EDITURA TINERETULUI

Desigur, dragă frete, că nu pot ştii precit, aşa cum nu ştie nimeni de pe Terra, cam ce fel de sentimente pot avea nişte extratereştri. E drept că Io şi, mai ales, Or-se poartă eşa cum s-ar purta nişte semeni de-ai noştri descinşi pe o altă planetă şi puşi în situaţiile din povestirea mea. Dar cred că orice flinţă cugetătoare ajunsă la un înalt grad de civilizaţie poate avea „sentimente umane" asemănătoare. Toate aceste lucruri le-a susţinut şi Eric Roe, dând astfel lui Bogdan răspunsul în locul meu.

Enid a obiectat şi ea că povestirea nu e terminată. Vrea să ştie ce s-a mai întâmplat cu Io şi cu cei patru tineri zaivaţi de el. Am replicat că asta ar fi, de fapt, altă povestire. În „Cosmonautul de piatră" mi-am propus să explic doar proveniența statuii.

Lei 4,75

Mihnea Moisescu • COSMONAUTUL DE PIATRĂ

MIHNEA MOISESCU

COSMONAUTUL DE PIATRĂ

CLUBUL CĂRȚII DIGITALE CLUBUL CĂRȚII DIGITALE CLUBUL CĂRȚI DIGITALE

MOTO

...Viitorul şi trecutul
Sunt a filei două feţe...

Eminescu

MIHNEA MOISESCU

COSMONAUTUL DE PIATRĂ

EDITURA TINERETULUI

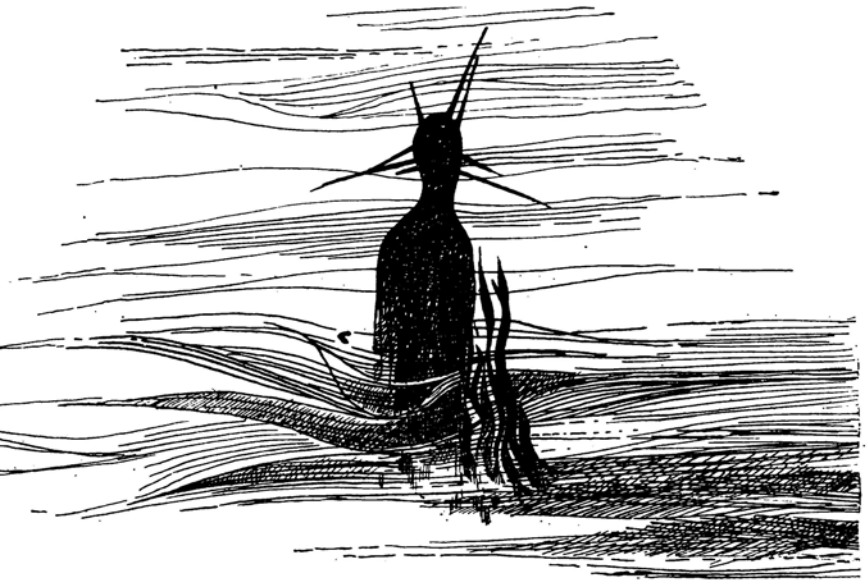

Partea întîi

VIITORUL

„BUN VENIT, PRIETENI DIN ROMÂNIA !“

Rachetoplanul ateriză în apropierea ţărmului Oceanului Pacific după ce, decolînd pe lîngă Bucureşti, descrisese timp de o oră şi treisprezece minute o curbă gigantică.

Coborînd din aparatul de zbor, Cătălin şi Bogdan rămaseră cîteva clipe orbiţi de soarele tropical.

Cînd se dezmeticiră, îl văzură pe Fay. La invitaţia acestui băiat uscăţiv, cu piele galben-măslinie, veniseră cei doi români în Noua Zeelandă.

Pe Fay îl cunoscuseră, cu un an în urmă, în tabăra internaţională de copii din Munţii Apuseni. Se împrieteniseră foarte repede. Fay învăţase româna uimitor de uşor şi după ce se întorsese acasă continuase să studieze limba noilor săi prieteni. Invitaţia, imprimată pe microbandă sonoră, primită de Cătălin şi Bogdan cu cîteva zile înaintea terminării anului şcolar, dovedea aceasta cu prisosinţă.

Fay le promisese o vacanță cît se poate de interesantă în stațiunea subacvatică unde tatăl său era conducătorul grupului de geologi. Bineînțeles că o astfel de invitație nu putea fi refuzată !...

Băieții se îmbrățișară, apoi oaspeții făcură cunoștință cu o fată care îl însoțea pe Fay, o fată nu prea înaltă și slăbuță, cu niște ochi atît de negri, încît ai fi putut crede că în ei își găsise adăpost, noaptea. Se numea Enid. Vorbii oaspeților într-o românească perfectă, stîrnindu-le uimirea și încîntarea.

— Ce frumos vorbești limba noastră ! Mai corect chiar decît Fay, cu toate că și el o cunoaște foarte bine.

Lauda lui Cătălin o făcu pe Enid să se simtă puțin stingherită și să mărturisească :

— Nu știu decît cîteva cuvinte românești. Acest traducător miniatural mă ajută să înțeleg ceea ce spuneți și tot el îmi traduce gîndurile în limba voastră, îmi „șoptește" fraza la ureche, în românește. Eu nu fac altceva decît să o repet.

Și scoțînd de la gît un mic aparat, ca un medalion, îl arătă băieților.

Extraordinar ! lansă Cătălin expresia sa favorită în clipele de entuziasm...

Un elicopter cu pilot automat îi purtă apoi pînă în fața unei clădiri înălțată pe un pinten al malului înfipt în ocean. Vila în care locuia familia Fay, construită din sticlă de culoarea cerului primăvăratic, amintea, ca formă, de turnul unei pagode.

— Tata vă roagă să-l iertați că n-a putut să vă întîmpine, spuse Fay. S-au ivit niște defecțiuni la o sondă de foraj din apropierea stațiunii subacvatice. Mama se întoarce din Antartica abia peste o lună, așa că, la început, o să trebuiască să vă mulțumiți doar cu umilele mele talente de gazdă. O să mă ajute mult și Cap Pătrat.

— „Cap Pătrat“ ?! Cine e purtătorul acestui nume ?! întrebă Cătălin.

— O să-l cunoaşteţi curînd.

Cînd ajunseră în dreptul vilei, uşa se deschise singură. De îndată ce păşiră în coridorul lung, îi întîmpină o muzică binecunoscută de Bogdan şi Cătălin. Era o doină, o bătrînă doină de pe meleaguri dunărene. Pe acest fundal muzical se suprapuse o voce cu timbru uşor metalic :

— Bun venit, prieteni din România !

„Pe un picior de plai,
Pe-o gură de rai...“

Cătălin şi Bogdan ascultară cu emoţie un fragment din vestita baladă a „Mioriţei“ recitat în cea mai curată limbă românească.

Apoi, din fundul coridorului apăru recitatorul. Era un robot cu trupul construit din plastic, care imita aproape perfect aspectul pielii omeneşti. Ar fi semănat bine cu un băiat de treisprezece, paisprezece ani, dacă nu ar fi avut capul pătrat şi pe faţa plată un nas de dimensiuni cu totul neobişnuite.

Oprindu-se în faţa celor doi musafiri români, făcu o plecăciune, rostind :

— Fiţi bineveniţi ! Dumneata eşti Bogdan, cel căruia îi place ştiinţa. Îţi doresc să ajungi la fel de celebru ca Vuia, Coandă sau doctorul Marinescu. Iar dumneata eşti Cătălin. Iubeşti mult poezia. Românii au avut poeţi minunaţi : Eminescu, Blaga, Arghezi... Îţi urez să devii şi dumneata un mare poet... Acum poftiţi la spălatul mîinilor, apoi vă aşteaptă masa, stimaţi oaspeţi.

— El e Cap Pătrat, spuse Fay, privind, cu vădită simpatie, robotul care se depărta.

— Straşnic flăcău, exclamă Cătălin. Şi politicos... !

— Cum să nu fie politicos cînd meseria lui principală e cea de educator ! Îngrijeşte de Fay de pe vremea cînd

prietenul nostru avea patru ani. E un băiat bun, Cap Pătrat, dar prea îi place să facă multe observaţii în legătură cu „purtarea frumoasă". Nu ştiu cum îl mai suportă Fay ! Eu mi-am scos „la pensie" robotul-dădacă. I-am aranjat o defecţiune mai serioasă şi pe urmă am insistat să nu mai fie reparat. Tata a fost imediat de acord, deşi nu s-ar putea spune că nu iubeşte roboţii.

Fay îşi ascultă prietena cu zîmbetul său îngăduitor, care îi dispărea doar rare ori de pe buze.

— Tatăl Enidei e unul dintre cei mai cunoscuţi cibernetic ieni ai omenirii. El a condus pe Lună lucrările pentru creerea „Oraşului roboţilor".

— Aşadar, Robert Comri e tatăl tău, îngînă Bogdan, privind-o pe Enid cu interes sporit.

— Al meu, al roboţilor de pe Lună şi al lui Cap Pătrat.

— Deci şi Cap Pătrat... Totuşi nu înţeleg ceva : de ce i-a făcut capul pătrat şi nasul acela nesfîrşit ? În rest are un corp foarte omenesc, cum stă bine unei dădace-robot.

— Aşa a fost gustul... „clientului", zise Enid, privindu-l semnificativ pe Fay care începu să rîdă domol :

— Eu sînt „clientul". Pe la patru ani mă apucasem să desenez oameni. La una dintre „picturile" acelea ţineam în mod deosebit : era o caricatură de om cu cap pătrat şi nasul nesfîrşit. Cînd tatăl Enidei m-a întrebat cu cine aş dori să semene robotul pe care o să mi-l facă, i-am arătat „opera" mea favorită. „Dar are capul pătrat ! Tu nu vrei ca prietenul tău, robot, să aibă un cap rotund ca toţi oamenii, tu nu vrei să fie frumos ?" m-a întrebat unchiul Robert. Eu susţineam însă că nu există om mai frumos ca cel desenat de mine. Şi mi s-a îndeplinit dorinţa. Aşa s-a născut Cap Pătrat.

— Nostimă poveste ! rosti Cătălin printre hohote. Apoi îşi opri brusc rîsul ca să adauge : În limba noastră, „cap

pătrat" are însă un sens nu prea măgulitor ; așa li se spune de obicei oamenilor cu gînduri puține, dar fixe !

— Atunci în România nu i s-ar potrivi de loc robotului meu numele pe care îl poartă. E un băiat foarte deștept.

— Într-adevăr ! fu și Enid de acord. Deși e cam pi... să... pisălog, creierul său electronic funcționează perfect.

— Eu l-aș fi numit mai curînd... Țăndărică ! spuse Cătălin.

— „Țăn-dă-ri-că", silabisi Enid. Sună frumos.

— Numele acesta are vreun sens anumit ? se interesă Fay.

— E denumirea unei păpuși din vechiul teatru popular românesc, explică Bogdan, rar, de parcă ar fi ținut o prelegere. O păpușă de lemn cu nas uriaș, care era principalul personaj comic în multe scenete.

— Mi-ar place să-i zicem lui Cap Pătrat, Țăndărică ! exclamă Cătălin.

— „Țăn-dă-ri-că"... „Țăn-dă-ri-că", silabisi iarăși Enid. Da, e un nume sonor, frumos.

— Atunci... dacă vreți voi... l-am putea reboteza... cel puțin pentru o perioadă, acceptă Fay. Cap Pătrat ! Cap Pătrat !

Robotul care între timp plecase cu cine știe ce treburi, apăru imediat :

— Ce dorești ? De ce strigi așa ? În casă nu e frumos să strigi !

— Ai dreptate, ai dreptate ! Dar am puțină treabă cu tine.

Fay scoase repede haina robotului și deschise o ușiță pe care acesta o avea în spate.

— Să nu umbli la circuitul M ! Poți să-mi provoci o defecțiune generală ! Să nu umbli la circuitul M !

— Nu mă ating de circuit, căută Fay să-l liniștească.

Robotul își repetă însă avertismentul pînă ce i se închise uşiţa.

Îmbrăcîndu-i haina, Fay spuse rar :

— De astăzi te numeşti Ţăndărică. Ţăn-dă-ri-că ! Ai înregistrat ?

— Am înregistrat. De astăzi mă numesc Ţăndărică, repetă robotul docil. Apoi adăugă : Ţăndărică vă pofteşte la masă, stimaţi oaspeţi. Dar mai întîi spălaţi-vă bine mîinile. Mîinile curate înseamnă sănătate, nu uitaţi !

— Degeaba şi-a schimbat numele. Tot atît de cicălitor a rămas, bombăni Enid, urmîndu-i însă pe băieţi în baie.

Cînd se duseră în sufragerie, proaspăt-numitul Ţăndărică îi aştepta în prag ca să le ureze :

— Poftă bună, dragi oaspeţi ! V-am pregătit un meniu care cred că o să vă facă plăcere, un adevărat meniu românesc.

Nu mică fu surpriza lui Bogdan şi Cătălin cînd pe masa lungă zăriră un platou cu sarmale, altul cu mititei, o mămăliguţă aburindă şi un morman din celebrele plăcinte moldoveneşti „poale-n brîu".

— Ce-ai făcut, Cap Pătrat ?! exclamă Fay.

Robotul nu răspunse. Explicaţia muţeniei lui o găsi Enid :

— Uiţi că dumnealui răspunde acum la numele de Ţăndărică !

— Aşa-i ! Explică-mi... Ţăndărică, ce-i cu meniul ăsta ? întrebă iarăşi Fay.

— L-am pregătit după indicaţiile tale : am cerut restaurantului românesc din Capitală reţetele celor mai specifice mîncăruri româneşti şi robotul bucătar le-a preparat întocmai. Poftiţi la masă, dragi oaspeţi !

— Rău ai mai încurcat-o ! Acum ţi s-ar potrivi vechiul tău nume cu înţelesul pe care îl are în România. Sarmale

şi mititei nu se mănîncă la ora nouă dimineaţa... Cap Pătrat!

Enid, Bogdan şi Cătălin rîdeau în hohote.

În cele din urmă şi Fay — care voise să pregătească la prînz o surpriză prietenilor săi — gustă partea hazlie a întîmplării.

— Rîdeţi, copii, rîdeţi! Rîsul e folositor sănătăţii. Dar nu rîdeţi atît de zgomotos. Asta încalcă buna-cuviinţă.

Observaţiile robotului-dădacă stîrni şi mai mult hohotele.

În cele din urmă, Cătălin reuşi să rostească:

— Eşti un băiat grozav, Ţăndărică! Vreau să fii prietenul meu. Şi iată prima dovadă de prietenie: o să uit că e ora nouă dimineaţa şi o să mă înfrupt din aceste bunătăţi!

Cu o nestrămutată hotărîre se îndreptă spre platoul cu sarmale. Toţi ceilalţi îi urmară exemplul, în timp ce robotul le ura:

— Poftă bună!

Capitolul II

UN CIBERNETICIAN CELEBRU

În după-amiaza aceea, Bogdan, Cătălin şi Fay urmau să facă o vizită Enidei şi tatălui ei, Robert Comri. Aşteptau vizita cu emoţie şi curiozitate, bănuind că în casa în care vor păşi îi vor întîmpina nenumărate „minuni" izvorîte din fantezia ciberneticianului. Mare le fu însă dezamăgirea.

Locuinţa lui Robert Comri nu le oferi nici cea mai obişnuită „minune" tehnică. Nici măcar tava cu prăjituri nu

fu adusă de un robot, sau de un cărucior autodirijat, ci de Enid.

Mîncînd din prăjituri, Cătălin dădu frîu liber entuziasmului :

— Deşi nu ştiu ce mănînc, pot spune că e ceva extraordinar ! E făcută cumva după o reţetă inventată de bucătarul vostru cibernetic ?

— Da' de unde ! rîse Enid. În acest caz, ciberul e tata.

— Cum ?! Robert Comri a preparat...

Din pricina uimirii, Bogdan nici nu-şi putu isprăvi fraza.

— Da. Arta culinară e una dintre pasiunile lui. Mama îi spune chiar, în glumă : „Oi fi tu un mare cibernetician, dar geniul tău la bucătărie se vede !"

— Interesant... hm... Foarte interesant, murmură Bogdan.

— Dar unde e acum tatăl tău, Enid ? întrebă Cătălin.

— În „camera vie". Haideţi la el !

Ieşiră în grădina împodobită cu flori de pe toate meridianele Pămîntului.

La marginea cărăruii pe care păşeau, zăriră un hîrleţ rezemat de un copac. Era un hîrleţ cu coadă de lemn, aşa cum foloseau oamenii sute şi sute de ani, dar care, de cînd existau maşini automate de grădinărit şi roboţi grădinari, se mai putea zări foarte rar. Privirile uimite ale celor doi români, oprite asupra hîrleţului, îl îndemnă pe Fay să dea o explicaţie :

— În afara pasiunii pentru „arta culinară", unchiul Robert îndrăgeşte mult grădinăritul. După cum vedeţi, această veche unealtă de săpat nu e de loc ruginită. Unchiul Robert o pune adesea la treabă.

Porniră apoi să se plimbe prin grădină... Curînd ajunseră într-o poiană în mijlocul căreia se înălţa o uriaşă cupolă de sticlă netrasparentă.

— Aceasta e „camera vie", spuse Enid şi apăsă pe un buton ce se afla pe o placă, la cîţiva paşi de cupolă.

În peretele clădirii de sticlă se deschise o uşă şi-şi făcu apariţia un bărbat înalt, uscăţiv, cu pielea de culoare închisă. Faţa prelungă, cu trăsături energice, ar fi putut să pară aspră, dacă ochii n-ar fi avut sclipirea pe care o au de obicei ochii puştilor strengari puşi pe şotii.

Robert Comri îi salută pe cei doi oaspeţi români scuturîndu-le puternic mîinile. Gesturile îi erau spontane, viguroase. Apoi luă micul aparat de tradus al Enidei şi cu ajutorul lui începu să vorbească româneşte :

— Îmi pare foarte bine că vă cunosc, voinicilor ! Am aflat de la Fay multe despre voi. Şi numai lucruri bune. Văzînd privirile pe care Bogdan le furişa în interiorul „camerei vii", întrebă : Vreţi să intraţi ?

— Dacă se poate ! exclamă Bogdan.

— De regulă, aici intru numai eu. Dar cum orice regulă poate avea şi o excepţie... poftiţi !

Păşiră într-o încăpere circulară în care se găseau aşezate pe nişte piedestale cutii de diferite mărimi, numerotate şi însemnate cu linii colorate.

— Aici e circul meu de fiare ! Fiare fioroase din lumea largă, spuse Robert Comri. Priviţi !

Cătălin şi Bogdan se plecară peste cea mai apropiată cutie, dar se retraseră imediat, cu exclamaţii de uimire dublată de teamă. Zăriseră un monstru negru.

— Ce-i cu asta ? îngînă Bogdan.

— V-am spus doar ; în circul meu se găsesc fiare înfricoşătoare, răspunse ciberneticianul, zîmbind pe sub mustaţă. (Aşa vine vorba, pentru că, de fapt, n-avea nici o mustaţă.) Fiara pe care aţi zărit-o acum se numeşte... purice.

— Purice ? Cum „purice" ?!

— Ce fel de purice ?! îngînară oaspeţii, buimăciţi.

— Unul cît se poate de obişnuit, dintre aceia care se cuibăresc uneori prin blana animalelor. Toate cutiile de aici au capace făcute din lupe care măresc, după voie, de zeci, sau chiar de mii de ori. În felul acesta pot studia cu uşurinţă comportarea numeroaselor „fiare" ale circului meu.

Vizitatorii zăriră apoi, sub înfăţişări ce li se păreau cu totul necunoscute datorită proporţiilor iluzorii pe care le căpătau, furnici, ţînţari, lăcuste, cărăbuşi şi alte nenumărate insecte.

— Dar la ce vă folosesc gîngăniile astea ?! se interesă Cătălin. Doar nu sînteţi naturalist.

— Nu, dar de la natură, prin intermediul acestor gîngănii, un cibernetician poate învăţa multe. De pildă, observaţiile asupra lăcustei mă vor ajuta sper să găsesc punctul de pornire în crearea unui robot-săritor necesar pe planetele cu relief extrem de capricios.

— Dar cum s-a născut pasiunea dumneavoastră pentru cibernetică ? întrebă Bogdan.

— Iată o chestiune la care nu pot răspunde precis. Cred că a încolţit încă de pe vremea cînd nici nu împlinisem vîrsta voastră, din comoditate, dintr-o comoditate vecină cu lenea.

— Cu lenea ?! exclamară cei doi români într-un glas.

— Cam aşa ceva... În copilărie doream grozav să scap de unele „treburi mărunte", cum ar fi aranjatul patului, curăţatul pantofilor, periatul hainelor... Am reuşit chiar să născocesc un aparat pentru lustruitul ghetelor, care a avut însă o viaţă foarte scurtă. Din păcate, unii roboţi-educatori de astăzi fac toate aceste „treburi mărunte" în locul copiilor.

— De ce „din păcate" ?! întrebă Cătălin.

— Pentru că am ajuns să cred că „micile şi plictisitoarele treburi zilnice" sînt necesare omului, şi mai ales omu-

leţilor în formare. Ele dezvoltă simţul disciplinei, ba pot fi chiar un medicament împotriva comodităţii ce se transformă uşor în lene.

După ce se duseră în casă, Robert Comri dădu celor doi români aparate translatoare, cu care puteau şi ei vorbi şi înţelege perfect limba engleză. Apoi le spuse :

— Tatăl lui Fay, Eric Roe, m-a rugat să vă pregătesc pentru zilele pe care le veţi petrece în aşezarea submarină. Chiar de astăzi veţi începe un antrenament subacvatic.

— Noi ne-am mai antrenat, ţinu Cătălin să precizeze. Am adus acvalange ultramoderne şi scutere subacvatice.

— N-o să aveţi nevoie de ele. Va fi suficientă o membrană specială, ca să puteţi respira în apă la fel de uşor ca pe uscat. E invenţia unui asistent de-al meu.

— Extraordinar ! exclamă Cătălin.

— Într-adevăr, e o realizare deosebită, consimţi ciberneticianul. Aşadar, veţi face cîteva şedinţe de scufundare, ca să vă familiarizaţi cît mai bine cu oceanul. Pentru orice eventualitate, voi pregăti astăzi un robot care să vă însoţească şi, la nevoie, să vă sară în ajutor.

— Nu s-ar putea ca Ţăndărică să fie însoţitorul ?! se rugă Cătălin. E foarte simpatic.

— Cine este... Ţăndărică ?

— E vorba de Cap Pătrat, explică Fay. La dorinţa prietenilor mei l-am numit acum Ţăndărică.

— A ! De bătrîna educatoare năsoasă vorbeai ! Mă rog... să o adaptăm şi pentru înotul submarin... deşi a suferit de-a lungul anilor foarte multe modificări... Fay, de îndată ce ajungi acasă mi-l trimiţi pe Cap Pătrat... sau Ţăndă... Zăndă... Cum îi ziceţi acum ?

— Ţăn-dă-ri-că, tată. E un nume frumos, nu ?

— Da... frumos... Aşadar, vom face din Ţăndărică un scafandru de înaltă clasă !

PRIMUL MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

Se apropia ora douăzeci şi două.

În odaia mare, de formă romboidală, întunericul era sfîşiat doar de fasciculul de lumină pe care lampa cu proiecţie variabilă de la capătul patului lui Cătălin o arunca pe pernă.

Din celălalt pat care se afla în cameră se auzea o respiraţie profundă, sacadată şi uşor şuierată.

Cătălin, cu picioarele strînse sub el, în poziţia favorită a vechilor turci, stătea neclintit, cu ochii pironiţi pe o steluţă ce licărea într-un colţ de geam. Rămase aşa vreme îndelungată, apoi prinse în pumn microaparatul de înregistrare care se găsea lîngă pernă şi începu să şoptească :

— Dragă frate, deşi sînt frînt de oboseală, am să-ţi povestesc şi în această seară întîmplările prin care am trecut. Ţi-am promis să te ţin zilnic în curent, şi vreau să-mi respect făgăduiala. A fost o zi extraordinar de interesantă, plină de peripeţii şi emoţii. Astăzi am făcut cu adevărat cunoştinţă cu Oceanul, astăzi am făcut cunoştinţă cu o fată-amfibie, şi tot astăzi am asistat la cel mai extraordinar spectacol ce mi-a fost dat să văd pînă acum. E uşor de înţeles că un program atît de încărcat ar putea copleşi şi pe cel mai rezistent om. Bogdan, părtaş al aventurilor prin care am trecut, doarme atît de profund, încît nu l-ar putea deştepta nici urletul unei rachete care decolează. Dar să nu mai lungesc vorba. Mi-e teamă ca somnul să nu mă învingă înainte de-aţi putea transmite impresiile culese.

De dimineaţă — cred că era cel mult ora şapte — Fay, Bogdan şi cu mine ne-am dus la Enid. Ne aştepta în faţa

pîlcului de palmieri de lîngă vila lor, pe locul de aterizare. Ţăndărică o însoţea. Înfăţişarea îi era oarecum schimbată, datorită unei pălării conice pe care o purta pe capul său pătrat. „Pălăria" aceasta trebuia să-l ajute să taie mai uşor apele. În spate avea un propulsor subacvatic, iar la picioare două cîrme. Am bănuit că acestea erau doar schimbările vizibile pe care le suferise robotul.

Ne-am urcat cu toţii în elicopter şi ne-am avîntat deasupra oceanului.

Dimineaţa era senină. Soarele, mai orbitor decît în ţara noastră, poleia cu dărnicie oglinda apelor.

Am ajuns curînd deasupra unui atol de corali. Cunoşteam numai din proiecţiile de la şcoală aceste insule inelare, cu o lagună de apă la mijloc ce comunică cu oceanul printr-un canal îngust. Privită din elicopter, insula mi s-a părut tare nostimă. Laguna semăna cu ochiul sclipitor al unui strengar, iar...

Ei, dar să las metaforele, altfel, pînă mă învinge somnul, n-o să apuc să-ţi povestesc totul !

Am aterizat pe atol, în imediata apropiere a unei clădiri sferice.

„Aici e centrul nostru de antrenament, ne-a spus Enid. La început n-o să avem însă nevoie de nimic altceva decît de braţele şi de picioarele noastre. Vom înota la suprafaţă, ca să vedem stadiul de pregătire a fiecăruia dintre noi."

Nu mă laud atunci cînd spun că sînt un adevărat înotător de performanţă. Patru concursuri cîştigate îmi stau mărturie. Ţineam neapărat să arăt şi de data aceasta ce sînt în stare. De fapt, Enid propusese numai o verificare a pregătirii noastre. Ideea de a transforma totul într-un adevărat concurs mi-a aparţinut. Ei bine, dragă frate, concurs am vrut, de concurs am avut parte ! Pe Bogdan l-am întrecut cu uşurinţă şi chiar şi pe Fay, dar pe Enid...

De la bun început mi-a luat-o înainte şi pînă la terminarea cursei şi-a mărit substanţial avantajul.

La sfîrşitul concursului eram de-a dreptul buimăcit. După aceea însă, privind-o de pe mal cum înoată, m-am gîndit că i s-ar potrivi de minune numele de „fata-amfibie". Nu ştiu cum să-ţi spun... Taie valurile cu atîta uşurinţă, încît ai impresia că apa, în loc să i se împotrivească, o ajută să înainteze. Mişcările ei sînt suple şi elegante ca ale delfinilor. De altfel, ne-a făcut apoi o originală demonstraţie de înot „stil delfin" — prin unduirea corpului, braţele şi picioarele mişcîndu-le abia perceptibil.

Lîngă mine, Bogdan şoptea: „Extraordinar! Extraordinar!"

În cîteva minute cred că a repetat expresia asta mai mult decît o folosesc eu într-o săptămînă întreagă deşi, recunosc, e expresia pe care o întrebuinţez exagerat de des. Şi era în ochii lui atîta admiraţie, încît nu m-aş fi mirat chiar să-l aud spunînd, în clipele acelea, că Enid e cea mai frumoasă fată de pe pămînt, lucru care, cred eu, ar fi foarte departe de adevăr.

Am început apoi antrenamentele de scufundare cu ajutorul „membranei respiratorii"... Te asigur, dragă frate, că membrana aceasta este o invenţie cu adevărat extraordinară. Nu seamănă cu nici un tip de acvalang şi, de fapt, nici nu este un aparat, ci un fel de mască foarte subţire care se mulează peste faţă în dreptul nasului şi gurii. Prima senzaţie pe care am încercat-o scufundîndu-mă cu această „membrană" a fost că mă sufoc. Şi ştii de ce? Pentru că, pur şi simplu, nu îndrăzneam să respir la gîndul că nu purtam cu mine nici cea mai mică rezervă de aer. Pe urmă s-a întîmplat şi „minunea"; am început să respir cu o desăvîrşită uşurinţă, luîndu-mi oxigenul de-a dreptul din apă.

Am pornit cu toţii într-o excursie în adîncul oceanului. Spre deosebire de apa Mării Negre, de obicei tulbure, mai ales în apropierea ţărmurilor, apa în care ne scufundasem acum era de o limpezime de necrezut. Lumina deosebit de puternică a soarelui avea astfel posibilitatea să pătrundă mai uşor în adîncuri. Totuşi şi aici lumina suferă degradări datorită apei. Am putut constata „în practică" anumite legi învăţate la şcoală, am văzut-o pe „vrăjitoarea" apă acţionînd asupra culorilor. Cele mai puţin rezistente la „farmecele" ei sînt roşul şi portocaliul. La o adîncime de numai cinci metri brăţara de coral pe care o purta Enid părea trandafirie, iar la cincisprezece metri, neagră cum e cărbunele. După patruzeci de metri toate obiectele ţi se par verzi. „Acolo sîngele e verde", cum spunea celebrul cercetător al adîncurilor, Ives Cousteau, într-o binecunoscută carte a sa...

Ascultîndu-mi relatarea o să te gîndeşti poate că vreau să „fac pe deşteptul" cu nişte lucruri cunoscute de orice elev care-şi dă oarecare interes la învăţătură. Nici vorbă de aşa ceva ! Adevărul e că am fost puternic impresionat de această „vrajă" a mării asupra culorilor, cît despre „sîngele verde" a lui Cousteau recunosc că asta o ştiu de la Bogdan. El ne-a povestit în amănunţime, după terminarea antrenamentului, viaţa lui Ives Cousteau. S-a documentat, băiatul, nu glumă ! Povestea totul cu obişnuitul său ton liniştit, dar eu mi-am dat bine seama că era foarte încordat, pentru că dorea ca, etalîndu-şi cunoştinţele, să „crească" în ochii Enidei. Ea l-a ascultat cu mare atenţie şi s-ar putea să fi fost într-adevăr impresionată de „erudiţia" lui Bogdan. S-ar putea... Cine poate şti ce le impresionează şi pe fetele astea !... Eu, de pildă, habar n-am în ce fel aş face-o pe Enid să...

Ei, dar nu despre domnişoara asta amfibie îţi vorbeam, ci despre ocean !

Am înotat multă vreme, în grup, pe lîngă țărm, la o adîncime de circa șaizeci de metri. Aici totul era dominat de un albastru universal. Plantele, stîncile, peștii de felurite forme și mărimi, totul era albastru, ceea ce mi-a creat, după un timp, o stare de iritare. Știi că niciodată n-am putut să îndur monotonia. Și, cu toată varietatea de forme pe care ne-o oferea peisajul submarin, culoarea albastră, atotstăpînitoare, crea o monotonie enervantă.

Îți spun aceasta ca să nu mă acuzi cumva, după cele ce-o să-ți povestesc acum, de „entuziasm copilăresc".

Imaginează-ți bine peisajul stăpînit de albastrul monocron ca să înțelegi ce am simțit cînd, la un semnal al Enidei — ea era „comandantul oficial" al grupului — ne-am așezat în linie și-am aprins puternicele proiectoare pe care le aveam agățate de piept. Fasciculele luminoase, asemeni unor fermecate baghete din povești, au sfîșiat perdeaua culorii albastre, și în fața noastră au explodat parcă, asemeni unui extraordinar joc de artificii, culori, culori în care dominau roșul și portocaliul, culori de o nemaipomenită varietate a nuanțelor, culori vii, culori calde.

Mici palete de culori se roteau în jurul nostru. Erau peștii care cu cîteva clipe mai înainte păreau toți de un albastru mohorît, iar acum puteau să concureze, prin strălucirea culorilor, cu cele mai minunate păsări ale pădurilor tropicale.

Culori, o fascinantă simfonie de culori, pe care numai un pictor genial ar putea-o reda.

Simfonia aceasta nu poate fi tradusă în cuvinte, crede-mă ! E ceva extraordinar și te asigur că acum expresia mea favorită e departe de a fi atotcuprinzătoare.

După plimbarea prin împărăția culorilor vrăjite am ieșit pe țărm. Eram copleșit de frumusețile pe care le văzusem. Poate de asta expunerea lui Bogdan despre viața lui Cousteau mi s-a părut uscată, didactică. Eu aș fi preferat în

clipele acelea o deplină tăcere, sau aş fi recitat o poezie cu gîndul la marele cuceritor al adîncurilor. Cred că Fay ar fi fost singurul care m-ar fi înţeles.

Pe Enid mă îndoiesc că o interesează poezia... Ei, dar cine poate ştii ce o interesează cu adevărat! Aş fi curios să... Adică de ce să fiu curios?! Treaba ei! Recunosc însă că e o fată extraordinară, cu toate că ce-a făcut după aceea ar putea fi considerat o demonstraţie inutilă de curaj, un act fără sens etc., etc., etc... Dar mie, dragă frate, mi-a plăcut grozav, deşi mi-am simţit inima sloi cînd Enid s-a apropiat de monstru şi...

Stop! Am impresia că încep să povestesc alandala... Dacă m-ar auzi Bogdan mi-ar face o întreagă teorie despre calitatea pe care trebuie să şi-o formeze un viitor literat de a povesti totul cît mai limpede, cît mai concentrat, cît mai expresiv... etc., etc., etc... Noroc că doarme, deşi are un somn cam agitat. E explicabil; desigur că o visează pe Enid... Treaba lui! Ce mă interesează?! Să reînnod mai bine firul povestirii. Merită, pentru că a urmat ceva extraordinar!

După ce Bogdan şi-a terminat expunerea, Enid l-a întrebat pe Fay:

— Ce zici: îi invităm pe prietenii noştri la o cursă de călărie subacvatică?!

Ochii Enidei căpătaseră o strălucire cu totul deosebită, scăpărau parcă, aşa cum îmi imaginam, cînd eram de-o şchioapă şi ascultam benzi cu vechi poveşti, că scapără ochii spiriduşilor.

— Ştiu eu... Poate că n-ar trebui... a răspuns Fay, dar se vedea bine că propunerea îl tenta.

— De ce să nu trebuiască?! Hai să mergem!

Enid s-a întors apoi spre noi şi, făcînd o plecăciune, ne-a invitat cu o frază atît de pompoasă să o urmăm, încît aparatul de tradus n-a putut să o redea decît aproximativ.

Am înţeles însă că ni se pregătea o surpriză grozavă. Şi Bogdan şi eu ne-am abţinut să întrebăm despre ce era vorba. Dacă am fi aflat, s-ar fi dus surpriza şi nici chiar veşnic calmul şi calculatul Bogdan nu ar renunţa la o asemenea plăcere, dar eu !

S-a găsit însă cineva care să întrebe : „Unde vreţi să mergeţi ?!“ Ţăndărică ! El fusese programat să ne supravegheze şi deci nu era dispus să accepte surprizele.

„Eu trebuie să ştiu unde mergeţi, a mai zis năsosul. Dacă nu vreţi să-mi spuneţi, sau dacă plecaţi în zona cu rechini, am să dau alarma. Aşa mi-a spus Robert Comri.“

Enid a rostit ceva neinteligibil, printre dinţi, apoi l-a tras pe Fay deoparte. Au purtat o scurtă discuţie în care ea susţinea ceva cu înflăcărare şi el părea că şovăie. Totuşi am observat că pînă la urmă Enid l-a convins. În timp ce Fay se apropia de Ţăndărică, printr-o mişcare circulară, Enid s-a adresat robotului cu o voce blîndă ca un cîntec de leagăn :

— De unde pînă unde ţi-a venit ideea cu rechinii ? ! Nici vorbă de aşa ceva ! Voiam să-i invit pe musafirii noştri să... să se plimbe pe atol.

Logica perfectă a lui Ţăndărică l-a îndemnat însă să replice imediat :

— Nu cred ! Vorbeai despre „călărie subacvatică“. Asta înseamnă că...

N-a apucat însă să-şi ducă „judecata electronică“ pînă la capăt. Fay i-a deschis repede uşiţa pe care o are în spate şi a desfăcut ceva, poate un mic şurub. Ţăndărică n-a apucat să rostească decît „Nu umbla la“... Dar Fay umblase tocmai unde trebuia, pentru că atunci cînd Enid a spus ironică robotului : „Ei, acum o să mergem la rechini fără tine !“, Ţăndărică a repetat supus : „O să mergeţi la rechini fără mine !“

— Bravo, Fay ! a exclamat fata.

Fay părea însă mai puţin entuziasmat. A rostit cu jumătate de gură :

— Dacă n-o să reuşesc să repun în circuit zona trei a memoriei lui electronice, unde înregistrează instrucţiunile de durată, cred că unchiul Robert...

— Lasă ! Lasă ! O să aranjezi tu totul, sînt convinsă, a căutat Enid să-l liniştească. Acum haideţi în elicopter !

Eram cum nu se poate mai curios, deşi aflasem o parte din secret ; ştiam că mergem undeva unde sînt rechini. Puteam spera deci că totul o să fie interesant, palpitant.

În timp ce zburam cu elicopterul, mă gîndeam la rechini. Cunosc destul de puţine lucruri despre ei, totuşi suficiente ca să mă treacă fiori la gîndul că aş putea fi în apropierea acestor neiertători ucigaşi ai oceanelor. Rechinul e monstrul care a străbătut vreo trei sute de milioane de ani, rezistînd tuturor modificărilor condiţiilor de viaţă şi schimbîndu-se doar foarte puţin. A rezistat bătrînul ucigaş bine înarmat în necruţătoarea luptă pentru existenţă !

Elicopterul s-a oprit în apropierea unei insuliţe, scara a fost coborîtă în ocean. Înainte de a descinde şi noi în ape, Enid a ţinut să ne facă, mie şi lui Bogdan, un „instructaj".

— Vrem să vă prezentăm un mic spectacol care cred că o să vă placă. O întîlnire cu rechinii. Fiţi fără grijă ; nu e nici o primejdie. În orice caz, să nu vă depărtaţi unul de celălalt. Apoi l-a întrebat pe Fay : Ai luat capcana ?

Fay a arătat un mic aparat. Am aflat mai tîrziu că era un emiţător de ultrasunete asemănătoare celor lansate de delfini, de balene sau de alţi peşti răniţi. Rechinii, interceptînd aceste strigăte de suferinţă, se grăbesc să vină la faţa locului. Ca nişte laşi ce sînt, socotesc că un rănit e o pradă mai sigură !

Ne-am scufundat în ocean. Fay a pus în acțiune „capcana" cu ultrasunete și... a început așteptarea, o așteptare încordată, palpitantă.

Îmi întorceam capul în toate direcțiile, imaginîndu-mi cu o claritate extraordinară botul turtit al unui rechin-tigru — specia cea mai periculoasă — așa cum îl văzusem în diferite reproduceri. Simțeam permanent, dragă frate, nevoia de a strînge picioarele sub mine, o pornire, recunosc, caraghioasă. Dar ce să fac! Aveam senzația că rechinii or să ne atace pe la spate, ca toți lașii, și o să-mi reteze picioarele cu dinții lor pe care mi-i închipuiam ca pe niște teribile ferăstraie. Iată însă că primul rechin a apărut din față. Era destul de mic — dacă avea doi metri — și cenușiu, de un cenușiu strălucitor. Îți spun drept că am fost puțin dezamăgit. Acest rechin nu părea de loc atît de fioros pe cît îmi imaginasem.

Enid și Fay nu i-au dat aproape nici o atenție.

Fay continua să rotească aparatul „momeală" deasupra capului, dovadă că voia să invite la spectacol și alți „artiști".

Nu după mult timp au mai apărut trei, niște rechini gigantici, adevărate namile alburii cu reflexe de plumb. Am aflat mai tîrziu că făceau parte din specia denumită... denumită... am uitat cum... În orice caz niște rechini care, așa cum recunosc specialiștii, sînt mari amatori de carne de om. Bogdan aproape că s-a lipit de mine. Fay și-a agățat „aparatul momeală" de curea. Se declara deci mulțumit cu „actorii" pe care îi atrăsese. Și el și Enid s-au apropiat apoi mult de noi. Formam acum un grup foarte strîns, în jurul căruia rechinii au început să descrie cercuri largi, cu mișcări domoale, exprimînd parcă uimire. Probabil că-i surprinsese brusca încetare a semnalelor emise de „aparatul momeală". În timp ce privirea nu mi se desprindea de pe boturile lor care îmi aminteau de gura unei

caricaturi hidoase, întinsă într-un rînjet ironic şi răutăcios, un gînd foarte puţin plăcut mi-a fulgerat creierul:

„Te pomeneşti că ne cred morţi şi se vor repezi la noi fără pic de sfială. Ar trebui să ne agităm, să strigăm, să facem ceva..."

Acel „ceva" căpăta apoi pentru mine un sens precis: mă gîndeam că ar fi cazul să punem în acţiune propulsoarele subacvatice şi să ne depărtăm cu toată viteza. Dar nu m-am clintit din loc, n-am schiţat un gest măcar. Îţi dai seama, dragă frate, că dacă Enid nu se mişca, cum aş fi putut eu...

Ei, dar să lăsăm analizele psihologice!

Aşadar, rechinii se învîrteau în jurul nostru ca acele unui ceasornic, din ce în ce mai repede, strîngînd cercul. Deodată unul dintre ei s-a rupt din horă şi-am văzut cum botul plat se măreşte... se măreşte... Mi se părea că ochii lui mici şi răi sînt pironiţi pe mine. Era cam la doi metri cînd, lovind puternic din coadă, a făcut un viraj scurt şi s-a depărtat la circa şapte metri. Parcă l-ar fi izbit ceva peste bot. Scena s-a repetat. Rechinii au atacat de cîteva ori, dar cînd ajungeau la doi, trei metri de noi părea că lovituri puternice îi obligă să se retragă. Abia după un timp am observat că Fay umbla la „aparatul momeală" atunci cînd monştrii se obrăzniceau.

Am aflat mai tîrziu că „momeala" putea emite şi puternice impulsuri electrice, ca pe nişte săgeţi. Ele sileau rechinii-actori să „danseze" după cum li se „cînta", şi nu după cum i-ar fi îndemnat blîndele lor inimioare.

La un moment dat, mi s-a părut că monştrii erau gata să renunţe la prada de care nu puteau să se apropie. Socoteam că astfel o să se sfîrşească spectacolul, dar află, dragă frate, că acesta era doar actul întîi. Actul doi a fost cu adevărat extraordinar! Imaginează-ţi-l; rechinii tocmai se pregăteau să plece de lîngă ciudata pradă, care îi tot lovea

pe nevăzute peste boturi, cînd Enid a îndreptat spre unul dintre ei un fel de pistol în miniatură. Rechinul „ţintit" şi-a încetinit brusc mişcările, de parcă ar fi căzut în semisomnolenţă. Ceilalţi au dispărut fulgerător. Enid s-a desprins de grup şi ce crezi că a făcut ? ! Ţine-te bine că acum urmează cea mai „tare" scenă, „lovitura de teatru" ! S-a apropiat de rechin şi... a încălecat pe el ! Da, da, a încălecat, pur şi simplu, ca un cow-boy de pe vremuri. Cu o mînă s-a prins de înotătoarea superioară a monstrului, iar cu cealaltă a îndreptat micul pistol spre capul lui. Am înţeles după aceea că pistolul-miniatură e un emiţător de unde cu acţiune hipnotică sau... mă rog... cam aşa ceva, capabil, în acelaşi timp, să anuleze propriile sale efecte. Rechinul a tresărit. A făcut cîteva mişcări leneşe într-o parte şi-n alta, de parcă n-ar fi ştiut pe ce lume se află. Apoi, cu o lovitură furioasă de coadă, s-a întors aproape pe loc şi uriaşul lui trup plumburiu s-a topit în valurile albastre ale oceanului.

Fay ne-a făcut semn să-l urmăm. Am dat drumul reactoarelor şi, după exemplul lui Fay, am aprins reflectoarele. Ne-am avîntat cu toată viteza în direcţia unde dispăruse ciudata amazoană cu monstruosul ei Ducipal. I-am ajuns curînd, deşi rechinul înota foarte repede, crezînd poate că în acest fel va scăpa de povară.

Extraordinara cavalcadă era, în lumina reflectoarelor, cu adevărat... cu adevărat... extraordinară ! Enid se ţinea cu amîndouă mîinile de înotătoarea superioară a monstrului. Cu toate că nu îi puteam vedea bine nici gura şi nici ochii din pricina „membranei" şi a ochelarilor pe care îi purta, sînt sigur că zîmbea cînd întorcea capul spre noi. Era ceva extraordinar sau, ca să mai schimb termenul... fantastic !

N-aş putea spune cît timp a trecut pînă ce Enid s-a desprins de monstru şi l-a lăsat să se ducă, buimăcit, cine

ştie unde. Cred că „actul doi" n-a durat prea mult, dar mie mi s-a părut nesfîrşit.

Cînd ne-am urcat în elicopter, o nouă surpriză ! Bogdan, cumpătatul şi calmul Bogdan, gesticulînd dezordonat, a început să vocifereze cu un glas pe care nu i-l recunoşteam :

— Tot ce-ai făcut n-a avut nici un sens ! Ai înfruntat inutil o primejdie numai ca să... ca să faci pe grozava ? !

Violenta ieşire a lui Bogdan a intimidat-o pe Enid deşi, după cum am putut constata, nu e de loc uşor de intimidat. A încercat o explicaţie care suna mai curînd a scuză :

— N-a existat nici o primejdie. Dacă rechinul nu poate reacţiona cînd te urci pe el, pe urmă nu mai e capabil să-ţi facă nimic. Şi chiar dacă în timpul „călăriei" cazi, nu există pericolul ca rechinul să te mai atace. E prea speriat.

— Vorbe ! Teorii ! s-a răstit Bogdan. Riscul există, totuşi, chiar dacă numai cinci la sută. De ce să rişti de dragul „spectacolului" ? ! De ce ?...

— Da, ai în oarecare măsură dreptul să judeci astfel, l-a întrerupt Fay, zîmbind împăciuitor. Dar ceea ce ne-a făcut să „călărim" cîteodată rechinii...

— Cum ? ! Şi tu te ţii de „sportul" ăsta ? am întrebat.

— Fay s-a urcat chiar pe un rechin asupra căruia nu acţionase nici o rază hipnotică, s-a grăbit Enid să ne povestească. Părea foarte mîndră de fapta prietenului nostru.

— Aia a fost într-adevăr o copilărie, a recunoscut Fay. Apoi s-a „aprins" şi el : Vrei să ştii de ce-mi place să călăresc rechinii, de ce îi place şi Enidei ? ! Poate că şi din puţină poftă de „senzaţii tari", nu zic nu. Totuşi nu e ăsta motivul principal : adevărul e că doresc, că simt chiar nevoia să-mi bat joc de monştrii oceanului ! Nu ne-ar fi greu să-i ucidem cu descărcări electrice, dar ar fi parcă o pedeapsă prea mică. Călărindu-i, am impresia că umilesc tot

neamul lor de bestii laşe care au sfîşiat de-a lungul vremii atîţia naufragiaţi. În felul ăsta am senzaţia că-i răzbun mai bine pe toţi oamenii căzuţi pradă rechinilor.

— Vrei să spui că umilinţa e uneori mai rea decît moartea, a rostit Bogdan cu voce coborîtă. Este, dar pentru oameni, nu pentru rechini. E o naivitate să crezi că rechinii se simt umiliţi. Ei nu pot să...

A vrut să mai spună ceva. I-am tăiat însă vorba, exclamînd :

— Ba mie-mi place extraordinar de mult sistemul ăsta de „umilire" al colţoşilor. Cu prima ocazie o să „umilesc" şi eu unul de-o să mă ţină minte. Şi cursă cu obstacole îl pun să facă !

Glumeam, bineînţeles, vorbind despre o „cursă cu obstacole", dar să nu crezi, dragă frate, că m-a luat gura pe dinainte cînd am zis că aş vrea să călăresc un rechin. Chiar că aş vrea ! Cum ? ! O fată să fie în stare şi eu nu ? !...

După ce mi-a ascultat exclamaţiile, Bogdan a rostit cu jumătate de gură :

— Dacă toţi vă prefaceţi în jochei subacvatici... n-o să mă las nici eu mai prejos. La urma urmei e destul de interesant.

Şi s-a uitat aşa... nu ştiu cum să-ţi spun... la Enid... Hm... Dacă ar fi ca Bogdan să se urce pe un rechin, numai cu gîndul la ce-ar spune ea ar face-o ! Sînt sigur... Mă rog ! Treaba lui !

Curînd am ajuns pe atol. Fay a reuşit să reconecteze zona memoriei de durată a lui Ţăndărică şi care crezi că a fost prima frază a năsosului nostru prieten :

— Dacă încercaţi să mergeţi în zona cu rechinii trebuie să dau alarma.

Pentru Ţăndărică timpul se oprise în loc peste două ore !

Robert Comri a aflat însă de cavalcada submarină chiar de la Enid, care i-a mărturisit în cele din urmă totul şi i-a

promis că o să renunţe definitiv la „umilirea" rechinilor. Aşadar, nu prea cred să mai am prilejul să devin jocheu subacvatic. Ei, nu-i nimic! Oceanul poate să-mi ofere şi alte surprize la fel de extraordinare... Ştii, dragă frate, am şi compus cîteva versuri în legătură cu impresiile pe care le-am cules astăzi. O să-ţi redau imprimarea. Cu ocazia asta le mai ascult şi eu o dată.

Cătălin luă de pe noptieră o microbandă autonomă şi apăsă pe butonul din mijlocul ei. După cîteva clipe auzi propriul său glas rostind rar, uşor cîntat:

— Ca amazoana din poveste,
Enida, tu...

Apăsă brusc butonul şi glasul se frînse.

— Am... am încurcat benzile... îngăimă băiatul, aruncînd priviri îngrijorate spre patul prietenului său. Asta e o altă poezie... de fapt un început... un fleac... Pe cealaltă o să ţi-o transmit mîine... Cred că nici nu e prea reuşită... Acum mă topesc de somn. Noapte bună, frate...

Capitolul IV

ÎN STAŢIUNEA OL. VI

Trecuseră opt zile de cînd Bogdan şi Cătălin sosiseră în vizită la prietenul lor.

Era o dimineaţă senină, cu cerul înalt şi decolorat de lumina violentă a soarelui tropical.

Cătălin, Bogdan, Enid, Fay şi Ţăndărică, însoţiţi de Robert Comri, se urcară în elicopterul subacvatic care trebuia să-i poarte spre staţiunea cuibărită pe fundul oceanului, spre staţiunea OL. VI.

Deşi în ultimele zile Bogdan şi Cătălin făcuseră cu prietenii lor numeroase excursii în ocean, păstrau proaspete toate emoţiile aşteptărilor. În adîncuri, chiar locurile pe care le-ai văzut de cîteva ori pot să ţi se pară la fel de interesante, pentru că de fiecare dată le priveşti parcă dintr-un unghi neaşteptat şi le descoperi noi şi noi faţete.

Coborîrea cu elicopterul subacvatic oferea, mai ales celor doi musafiri, impresii de neuitat. Cabina, construită dintr-un material complet transparent, era aproape total insesizabilă privirii şi călătorilor li se crea iluzia că sînt cufundaţi direct în apă, într-o apă pe care simţurile nu o puteau percepe. Aveau impresia că dacă ar întinde mîna ar putea prinde cu uşurinţă peştii multicolori care se roteau în jurul cabinei fascinaţi de lumina ţîşnită din interiorul ei.

OL. VI se afla într-o zonă unde fundul oceanului era destul de variat ca relief, pe un mic platou.

Fay exclamă primul : „Priviţi acolo !“ arătînd un punct luminos care se mărea necontenit, precizînd forma staţiunii : cilindrică, aşezată vertical pe nişte suporţi de nădejde. Pereţii, construiţi în cea mai mare parte din sticlă deosebit de rezistentă la presiune, permiteau puternicei lumini din interior să sfîşie întunericul aproape deplin care stăpînea oceanul. Staţiunea apărea celor care o priveau de la oarecare distanţă învăluită într-un nimb feeric.

Elicopterul „ancoră“ lîngă unul dintre pilonii de susţinere ai staţiunii.

Robert Comri, împreună cu însoţitorii săi, echipaţi în scafandre uşoare şi comode ca nişte haine obişnuite, la care se adaptaseră membrane respiratorii, coborîră pe fundul oceanului şi pătrunseră în staţiune printr-o ecluză.

OL. VI era de fapt un centru de prospecţiuni geologice submarine. Locuiau aici peste patruzeci de geologi şi mineri, care aveau sarcina de a descoperi noi zăcăminte mine-

rale. Acestor oameni li se creaseră condiţii optime de viaţă şi de muncă. În fiecare cameră, locatarul putea să obţină microclimatul dorit, la „restaurant" se găseau cele mai variate şi delicioase mîncăruri. Bucătarul prepara din peşte peste două sute de feluri, iar din alge chiar şi prăjituri. Erau foarte ocupaţi locuitorii acelui „orăşel" submarin şi cu atît mai mult tatăl lui Fay, Eric Roe, în calitatea sa de coordonator principal al lucrărilor.

Eric Roe, mărunt, însă bine legat, extrem de reţinut în mişcări şi zgîrcit la vorbă, putea să pară celor care abia îl cunoşteau un om cam ursuz. Dar vechii săi prieteni şi colaboratori ştiau că nu e de loc aşa. Mai ştiau însă că ziua în care el rosteşte mai mult de cinci fraze la rînd trebuie socotită o adevărată sărbătoare.

De asta, felul în care i-a întîmpinat pe români a fost un eveniment cu totul deosebit. A vorbit aproape două minute, exprimîndu-şi satisfacţia să-i aibă musafiri şi speranţa că vizita o să fie pentru ei interesantă. Şi-a cerut apoi scuze că numeroasele treburi urgente îl vor împiedica să stea mai multă vreme cu ei, dar le-a promis un tovarăş care să le arate tot ceea ce merita să fie văzut.

— Va fi un „ghid" mai plăcut decît aş putea eu să fiu, le spuse Eric Roe. Un om care iubeşte mult copiii şi pe deasupra... e şi în concediu. Dar, ca de obicei, concediul şi-l petrece tot aici. Îl cunoşti, Fay : e vorba de John Sayers.

— „Cosmonautul amfibiu !" exclamă Fay.

Se vedea bine că vestea îl bucura.

— Întocmai... Acum un consemn care doresc să fie respectat cu stricteţe : nu ieşiţi din staţiune decît în grup. Desigur că fiecare om răspunde pentru el însuşi şi ştiu că nu vă place dădăceala, aşa cum nici mie nu mi-a plăcut vreodată, dar trebuie să înţelegeţi că precauţia e o lege pentru omul din ocean. Şi sînt sigur că înţelegeţi asta.

Zîmbind, Robert Comri rosti cu un ton puţin complice :

— Înţeleg ei foarte bine! Înţeleg! Dar dacă, prin absurd, memoria le-ar juca o farsă, are cine să le atragă atenţia.

— „Dădaca noastră", Ţăndărică, desigur, şopti Enid lui Bogdan.

Robert Comri se întoarse apoi pe continent, tatăl lui Fay plecă la nenumăratele sale treburi, iar tinerii musafiri ai staţiunii făcură cunoştinţă cu...

Capitolul V

„COSMONAUTUL AMFIBIU"

— Aşa l-au numit oamenii pe John Sayers: „Cosmonautul amfibiu". Asta pentru că înainte de a deveni geolog oceanic a făcut parte din echipaje care au zburat pe Marte şi pe Venus. Poate că aţi auzit de aventurile prin care a trecut echipajul navei astrale „Săgetătorul"?

— Mda... Ştiu ceva, Fay, spuse Bogdan, nesigur. E vorba parcă de o navă accidentată cu vreo opt ani în urmă, pe Marte.

— Defectarea navei a fost doar începutul unei aventuri extraordinare, interveni Cătălin, apoi continuă cu febrilitate, mulţumit că se poate dovedi şi el o dată mai informat decît „atotştiutorul" Bogdan: În timpul accidentului pe „Săgetătorul" au fost distruse toate mijloacele de comunicaţii şi de alarmă, aşa încît nimeni n-a aflat de cele întîmplate. După cîteva luni, cînd a sosit pe Marte o echipă de salvare — îndelunga tăcere a celor de pe „Săgetătorul" fusese ea însăşi semnalul de alarmă — n-au găsit nimic: nici nava şi nici echipajul. Din motive necunoscute, nava explodase, se dezagregase. Echipajul, format din douăzeci

de oameni, se refugiase într-o zonă mai puţin bîntuită de veşnicile furtuni marţiene. De-abia după paisprezece luni o nouă expediţie a descoperit întîmplător ultimii patru supravieţuitori, care duseseră o extraordinară viaţă de „Robinsoni cosmici".

— Şi unul dintre ei era John Sayers, preciză Fay.

— Atunci cred că şi el ar putea să ne povestească totul chiar mai precis decît foarte informatul nostru prieten, spuse Bogdan, uşor ironic, aruncînd Enidei o privire furişă, ceea ce făcea, de altfel, în aceeaşi clipă, şi Cătălin.

— În nici un caz nu trebuie să-i amintim unchiului John despre cele întîmplate atunci, îl preveni Fay. S-a întors pe Pămînt cu sistemul nervos foarte zdruncinat. Se pare că ceea ce l-a dezechilibrat în mod deosebit a fost moartea soţiei — şi ea membră a expediţiei — şi a micului său fiu care se născuse chiar pe Marte. Au murit în chinuri groaznice, în flăcările ţîşnite dintr-o crăpătură a solului marţian. Şi el a fost silit să asiste neputincios la moartea lor. Pe Pămînt, unchiul John şi-a revenit, dar aminteşte mereu de fiul său, fără să-i rostească însă numele, fără să precizeze despre cine e vorba... În Cosmos nu i s-a mai îngăduit să zboare. Lucrează de aproape şase ani în ocean. E un om... un om... O să-l cunoaşteţi voi!

John Sayers, înalt, cu figură uscată, ascuţită şi ochii adînc ascunşi în orbite, îi întîmpină pe oaspeţii staţiunii cu o veselie aproape zgomotoasă, ca cea a copiilor. Cătălin avu însă senzaţia că veselia era, în bună parte, impusă. Poate că ceea ce i-a creat această impresie a fost privirea lui John Sayers, care uneori se pierdea parcă undeva departe — nu în spaţiu, ci în timp — şi atunci se întuneca, se tulbura. E drept că totul nu dură decît cîteva clipe, apoi ochii deveneau iarăşi vioi, surîzători şi se opreau cu vădită plăcere pe figurile tinerilor al căror „ghid subacvatic" primise să fie, bucuros.

Pentru cei care nu-l cunoşteau, felul său de a intra în discuţie era, pur şi simplu, derutant. Vă daţi, desigur, seama că nici lui Bogdan şi nici lui Cătălin nu li s-a părut prea normal ca în loc de „bună ziua" sau alt salut, în locul cuvintelor cît de cît obişnuite cu care se leagă de obicei o cunoştinţă, să fie întîmpinaţi cu un val de întrebări :

— Cîte culmi de munţi sînt în ocean ? Cîte văi sînt în ocean ? Cîte specii de peşti sînt în marile abise ale oceanului ? Cîte zăcăminte minerale sînt în ocean ? Cîte „Atlantide" a înghiţit oceanul ?

Punînd întrebările, îşi arunca privirea de la unul la altul şi ochii lui parcă porunceau răspuns, dar cum răspuns n-aveau, toţi rămaseră stingheriţi, buimăciţi. Doar Fay zîmbea uşor, ca unul care cunoştea bine felul de a fi al lui John Sayers.

— Nu puteţi răspunde la aceste întrebări, nu-i aşa ? ! Şi nici eu nu pot ! Şi nici un om nu poate... deocamdată !

— Asta vă bucură ? ! îngînă Bogdan. Iertaţi-mă... dar parcă vă bucuraţi.

— De ce să te iert ? ! Este exact cum spui : mă bucur ! E bucuria simţită de om în faţa necunoscutului pe care vrea să-l cucerească. Asta a fost şi va fi totdeauna una dintre marile bucurii, şi cei care n-au simţit-o sînt nişte nefericiţi.

Tonul îi scăzu apoi, se catifelă şi privirea îi lunecă blîndă pe chipurile tinere :

— Toţi patru sînteţi aproape de aceeaşi vîrstă, nu ?

— Da... Toţi avem cam cincisprezece ani, răspunse Enid.

— Nu te mai lăuda, că tu n-ai împlinit nici paisprezece, îi şopti Cătălin.

— Aşa... aşa... El ar fi fost cu şapte ani mai mic decît voi... Aşa... aşa...

Tinerii înţeleseră despre cine vorbea „cosmonautul amfibiu" : despre fiul său.

Acum i se păru lui Cătălin pentru prima oară că privirea lui se pierde undeva, în timp. Dar, după cîteva clipe doar, John Sayers puse iarăşi o întrebare cu tonul acela exploziv :

— Ce este oceanul ?

Şi pentru că ochii i se fixaseră asupra lui Bogdan, acesta se crezu dator să răspundă. Simţea o stinghereală pe care nu o încercase nici la cele mai grele examene, dar se strădui să dea un răspuns clar şi... „ştiinţific" :

— Oceanul este uriaşa întindere de apă care ocupă 71% din...

— Pentru oamenii adevăraţi, Oceanul e mult mai mult, dragul meu, îl întrerupse John Sayers. E un lanţ nesfîrşit de întrebări ce-şi aşteaptă răspunsul, e deci un nesecat izvor de mari satisfacţii. Din adîncul timpului oamenii au cunoscut semnele de întrebare pe care le punea oceanul şi la început au încercat să înlocuiască adevăratele răspunsuri cu plăsmuiri ale închipuirii ; zeul mărilor cu al său trident stîrnitor de năprasnice furtuni, sirene, monştri marini dintre cei mai înfiorători... Apoi omul a început să se cufunde în ocean cu mijloace din ce în ce mai perfecţionate. Dar cu cît are mai multe cunoştinţe despre Ocean, cu atît i se pun mai multe semne de întrebare. Şi asta e minunat, dragii mei ! Oceanul nu e mai puţin interesant decît oricare planetă necunoscută, credeţi-mă ! E curios poate că omul a deschis mai întîi porţile erei cosmice, decît a „erei oceanice", deşi, e drept, scufundări în ocean s-au făcut înaintea zborurilor cosmice. Dar totul era atît de timid ! Abia în anii noştri s-ar putea vorbi cu adevărat de „începutul erei oceanice". Asta după ce am ajuns pe Marte şi Venus ! De ce ? Poate pentru că ceea ce e mai depărtat ni se pare totdeauna mai interesant. Cunosc bine acest sentiment. Am fost doar cosmonaut. Oceanul ne era prea familiar, deşi, de fapt, ne era şi ne este încă la fel de necu-

noscut ca cea mai necunoscută planetă. Oceanul e asemeni unui vecin, alături de care ai locuit ani de zile. Ţi se pare că-l cunoşti, dar adevărul e că nu ştii mai nimic despre esenţa caracterului său, despre ceea ce se petrece în sufletul lui. Ei bine, ce poate fi mai interesant decît să încercăm să cunoaştem „sufletul" oceanului ?

Capitolul VI

AL DOILEA MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

... Aşa a decurs, dragă frate, prima noastră întîlnire cu John Sayers.

Să ştii că m-a pus pe gînduri comparaţia lui între ocean şi vecinul pe care ni se pare că-l cunoaştem numai pentru că locuim de mult alături de el... De pildă, eu socoteam că-l cunosc cum nu se poate mai bine pe Bogdan. Dar de cînd am venit aici sau, mai precis spus, de cînd am cunoscut-o pe Enid, parcă a ieşit la lumină şi un alt Bogdan, complet necunoscut. Am descoperit că vocea lui, de obicei reţinută şi monotonă, ca a roboţilor, poate deveni catifelată, că în ochii lui „de sfinx" — cum spun toţi colegii care îl cunosc de ani întregi — se poate observa ceea ce-l frămîntă, ca într-o oglindă. Şi toate aceste „minuni" se petrec cînd e Enid de faţă ! E extraordinar... Adică nu-i de loc extraordinar, ci de-a dreptul enervant să-l vezi cum se „metamorfozează" în prezenţa „domnişoarei-amfibie" ! ... Dar, mă rog ! Treaba lui, ce mă priveşte pe mine ? !

Mă bucur mult, dragă frate, că l-am cunoscut pe John Sayers. Nu l-am întrebat dacă a scris vreodată versuri şi, de fapt, asta nici nu prea contează. Important e că omul acesta are suflet de poet !

Astăzi am plecat cu el într-o excursie în jurul staţiunii. Ne-a arătat „automatele de securitate", roboţii geologi, roboţii mineri... Lucruri foarte interesante, nimic de spus, care nu pot să te lase indiferent. Pe urmă însă, în tot restul excursiei, m-am şimţit... cum să-ţi explic... „plictisit" ar fi exagerat... m-am simţit stingher ca cineva care nu-şi poate găsi o preocupare anume. Fay s-a lăsat absorbit de cercetarea unor plante submarine, Bogdan a urmărit vreme îndelungată comportarea nu ştiu cărei specii de languste, iar Enid s-a încăpăţînat să prindă de vii nişte peşti iuţi ca fulgerul.

Eu, ca să mă distrez cît de cît, am început să aprind şi să sting „soarele submarin". Acest „soare" e de fapt un reflector foarte puternic. Mi-a făcut plăcere să smulg din întuneric şi apoi să topesc iarăşi în el nemaipomenita bogăţie a culorilor din ocean. O vreme m-am simţit un vrăjitor capabil, prin mişcarea unui singur deget, să picteze feeric un crîmpei din ocean. Pe urmă însă — deşi eram departe de a mă plictisi — am simţit că făceam ceva fără sens, că făceam ceva care nu mă preocupa cu adevărat, aşa cum îl preocupa, de pildă, pe Bogdan langusta pe care o urmărea cu insistenţa unui cîine poliţist de pe vremuri.

Trist, m-am aşezat pe un colţ de stîncă. Nimeni n-a observat ce se petrecea cu mine în afară de John Sayers. Azi-dimineaţă, după terminarea excursiei, m-a luat deoparte ca să mă întrebe :

— Ţie nu-ţi place oceanul ? ! Oare poate exista un om pe care să nu-l încînte adîncurile ?!

În întrebarea lui se simţea dezamăgirea. M-am grăbit să-i spun că nu era vorba de aşa ceva, că, în general, oceanul mă farmecă, dar... N-am putut să-i explic bine ceea ce simţisem, totuşi m-a înţeles. După un timp de gîndire, în care mi s-a părut că şovăie în luarea unei hotărîri, mi-a spus :

— Sper să-ţi pot arăta în ocean ceva care să te intereseze şi pe tine cu adevărat, să-ţi devină poate chiar o preocupare. Am aflat că-ţi place poezia, adică fantezia înaripată. Asta înseamnă că te va interesa aproape sigur şi... S-a oprit brusc, ca tot brusc să mă întrebe : Ce părere ai despre arheologie ?

Întrebarea m-a luat cu totul pe nepregătite. M-am bîlbîit, încurcat :

— Este ştiinţa care se ocupă de...

— Da, da, este o ştiinţă, dar în primul rînd e poezie, m-a întrerupt el. Frînturi de versuri în bucăţi de piatră sau marmură cioplită, în unelte şi vase. Versuri despre credinţă, despre munca, despre aspiraţiile unor generaţii pierdute undeva, în zorii istoriei. Arheologia e în acelaşi timp ştiinţă şi poezie.

Mi-a vorbit despre arheologie cu atîta pasiune şi aşa de frumos, încît mi s-a părut că ascult un extraordinar poem. M-a convins pe deplin că adevăratul arheolog trebuie să aibă o sensibilitate de poet. Am aflat că arheologia este, alături de geologie — pe care John Sayers o numeşte „arheologia pămîntului" — marea lui pasiune. Apoi m-a întrebat aproape în şoaptă, privindu-mă... cum să-ţi spun... într-un fel care m-a făcut să-mi feresc ochii : Eşti în stare să păstrezi un secret ? ! Îmi promiţi că deocamdată n-o să vorbeşti nimănui despre ceea ce am să-ţi arăt ?

Pentru că totul plutea în mister, şi deci era de la bun început interesant, m-am grăbit să promit.

După-amiază am ieşit iarăşi din staţiune, dar numai eu şi John Sayers. Am pătruns într-o zonă a oceanului mai depărtată decît cea în care fusesem de dimineaţă, ne-am strecurat printr-un mic defileu şi-am ajuns pe un platou înconjurat — după cum am aflat mai tîrziu — de un brîu

de stînci, ca de un zid de cetate. Am aprins „soarele artificial" şi întunericul s-a retras speriat de lîngă noi.

John Sayers m-a strîns cu putere de braţ, arătîndu-mi ceva, în faţa noastră.

La început nu mi s-a părut că văd nimic deosebit... În locul unde ne aflam vegetaţia era foarte săracă şi în jur înotau foarte puţini peşti. Apoi am zărit o groapă nu prea adîncă, dar destul de întinsă şi cu margini regulate. M-am apropiat. Razele soarelui submarin au năvălit în groapa săpată în mîlul depus de cine ştie cît amar de vreme şi am zărit coloanele, coloane de piatră prăbuşite printre blocuri de piatră, unele, puţine, păstrîndu-şi poziţia verticală pe care le-o fixaseră cîndva constructorii, pentru că şi coloanele şi blocurile acelea erau cioplite de mînă omenească.

După cîte ştiu, de-a lungul vremii s-au găsit destule „oraşe scufundate", dar toate se aflau în apropierea ţărmurilor. Ceea ce mi s-a părut extraordinar în descoperirea lui John Sayers era adîncimea şi depărtarea de continent a ruinelor.

„Cosmonautul amfibiu" m-a condus apoi la încă două gropi pe care le săpase destul de departe una de cealaltă. Şi din gropile acelea ieşeau la iveală coloane, blocuri de piatră... Am zărit şi două vase uriaşe — nu ştiu din ce erau făcute — care se păstraseră într-o stare aproape perfectă şi o statuie roasă de ape, reprezentînd probabil un bivol, sau aşa ceva.

Spre încîntarea mea, John Sayers a pus în funcţiune un „aspirator" puternic, pe care îl adusese acolo mai de mult. Noroiul şi nisipul au început să fie supte şi aruncate la mare depărtare de noi. Groapa se lărgea destul de repede şi, crede-mă, dragă frate, că nu mică mi-a fost emoţia văzînd cum apar în faţa mea alte coloane şi fragmente de ziduri năruite.

Privind cum se desprind de sub păturile grele de nisip şi noroi pietrele acelea cioplite cu cine ştie cîtă trudă, de nişte oameni pierduţi în adîncul timpului, am înţeles cît de interesantă, cît de emoţionantă, cît de extraordinară poate fi meseria de arheolog.

După ce ne-am întors în staţiune, John Sayers m-a întrebat cum mi s-au părut cele văzute. Bineînţeles că n-am putut găsi un termen mai potrivit decît favoritul meu „extraordinar", care acum se potrivea însă de minune. „Cosmonautul amfibiu" a ţinut să-mi atragă din nou atenţia că totul trebuie să rămînă deocamdată secret şi mi-a explicat motivul :

— Am impresia că această descoperire arheologică diferă de altele făcute în apropierea ţărmurilor, mi-a spus. Presupun că e vorba de o mică „Atlantidă", cu o civilizaţie destul de avansată, de o comunitate omenească care se afla pe o insulă aproximativ mare. Probabil că în urma unor cutremure excepţional de puternice, insula s-a cufundat în ocean... Vreau să-mi formez întîi eu o părere, şi apoi să predau „şantierul" arheologilor calificaţi. Cred că am acest drept... Şi cînd te gîndeşti că totul a pornit de la nişte fragmente de vase sparte pe care un curent submarin mi le-a adus în cale ! Norocul meu, poate cel mai mare noroc pe care l-am avut vreodată şi care mă va ajuta, sper, să pot spune că n-am trăit degeaba... Să ştii că nu te-aş fi dus acolo, dacă n-aş fi avut impresia că te plictiseşti în adîncul oceanului. Iată un lucru pe care nu-l pot suporta... Acum cred însă că oceanul ţi-a oferit şi ţie ceva foarte interesant, nu ?

— Extraordinar ! m-am grăbit eu să confirm.

— Da, da... Sînt sigur că şi pe el, deşi ar fi fost cu cîţiva ani mai mic decît tine, l-ar fi interesat, a şoptit John Sayers şi am înţeles că vorbea despre fiul său.

Ne-am despărţit, făcîndu-ne fiecare cîte o promisiune: eu i-am făgăduit să-i păstrez cu stricteţe secretul, el mi-a promis să mă mai ducă pe proaspătul şantier arheologic.

Noapte bună, frate dragă. Inima mi-e încărcată şi acum de atîta emoţie, încît poate din ea or să iasă la lumină cîteva versuri măcar. Vreau să încerc... Noapte bună...

Capitolul VII

PRIZONIER AL NOII PASIUNI

Cătălin se afla pe şantierul arheologic pe care îl vizitase cu o zi înainte. Era singur. A aprins „soarele artificial" şi locul i-a apărut aşa cum îl cunoştea din ajun, dar peisajul s-a schimbat parcă complet cînd, cu totul pe neaşteptate, de după stîncile uriaşe care împrejmuiau platoul submarin, a răsărit un soare „adevărat", un soare roşu, de un roşu intens. Razele sale s-au revărsat pe platou ca nişte torente de sînge. Apoi, din statuia pe care Cătălin o văzuse şi la prima sa vizită, din statuia ce amintea de formele unui bivol, a început să iasă un fuior de aburi şi din aburii aceia s-a plămădit o fiinţă omenească: un bărbat uriaş, cu plete lungi, roşii, cu faţa roşie, învăluit într-o glugă roşie. Ciudata arătare şi-a fixat ochii mari, roşii, asupra lui Cătălin şi băiatul l-a auzit poruncindu-i, deşi buzele omului roşu nu se mişcau: „Priveşte! Priveşte cu atenţie!" Arătarea a făcut doar un semn şi pompa aspiratoare din apropierea gropii a intrat în funcţiune. Lucra cu o viteză de neînchipuit. Valurile de nisipuri şi de mîl dispăreau ca prin farmec şi sub privirile lacome ale lui Cătălin răsăreau coloane, nenumărate coloane dărîmate, aşezate într-o ordine per-

fectă, la depărtare egală una de cealaltă, ca lespezile mormintelor dintr-un vechi cimitir.

Şi omul roşu a repetat : „Priveşte ! Priveşte cu atenţie !“

În clipa aceea coloanele dărîmate au început să se însufleţească, să se mişte. Asta a fost prima impresie a lui Cătălin, ca apoi să-şi dea seama că, de fapt, coloanele stăteau neclintite şi se mişcau nişte fiinţe, nişte fiinţe omeneşti. A zărit mîini şi picioare zbătîndu-se, feţe roşii încordate de efort, schimonosite de durere. Pe oamenii aceia îi ţineau prizonieri coloanele prăbuşite peste ei. Zadarnic încercau să scape. Zadarnic...

Şi iarăşi a auzit glasul omului plămădit din abur — de fapt nu auzea nici un glas, ci înţelegea un gînd care i se transmitea direct : „Ajută-i ! Ce mai stai ? ! Ajută-i !“

Băiatul n-a şovăit ; a sărit în groapă şi s-a repezit la prima coloană cu gîndul să-l salveze pe cel care se zvîrcolea dedesubt. Dar în clipa cînd a ajuns lîngă el, omul prins sub piatră a încetat să se mai zbată şi, înhăţîndu-l cu o mînă ca o cange, a început să-l tragă în jos, în mîl, în nisip, în stîncă. Îl trăgea şi băiatul se scufunda încetul cu încetul, în timp ce oamenii de sub coloane hohoteau în rîsete ascuţite, ca ţipetele păsărilor de pradă. Mai tare decît toţi rîdea cel care îl îndemnase pe Cătălin să coboare în groapă.

Întorcîndu-şi anevoie capul, băiatul a mai apucat să zărească arătarea născută din aburi ţintind soarele roşu cu o praştie uriaşă. A auzit apoi un zăngănit de sticlă spartă şi lumina soarelui roşu s-a topit brusc în bezna deplină. Şi el era tras tot mai adînc în mîl, în nisip, în piatră... Se zbătea cu disperare...

S-a zbătut, s-a tot zbătut, pînă ce... s-a pomenit pe podea.

S-a trezit brusc, totuşi i-a trebuit multă vreme pînă să se convingă pe deplin că totul nu fusese decît un vis.

Şi acum, cînd se pregătea să plece cu prietenii săi într-o nouă excursie submarină, amintirea coşmarului îi plutea încă prin minte ca o ceaţă uşoară. Singurul căruia se gîndea să-i povestească visul era John Sayers. Spera să-l convingă astfel ca, în după-amiaza aceea chiar, să meargă iarăşi împreună pe şantierul arheologic. Şi-a văzut năruită însă această speranţă cînd a aflat că treburi neaşteptate îl determinaseră pe John Sayers să plece pe continent. După cum anunţase, nu va lipsi decît o zi, dar Cătălin era atît de nerăbdător să revadă vestigiile de piatră ale acelei lumi trecute!

În urma insistenţelor repetate, li se îngădui totuşi oaspeţilor să facă singuri excursia submarină proiectată, după ce promiseseră că se vor duce doar în locurile cunoscute din ajun.

Ţăndărică îi însoţea şi toţi bănuiau că robotul primise instrucţiuni precise în legătură cu ei. Dar asta nu-i deranja. N-aveau de gînd să se lanseze în vreo aventură neîngăduită. Chiar şi Cătălin plecase cu gîndul de a face o plimbare submarină şi atîta tot. Dar gîndurile şi dorinţele unui băiat plin de fantezie pot fi mai schimbătoare decît faţa cerului primăvăratic...

Ajunşi la locul stabilit, fiecare începu să-şi vadă de preocupările favorite: Fay să cerceteze plantele, Bogdan să urmărească comportarea nu ştiu cărei fiinţe submarine, iar Enid să prindă de vii peşti-săgeată.

Ca şi în ajun, Cătălin încercă să ia parte, pe rînd, la preocupările prietenilor săi, dar, aşa cum se mai întîmplase, renunţă destul de repede şi începu să se simtă stingher. Spre deosebire însă de ziua precedentă, acum ştia precis că exista un loc în ocean care l-ar fi interesat într-un mod deosebit. Dorinţa de a revedea ruinele oraşului scufundat creştea în el năvalnic, reuşind, în cele din urmă, să-l domine cu totul. Ştia că ar putea găsi cu destulă uşurinţă

proaspătul şantier arheologic, pentru că avusese precauţia de a-şi fixa în memorie coordonatele locului vizitat, aşa cum fuseseră indicate de aparatul de orientare pe care îl purta şi acum. Într-o jumătate de oră ar fi putut chiar să se întoarcă. Să arunce doar o singură privire peste oraşul scufundat. Atît !

Nemaiputînd să se împotrivească dorinţei care clocotea în el, se pregăti să plece, luîndu-şi toate precauţiile pe care le socotea necesare. Din partea prietenilor săi n-avea nici o grijă. Era convins că n-or să-i observe lipsa pînă ce va reveni. Prea îi absorbiseră preocupările lor.

Totul era ca Ţăndărică să nu ştie cînd pleacă !

Găsi însă mijlocul de a păcăli năsoasa dădacă : se prefăcu deodată foarte interesat de vînătoarea submarină. Începu să urmărească cu insistenţă peştii şi astfel, încetul cu încetul, se depărtă de robot în aşa măsură, încît socoti că poate să-şi pună planul în aplicare fără nici un risc.

Dădu propulsorului subacvatic viteza maximă şi nu după mult timp trecu prin strîmtoarea ce ducea la platoul oraşului scufundat.

Lumina soarelui său submarin sparse bezna şi revăzu gropile, coloanele, cele două vase mari şi statuia roasă de ape.

Se înfioră.

Statuia îi reaminti coşmarul nopţii în aşa măsură, încît o vreme nu-şi putu dezlipi ochii de pe ea. Aştepta să ţîşnească aburul din care să prindă forme omul roşu, aştepta să răsară de după stîncile împrejmuitoare uriaşul soare roşu.

Se smulse cu greu din această încordare. Îşi fixă privirea pe aspiratorul aşezat la marginea uneia dintre gropi. Şi aparatul acela atît de modern îl ajută să se desprindă tot mai mult de amintirea visului.

Ca să-şi recapete pe deplin stăpînirea de sine, simţi nevoia să pună aspiratorul în funcţiune. Apăsă pe butonul de comandă. Groapa din faţa lui se lărgea acum încet, regulat.

Deodată din straturile de noroi începu să se desprindă o statuie, o statuie destul de mare, amintind perfect de trupul unui om, dar al cărei cap avea o înfăţişare foarte ciudată. Băiatul o privi cu atenţia concentrată la maxim şi, cînd statuia fu pe de-a-ntregul curăţată de mîl, scăpă în gînd un strigăt de uimire şi de încîntare :

— Extraordinar ! Statuia asta înfăţişează un...

Parcă nu îndrăzni însă să formuleze fraza pînă la capăt.

Într-adevăr, era ceva cu totul şi cu totul neobişnuit. Trebuia să vadă statuia de aproape ! Neapărat ! Pentru asta era însă necesar să coboare în groapă. Ei bine, o să coboare ! Dar mai întîi să oprească aspiratorul...

Tocmai apăsase pe butonul de comandă şi aparatul curăţitor îşi oprise vîjîitul uniform, cînd din spate, parcă în imediata sa apropiere, auzi un glas întrebînd :

— De ce-ai venit aici ?

Cătălin avu teribila senzaţie că sîngele îi îngheaţă în vine. Un gînd de groază îi fulgeră creierul : „Omul de abur, omul roşu !“ şi peste realitate i se păru că se suprapune brusc coşmarul nopţii. Spaima nu dură însă decît puţină vreme pentru că auzi vocea adăugînd :

— Ştiai că nu trebuie să pleci de lîngă ceilalţi, ştiai că nu ai voie să rătăceşti singur prin ocean. Întoarce-te imediat !

Cătălin răsuci capul şi figura nostimă a robotului-dădacă i se păru acum mai simpatică decît oricînd. Se trezi rîzînd mut. Iată deci cine era „omul roşu“ !

— Haide, grăbeşte-te ! Să plecăm ! insistă Ţăndărică.

Lui Cătălin îi dispăru brusc buna dispoziţie cînd îşi dădu seama că va trebui să asculte de robot, dacă nu voia ca acesta să dea alarma. Cum să plece însă tocmai acum cînd statuia aceea extraordinară era la cîţiva metri de el, cum să plece fără să o cerceteze în amănunţime ? ! Încercă să ia robotul cu duhul blîndeţii, rugîndu-l pe cel mai dulce ton, dar, de fapt, strigînd, pentru că ştia că doar astfel pot trece sunetele prin membrana respiratorie :

— Prietene Ţăndărică, simpaticule Ţăndărică, frumosule Ţăndărică, hai să mai rămînem puţin, numai puţin ! Priveşte statuia de colo, priveşte-o şi gîndeşte-te cu ce seamănă ! Trebuie neapărat să o văd de aproape. Cred că nu greşesc cînd spun că statuia reprezintă...

— Plecăm imediat ! îl întrerupse robotul. Imediat ! Altfel dau alarma.

„Cap de tinichea ! Năsos plictisitor ! Urîţenia pămîntului !" îl apostrofă Cătălin în gînd, văzînd că Ţăndărică nu putea fi convins în nici un fel.

Nici el nu va renunţa însă la hotărîrea de a privi statuia de aproape şi pentru asta era în stare de orice !

Îi veni o idee, care i se păru singura salvatoare, mai ales că exemplu avusese cu puţine zile înainte. Spuse spăşit :

— Bine, Ţăndărică. Să plecăm. Ia-o tu înainte.

Robotul făcu doi paşi, pregătindu-se să pună în funcţiune propulsorul subacvatic. Atît aştepta Cătălin ! Se repezi şi-i deschise uşiţa din spate. Trase la întîmplare de cîteva fire, învîrti două butoane, desfăcu un şurub...

Robotul nu mai apucă să rostească decît : „Să nu umbli la..." apoi încremeni, nu mai reacţionă în nici un fel.

Cătălin se sperie puţin de ceea ce făcuse, pe urmă îşi zise însă că o să încerce să-l repună pe Ţăndărică în funcţiune şi poate o să reuşească, aşa cum reuşise şi Fay după ce Enid călărise rechinul. Dacă nu... va spune că el n-a avut nici un amestec, că robotul s-o fi defectat singur...

Sărind în groapă, se apropie de statuie... Ţinea ridicat în dreptul tîmplei „soarele artificial".

Statuia, cioplită din piatră, avea dimensiunile unui bărbat deosebit de voinic, al cărui trup părea învăluit într-o mantie strîmtă, iar capul... ei da, capul era acoperit de o cască foarte asemănătoare cu cele pe care le poartă cosmonauţii.

„Extraordinar! Extraordinar!" gîndi Cătălin, plimbîndu-şi încet vîrful degetelor pe trupul statuii. Fără îndoială că reprezintă un cosmonaut. Un cosmonaut acum o mie, sau poate acum cîteva mii de ani?! Extraordinar! Înseamnă că..."

Nu apucă să-şi ducă raţionamentul pînă la capăt. Cum se învîrtea în jurul sculpturii, simţi mîlul alunecînd brusc şi purtîndu-l cu el.

Înainte de aş da bine seama ce se întîmplă, alunecarea se transformă în prăbuşire. Se lovi de ceva tare, probabil o lespede.

Căzînd, scăpase din mînă „soarele artificial" şi desigur că acesta se cufundase undeva, în mîl, pentru că se trezi în beznă.

Aproape imediat după prăbuşire auzi deasupra capului un zgomot înăbuşit, apoi se lăsă o tăcere deplină.

„Unde mă aflu? Cum pot ieşi de aici? Cum să ies?!"

Întrebările nu-şi găseau însă răspuns.

Se mişcă greu — în cădere se lovise puternic la un genunchi — bîjbîind cu mîinile. Pretutindeni întîlni pereţi verticali, lunecoşi. Îşi dădu seama că se află într-un fel de beci foarte strîmt. Încercă atunci să înoate în sus şi să găsească gura prin care se prăbuşise. Dar şi sus se lovi de ceva tare, de o lespede de piatră cu forme variate. Nu înţelegea cum de se afla acolo piatra aceea şi căută multă vreme ieşirea. Zadarnic. În cele din urmă îşi dădu seama că nu putea scăpa decît cu un ajutor venit dinafară.

Duse mîna la mijloc, unde, agăţat de curea, avea un mic semnalizator. Apăsă pe butonul de comandă. Dar luminiţa verde care anunţa că semnalizatorul intrase în funcţiune nu se aprinse. Aparatul se defectase, cine ştie cum, poate lovindu-se de peretele de piatră.

Cătălin îşi dădu perfect seama că se află într-o situaţie foarte, foarte neplăcută.

Încercă însă să se stăpînească, repetîndu-şi că tot va găsi o scăpare din această încurcătură, că exista, desigur, o scăpare.

Auzise adesea spunîndu-se că cel mai mare duşman al omului aflat în pericol e panica. Încercă să lupte din răsputeri cu acest perfid duşman pînă în clipa cînd înţelese, *cînd simţi* că o nouă primejdie îl ameninţă : în puţul, sau beciul, sau groapa unde se afla începuse să se scurgă de undeva, de sus, noroi şi nisip.

Probabil că piatra ce astupase gaura prin care el se prăbuşise — aceasta era unica explicaţie că nu mai găsea ieşirea — lăsase totuşi liberă o porţiune, desigur mică, suficientă însă ca noroiul să poată pătrunde.

Groaza îl încleştă cu zeci de gheare la gîndul că ar putea fi îngropat de viu în mîl.

Acum trăia aievea, deşi într-o altă formă, înfiorătorul vis de peste noapte...

Cînd Eric Roe şi alţi doi membri ai staţiunii subacvatice zăriră ruinele oraşului scufundat, surpriza lor fu tot atît de mare ca cea pe care o încercase Cătălin. Sosiseră aici în urma semnalelor de alarmă lansate de Ţăndărică...

După cavalcada submarină pe rechin, Robert Comri programase în aşa fel robotul, încît acesta să dea totuşi

alarma, dacă socotea necesar, chiar după ce i se scoteau din funcţiune anumite circuite şi chiar dacă i s-ar fi provocat o defecţiune generală. Cibernetic ianul luase această măsură fără ca cei care se aflau sub supravegherea robotului-dădacă să ştie. Precauţia se dovedise binevenită.

Eric Roe şi însoţitorii săi îl găsiră curînd pe Ţăndărică. Stătea încremenit în poziţia în care îl lăsase Cătălin. Căutară să-l repună în funcţiune, ca să afle de la el ce se întîmplase, dar treaba aceasta se dovedi prea dificilă.

Se găsi însă cine să „vorbească" în locul robotului : urmele de paşi bine imprimate, în noroiul de pe fund, care îi conduse în groapa săpată de aspirator, pînă lîngă o uriaşă statuie prăbuşită. Aici li se rupea firul.

Zadarnic cercetară hidronauţii împrejurimile.

Unde dispăruse oare cel care lăsase urmele ? ! Unde ? !

Cătălin încetase să mai caute un mijloc de ieşire, înţelegînd că din groapa aceea nu va putea scăpa niciodată singur. Noroiul se scurgea înăuntru încet, totuşi continuu. Desigur că n-o să-l acopere într-o oră, sau două, şi poate nici în două zile, dar în caz că prizonieratul lui va dura mai mult...

Şi chiar dacă nu-l va înăbuşi mîlul, va rămîne totuşi întemniţat...

Amîndouă perspectivele erau la fel de tragice, cu toate acestea Cătălin deveni, după un timp, nefiresc de liniştit.

Să fi fost oare liniştea desăvîrşită pe care o simt unii dintre cei ce se ştiu definitiv condamnaţi, sau poate liniştea pe care o dă convingerea că salvarea, ajutorul aşteptat nu putea să nu se ivească pînă în cele din urmă.

Probabil că în cazul lui Cătălin era vorba mai ales de liniştea născută dintr-o puternică speranţă, pentru că atunci cînd zări deasupra capului nişte dîre subţiri de lumină şi-şi dădu seama că oamenii, desigur cei care îl căutau, se aflau în imediata sa apropiere, nu simţi o emoţie deosebită. I se părea un lucru destul de firesc. Nici nu se gîndi cum de veniseră atît de repede, poate şi pentru că lui nu i se păruse de loc prea scurt timpul de cînd se afla întemniţat.

Un singur gînd neplăcut îi dădu tîrcoale în acea clipă :

„Dacă Enid se află printre cei de sus ? N-aş vrea să mă vadă cînd ies de aici. Probabil că n-am de loc o înfăţişare plăcută, aşa, îmbăiat în noroi, cum sînt !"

Îşi imagină rîsul ironic al fetei, şi asta îl întărîtă, îl făcu să-şi spună :

„Puţin îmi pasă ce-ar gîndi dumneaei ! Şi cred că i-ar trece imediat rîsul cînd i-aş arăta capul statuii pe care am descoperit-o ! Să vedem atunci dacă..."

Îşi întrerupse gîndul şi simţi un fior neplăcut prin şira spinării.

Dîrele de lumină de deasupra capului, pe care le fixase tot timpul, începură să pălească, apoi dispărură cu desăvîrşire.

„Dacă nu şi-au dat seama că mă aflu aici ? ! Dacă mă vor căuta de acum prin alte părţi şi-n locul acesta nu se vor mai întoarce ? !"

Lovi puternic apa cu „labele de gîscă" pe care le purta şi se avîntă în sus. Se izbi cu capul de piatra ce astupase intrarea. Şocul îi aminti că salvarea sa depindea numai de cei „dinafară". Nu avea nici un mijloc de aş face cunoscută prezenţa. Nu putea să strige, pentru că membrana

respiratorie slăbea intensitatea sunetului în aşa măsură, încît cel mai puternic strigăt nu se auzea la o distanţă mai mare de un metru. În această situaţie el nu era capabil să-i ajute cu nimic pe cei care îl căutau...

Capitolul VIII

AL TREILEA MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

... Şi crede-mă, dragă frate, că sentimentul totalei neputinţe e îngrozitor. Din acest simţămînt se poate naşte uşor deznădejdea, panica. Da, trebuie să recunosc că am intrat în panică, văzînd că lumina dispăruse. Poţi să-ţi dai seama cît de tare îmi pierdusem cumpătul dacă după un timp, ce mi s-a părut extraordinar de lung, zărind iarăşi dîrele de lumină, am început să strig ca un bezmetic: „Ajutor! Ajutor!" deşi ştiam perfect că nu puteam fi auzit.

Lumina a dispărut iarăşi, ca să reapară, mult mai tîrziu. Acest joc al luminii mă arunca brutal din nădejde în disperare.

Am aflat apoi că cei care mă căutau nu-şi putuseră da seama multă vreme că statuia uriaşă lîngă care se întrerupeau urmele de paşi astupa gura unei gropi.

Da, da! Piatra de care mă tot lovisem, în încercările mele de-a ieşi din închisoare, era statuia cosmonautului. (Să ştii: sînt convins că nu greşesc cînd îi dau această denumire!) N-aş putea spune cum şi de ce se prăbuşise, dar astupase în aşa măsură gura gropii, încît salvatorilor mei le era imposibil să bănuiască măcar existenţa acesteia. Şi totuşi urmele paşilor îi întorcea mereu lîngă statuie.

În cele din urmă cine crezi că mi-a venit în ajutor, făcîndu-mi cunoscută prezența ? ! Aerul pe care îl expiram, bulele de aer, străvechile prietene ale scufundătorilor. Ele au fost totdeauna o dovadă sigură pentru cei de la suprafața apei că tovarășul din adîncuri trăiește. Bulele de aer, asemeni unor uriașe picături de argint viu, s-au strecurat pe lîngă statuie și au fost zărite de salvatorii mei.

Cînd am ieșit din groapă îmi recăpătasem calmul. Aveam un plan bine întocmit cum să previn avalanșa de mustrări care știam că mă așteaptă. M-am apropiat repede de statuie și cu mișcări probabil destul de teatrale am arătat capul acesteia.

Salvatorii mei au fixat statuia cu privirile și am înțeles că, preocupați numai de căutarea mea, nu observaseră lucrul cel mai interesant. Acum era însă evident că fuseseră impresionați. M-am apropiat de fiecare, strigînd :

„Nu-i așa că seamănă perfect cu un cosmonaut ?"

Nu purtam aparatul traducător la mine, totuși au înțeles ce voiam să spun, adică au înțeles cuvîntul „cosmonaut" și au făcut cîte un gest de aprobare.

Sînt convins, dragă frate, că statuia ascunde un secret extraordinar. Și să știi că Enid e de acord cu mine. Grozavă fată ! Nici Fay nu m-a contrazis. Numai Bogdan repeta într-una, ca un robot plictisitor :

— De multe ori lucrurile cele mai simple pot părea niște taine teribile ! Să nu ne pripim ! Trebuie să cercetăm totul din punct de vedere științific !

Nu zic să nu cercetăm — adică or să cerceteze arheologii care vor veni chiar mîine — dar eu am o convingere fermă : statuia reprezintă un cosmonaut ! Și parcă, parcă încep să-mi imaginez în ce împrejurări a fost sculptată... Au început să-mi zbîrnîie mie prin cap niște gînduri... Zbîrnîie...

ŞI IATĂ CĂ SE NAŞTE UN SCRIITOR!

Enid, Fay, Bogdan şi Cătălin, însoţiţi de John Sayers, petrecură multe ceasuri, de-a lungul multor zile, în oraşul scufundat, urmărind munca arheologilor, gata oricînd să dea şi ei o mînă de ajutor.

John Sayers mărturisea cu spontaneitate de copil marea bucurie de care era cuprins :

— Cît timp am fost cosmonaut, cea mai vie dorinţă a mea era ca într-o zi să dau de urmele unei civilizaţii extraterestre. Această dorinţă nu mi s-a împlinit. Dar cînd văd astăzi cum se desprinde de sub mîl o lume de mult dispărută, trăiesc puternic impresia că vechiul meu vis se întruchipează. Urmele acestei civilizaţii de mult dispărute nu mi se par de loc mai puţin interesante decît cele pe care speram că aş putea să le găsesc pe Marte. V-am mai spus eu ; oceanul este încă pentru noi o adevărată planetă necunoscută şi nu poate fi bucurie mai mare decît aceea de a-i smulge, unul după altul, voalurile de taine.

Şi Enid, şi Fay, şi Bogdan urmăreau cu deosebită atenţie şi emoţie dezgroparea pietrelor de zid, a coloanelor, a vaselor sau a uneltelor străvechi, dar nici unul nu reuşea să le privească cu ochii lui Cătălin. Băiatul acesta îndrăgostit de poezie era capabil, cu imaginaţia sa înflăcărată, să reconstituie în gînd, din frînturi de ziduri şi coloane, o întreagă cetate. Mai mult chiar ; reuşea să o populeze cu fiinţe umane de mult dispărute !... Dar centrul principal al preocupării sale rămăsese statuia pe care o botezase „a cosmonautului". Pentru el statuia aceea era cuibul din care îşi luau zborul stoluri de idei, stoluri de întîmplări petrecute într-o lume atît de veche, încît părea fantastică şi ireală, ca o lume de basm...

— ...Şi au urmat cutremure extraordinare... Şi... Şi insula s-a prăbuşit în adîncuri... Cam aşa îmi închipui eu că s-ar fi putut ivi statuia cosmonautului, încheie Cătălin scurta sa povestire.

Auditoriul, format din Robert Comri, John Sayers, Bogdan, Enid şi Fay, îl ascultase cu deosebită atenţie.

După o pauză destul de prelungită, urmară reacţiile, comentariile :

— E o idee grozavă ! exclamă Enid şi nasul i se înroşi puţin, dovadă vizibilă de entuziasm.

— E o ipoteză destul de îndrăzneaţă şi tocmai de asta atrăgătoare, îşi spuse şi Robert Comri părerea.

— O ipoteză care ar putea fi baza unei povestiri ştiinţifico-fantastice, adăugă John Sayers.

— Hm ! Fantastice da, dar ştiinţifice... mă îndoiesc, mormăi Bogdan. Partea ştiinţifică o vor clarifica arheologii care s-au şi apucat de treabă. Ei vor avea ultimul cuvînt.

— De ce neapărat ultimul cuvînt ?! interveni Robert Comri. În arheologie sînt multe cazuri cînd nu se poate ştii dacă „ultimul cuvînt" a fost rostit. Pot apare nenumărate ipoteze fără ca vreuna dintre ele să însemne „ultimul cuvînt". Tu, Cătăline, ai lansat o ipoteză, ba mai mult decît atîta ; ai început să reconstitui o societate străveche... Ce-ar fi să părăseşti pentru o vreme pana de poet şi să iei în mînă pe cea de prozator ?! Cred că ar ieşi un lucru interesant. Şi cînd arheologii şi-ar prezenta concluziile, să prezinţi şi tu povestirea.

— Ar fi grozav ! se înflăcără iarăşi Enid.

— E o idee atrăgătoare, aprobă Fay.

— Eu cred totuşi că i-ar veni foarte greu să termine o asemenea povestire pînă ce arheologii îşi vor spune părerea. Şi interesant ar fi ca povestirea să poată fi gata înainte, sau cam în acelaşi timp cu concluziile oamenilor de ştiinţă.

— Are dreptate Bogdan. Mi-ar fi foarte greu să scriu o asemenea povestire aşa de repede... Îmi trec mie prin cap multe idei, multe întîmplări care s-ar fi putut petrece, dar ar mai trebui să cunosc nenumărate date istorice, geografice... Pentru ca să le strîng aş avea nevoie de mult timp...

— Dar dacă te-ar ajuta un ciber capabil să-ţi pună la dispoziţie orice date ? Nu crezi că ţi-ar veni mai uşor ? întrebă Robert Comri.

— O ! Desigur ! Ar fi grozav ! se înflăcără Cătălin. Aşa cred că ar ieşi o treabă interesantă.

— Tată ! Tată, ne faci o maşină care să ne ajute să scoatem la lumină povestirea... „Cosmonautul de piatră" ?!

— Văd că spui „care să ne ajute" ?! După cîte am înţeles, povestirea i-ar aparţine lui Cătălin.

— Desigur... Am zis şi eu aşa...

— Dar de ce să-mi aparţină numai mie ? Am putea s-o compunem împreună, spuse Cătălin. Şi Enid, şi Fay, şi Bogdan chiar, dacă nu i se pare că e o treabă prea neştiinţifică pentru el. De pildă : Enid să pună la dispoziţie ciberului materialul istoric pe care el va trebui să-l memoreze.

— De acord ! exclamă fata. Mie mi-a plăcut totdeauna istoria !

— Eu cred că aş fi capabil să procur materialul cu informaţii geografice, spuse Fay.

— Şi tu, Bogdane, ca o enciclopedie umblătoare ce eşti, ai putea să oferi maşinii toate celelalte date ştiinţifice pe care le crezi necesare ? îl ispiti Cătălin. Ce zici ?

— Hm... Ce să zic... Dacă vă place vouă jocul... eu de ce aş sta deoparte ?!

Robert Comri şi John Sayers priveau cu plăcere copiii care se entuziasmau cu fiecare clipă mai mult.

— Cred că or să aibă concurenţi serioşi domnii savanţi-arheologi ! spuse John Sayers.

— Aşadar... Va trebui să adapteze un ciber pentru meseria de... „consilier ştiinţific", sau „ajutor de scriitor", rosti Robert Comri, rar, ca o concluzie. Păi... să pornim la treabă!

— Aş îndrăzni să vă rog ceva...

— Îndrăzneşte, Cătăline!

— Nu s-ar putea să-l adaptaţi pe Ţăndărică? Mă simt foarte vinovat faţă de el şi aş vrea...

— Ştiu eu...?! E tare uzat, sărăcuţul... Dar... să încerc. Pregătiţi-vă deci să-i furnizaţi năsosului toate datele de care va avea nevoie. Curînd sper ca primul capitol al povestirii ştiinţifico-fantastice... trebuie să-i găsiţi un nume!

— Enid i l-a şi găsit, spuse Cătălin. „Cosmonautul de piatră"!

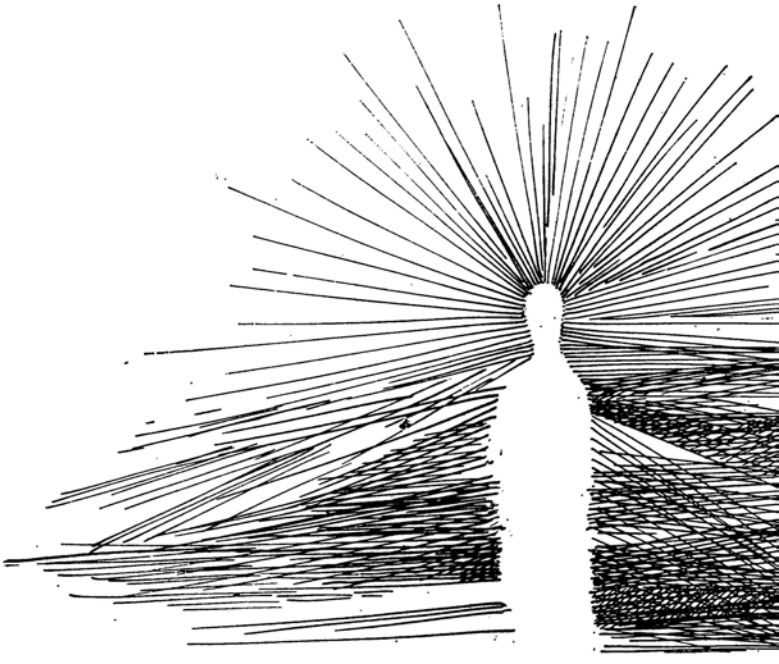

Partea a doua

TRECUTUL

O STEA SE PRĂBUŞEŞTE ÎN OCEAN

Printre cocotierii cu trupuri înalte, zvelte, străluceau făclii.

Doi băieţi şi o fată înaintau încet ţinînd făcliile aplecate. Se opreau des şi aşteptau. Aşteptau ca în cercurile de lumină ce se aşterneau pe pămînt să apară crabii.

Porniseră la vînătoare înainte de ivirea zorilor, după un obicei statornicit în insula lor şi în alte insule din împrejurimi. Crabii cocotierilor, asemeni unor păianjeni uriaşi, se lăsau de obicei atraşi de lumina făcliilor. Acum însă nu se arăta unul măcar.

Perspectiva de a se întoarce acasă cu mîinile goale, cînd ştiau cum aşteaptă mamele lor crabii din care să prepare mîncarea pentru ziua aceea, nu putea fi de loc pe placul tinerilor vînători.

Toţi trei erau orfani de tată. Părinţii lor, ca şi alţi bărbaţi din aşezarea de pe malul mării, fuseseră măcelăriţi, cu

doi ani în urmă, de către luptătorii Marelui Preot al zeului Tale, zeul războiului, pentru că încercaseră să li se opună atunci cînd aceştia veniseră să le ia toate păsările şi porcii pe care îi aveau.

Aşezările omeneşti de pe insula lor, ca şi de pe insulele vecine, plăteau de multă vreme biruri în păsări şi porci Marelui Preot. Pretenţiile acestuia creşteau însă zi de zi, şi cei care cutezau să se opună dorinţelor sale erau ucişi fără milă.

Rareori se mai puteau vedea în aşezările omeneşti din Insula Înaltă, unde îşi aveau cetatea preoţii zeului Tale, păsări sau porci. Aceeaşi situaţie era şi în insulele învecinate.

Oamenii începuseră să vîneze insistent crabi şi să prindă cu laţul micile păsări cîntătoare din păduri, ca să aibă cu ce se hrăni şi cu ce plăti birurile. Să pescuiască le venea greu de cînd Marele Preot interzisese supuşilor săi să mai aibă bărci. Măsura aceasta o luase după ce aproape toată populaţia unei insule vecine, nemaiputînd îndura asuprirea, se îmbarcase în pirogi şi, înfruntînd necunoscutul oceanului, plecase cine ştie unde.

— Oare pe Insula Înaltă nu mai trăiesc crabi ?! I-o fi înghiţit pe toţi zeul morţii ?! bombăni unul dintre băieţi, apropiind făclia atît de mult de pămînt, încît se auzi iarba sfîrîind. Acest sfîrîit îi schimbă dintr-o dată direcţia gîndurilor. Se opri şi prelinse flacăra pe faţa pămîntului. Ascultă cu atenţie geamătul uşor al ierbii pîrjolite, apoi rosti încet : Ce s-o fi întîmplînd cu sucul din iarbă atunci cînd o arde flacăra ?!

— Lasă sucul ierburilor, Ahio ! spuse celălalt băiat, un flăcăiandru bine legat, cu mişcări repezi, neastîmpărate, care răspundea la numele de Wiveru. Tu totdeauna îţi pui întrebări năstruşnice ; de ce cad nucile de cocos singure din copac cînd se coc, cum de se întăreşte sîngele în răni şi cîte

şi mai cîte. Acum însă ar trebui să aflăm doar atît ; unde s-au ascuns crabii.

— Măcar unul să prindem ! Poate mai ai poftă să încerci puterea cleştilor săi, spuse şi Oma, fata cu steluţe în priviri, şi rîsul ei se izbi ca o minge de trunchiurile cocotierilor.

Oma amintea astfel de încercarea năstruşnică pe care o făcuse Ahio cu cîteva zile în urmă ; vrînd să-şi dea seama de forţa pe care o au crabii în cleşti, îşi băgase de bunăvoie degetul în cleştele unui pui, care, ca să nu-şi facă neamul de ruşine, îl rănise destul de serios. Ahio se prefăcu că nu aude gluma fetei şi porni mai departe, spunînd :

— Dacă nu găsim crabi, vom duce acasă păsări. Nu se poate să nu se fi prins cîteva în laţuri. Numai să nu le fi dat iarăşi cineva drumul, adăugă, aruncînd lui Wiveru o privire semnificativă.

— Am liberat şi eu o dată o pasăre din lanţ şi mereu îmi amintiţi de asta !

— Numai o dată ? întrebă Oma, gata să izbucnească în rîs.

— O dată, de două, sau poate chiar de mai multe ori se înflăcărară Wiveru. Şi dacă vreţi să ştiţi, eu aş strica toate laţurile, ca nici o păsărică să nu mai poată fi prinsă. Oamenii să mănînce crabi, porci, peşti, să mănînce... viermi dacă vor, dar păsărelele cîntătoare să le lase în pace, să le lase să zboare, să cînte... Să cînte...

— Dar oamenii nu-şi pot umple burţile cu cîntecele păsărilor.

— Numai la burtă te gîndeşti, Ahio !

— Ştii bine că nu-i adevărat ce spui, Wiveru. Dar nu pot să cred că un om sleit de foame mai ia în seamă cîntecul păsărilor.

— Uneori cîntecul poate fi pentru om şi nucă de cocos şi apă de izvor.

— Eşti meşter în vorbe frumoase, Wiveru. Dacă te-ar auzi Marele Preot te-ar primi poate printre ucenicii lui.

— Marele Preot nu iubeşte cîntecul păsărilor, ci strigătele războinicilor săi. Vorbele lui frumoase ascund răutate şi minciună, izbucni Wiveru.

În spusele sale se oglindeau gîndurile multora dintre supuşii Marelui Preot al Zeului Tale. Erau vorbe pe care le auzise şoptindu-le oamenii maturi.

— Bine spune Wiveru ! Bine spune ! se entuziasmă Oma.

Ahio le întoarse însă vorba, rostind rar, apăsat, asemeni bătrînilor împovăraţi de experienţa vieţii :

— Înţelepciunea cere ca multe lucruri adevărate să nu fie rostite cu voce tare.

(Cine ştie cînd şi de la cine auzise el această frază pe care acum o rostea cu convingerea că-i aparţine întru totul.)

— Nu iubesc asemenea înţelepciune ! izbucni iarăşi Wiveru. Şi dacă tu...

— Nu începeţi să vă certaţi ! Să nu vă certaţi ! interveni Oma. Haideţi să mai căutăm crabi.

— Degeaba ! spuse Wiveru. Poate au intrat şi ei în fundul pămîntului, de frica Marelui Preot.

— Nici eu nu mai cred că putem prinde vreun crab. Mai bine să mergem la laţuri, propuse Ahio.

— E încă prea întuneric. Să aşteptăm ziua. Ziua va sosi curînd. Pînă atunci să stăm pe malul mării.

— Cred că tu, Oma, ai fi fericită dacă te-ai preface într-o stîncă în care valurile să lovească într-una, atît de mult îndrăgeşti marea.

— E adevărat, Wiveru. Îndrăgesc marea aşa cum a îndrăgit-o tata şi tata tatălui meu. Îmi place să mă cufund în adîncul apelor, să spintec valurile, să prind peştii cu su-

liţa. Voi doi nu mă puteţi înţelege prea bine, aşa cum nici eu nu pot pricepe întru totul de ce tu, Ahio, doreşti să afli cum e făcută rădăcina copacului, sau de ce îţi place ţie, Wiveru, să meşteşugeşti cuvintele ca să sune ca un cîntec de pasăre. Tujiro, el mă putea înţelege, căci iubea marea la fel de mult ca mine.

— Dar Tujiro voia să ştie şi cum e făcută rădăcina copacului, spuse Ahio.

— Tujiro îndrăgea şi cîntecul de pasăre şi vorbele meşteşugite, adăugă Wiveru.

Tăcură toţi trei, gîndindu-se la prietenul lor Tujiro, dus cu sila în cetatea Marelui Preot. Primul care sparse tăcerea fu Wiveru :

— Bine... Să mergem pe malul oceanului...

Coborîră o pantă stîncoasă şi ajunseră pe o plajă lată doar de cîţiva paşi. Se întinseră pe nisip şi-şi pironiră ochii pe stelele care sclipeau puternic. Wiveru gîndi că poate sclipeau astfel de teama zorilor ce se apropiau, dar nu-şi împărtăşi gîndul prietenilor săi, ca nu cumva să rîdă de el.

Oma nu rezistă însă să stea multă vreme întinsă pe nisip. Valurile erau prea aproape... Sări în picioare şi porni spre apă.

— Doar nu vrei să înoţi acum, noaptea ! exclamă Wiveru.

— Şi de ce nu ?! Ziua sau noaptea, marea e aceeaşi.

— Ştii doar că lui Kapu, zeul mării, nu-i place ca oamenii să-i tulbure valurile în timpul nopţii. Şi se spune că în jurul insulei au fost văzuţi slujitorii lui cei neîndurători, cei cu o mie de lănci în boturi, Peştii Morţii. (Astfel erau numiţi rechinii în acele locuri şi timpuri.)

— Noaptea, Peştii Morţii dorm. Sînt mari somnoroşi. Şi dacă Tujiro ar fi aici nu s-ar codi să mă însoţească. Voi nu ştiţi ce joc minunat e să încerci să prinzi stelele care îşi

scaldă feţele în ape. Voi nu ştiţi şi n-o să ştiţi niciodată. Prea sînteţi fricoşi !

— Aşa crezi ?! Haide atunci în mare ! şi Wiveru se ridică hotărît.

Ahio îi urmă exemplul, bombănind :

— Cu toate că ceea ce vrei tu, Oma, să facem e lipsit de înţelepciune... să mergem în apă !

Oceanul, cu faţa liniştită ca a celui mai liniştit dintre lacuri, îi îmbrăţişă cu unde răcoroase şi băieţii intrară în năstruşnicul joc născocit de Oma, încercară să prindă stelele oglindite pe ape.

Deodată lui Ahio i se păru că una dintre stelele acelea începe să se mărească. Ridică ochii şi scăpă un strigăt :

— Priviţi !

Ceilalţi doi înălţară şi ei frunţile şi exclamaţiile lor de spaimă sfîşiară liniştea nopţii.

— La mal ! Haideţi repede la mal !

Ajunseră pe nisipul plajei şi alergară lîngă o stîncă unde li se părea poate că ar fi la adăpost, în timp ce o lumină tot mai puternică scălda faţa apelor şi uscatul.

— Se prăbuşeşte steaua ! Se prăbuşeşte ! îngînă Oma, cuibărită la pămînt, cu faţa în palme.

Nici băieţii nu îndrăzniră o vreme să privească în sus. Aşteptau, cu trupurile chircite, să se întîmple ceva, desigur o catastrofă.

După un timp, ce li se păruse tuturor nesfîrşit de lung, dar care nu durase, în realitate, decît cîteva minute, Wiveru îşi furişă privirea spre cer. O lumină orbitoare îl făcu să clipească des.

Steaua, steaua care se prăbuşea, se oprise la o înălţime nu prea mare deasupra oceanului, nu departe de insulă.

Wiveru nu putu vedea decît o jerbă de foc ţîşnind din stea, în jos, spre ape. La lumina ei, cetatea Marelui Preot, aşezată în mijlocul insulei, pe o culme, se contura clar.

Apoi steaua începu iarăşi să cadă, dar de data aceasta mult mai încet. Cu toată groaza de care se simţeau cuprinşi, nu numai Wiveru, ci şi Ahio, ba chiar şi Oma, nu-şi dezlipiră ochii de pe ea pînă ce n-o văzură sfîşiind faţa apelor şi dispărînd în adîncul oceanului.

Un brîu subţire, roz-portocaliu, încinsese zarea. Se iveau zorile...

Capitolul II

AL PATRULEA MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

...Iată deci, dragă frate, primul capitol din povestirea pe care o compun ajutat de „consilierul" meu, Ţăndărică. Crede-mă că nu e de loc uşor. Pînă şi amănuntele ne ridică probleme. De pildă, n-a fost chiar simplu să găsim nişte nume potrivite eroilor noştri, sau să ne închipuim cam cu ce se hrăneau oamenii din Insula Înaltă, pentru că multe dintre animalele care există astăzi prin arhipelagurile din această regiune au fost aduse numai cu cîteva sute de ani în urmă. Ne străduim să nu facem greşeli ştiinţifice. Deşi scopul principal al povestirii e de a explica o ipoteză despre statuia cosmonautului, ea va trebui să aibă totuşi şi în amănunte o anumită exactitate ştiinţifică.

Cît despre mine, ce să-ţi spun... Fie că dorm, fie că sînt treaz, am ajuns să visez numai Insula Înaltă şi întîmplări petrecute pe ea. Cu personajele însă îmi vine mai greu... Nu prea ştiu cum să le compun. Pentru asta îţi trebuie multă experienţă scriitoricească. Aflîndu-mi necazul, John Sayers m-a sfătuit: „Pune şi tu în povestire nişte oameni pe care-i cunoşti bine. Sufletul omului nu s-a schim-

bat chiar atît de mult, încît să nu te poţi inspira, în parte, de la contemporani pentru a crea personajele unei povestiri a cărei acţiune se petrece chiar cu multe veacuri în urmă".

Încerc să-i urmez sfatul.

Acum te salut, dragă frate. Curînd o să-ţi transmit şi alte capitole din „Cosmonautul de piatră". Mă grăbesc. Plec împreună cu prietenii mei şi cu John Sayers pe şantierul arheologic submarin. Vom încerca să facem o schiţă cît mai precisă a cetăţii Marelui Preot al Zeului Tale, pentru că următorul capitol se va petrece în...

Capitolul III

CETATEA MARELUI PREOT

Insula Înaltă, numită astfel de localnici şi de populaţiile întregului arhipelag din pricina malurilor sale înalte şi abrupte, nu era prea întinsă, dar pe ea locuiau mai mulţi oameni decît pe insulele învecinate. Aici se găsea şi singura cetate din arhipelag, o cetate în adevăratul înţeles al cuvîntului.

Cetatea Marelui Preot şi numeroasele case care o înconjurau, formînd un mic orăşel, se aflau pe un platou circular, împrejmuit de stînci ce semănau cu dinţii unor rechini fantastici. Cetatea ocupa circa patru kilometri pătraţi. Apărată de ziduri groase din piatră, avea în interior trei clădiri spaţioase, dreptunghiulare: locuinţa Marelui Preot, locuinţa castei preoţeşti — un fel de cazarmă — şi mai impunătoare decît celelalte prin înălţimea şi turnul său romboidal, noul templu al zeului urei şi al războiului, templul zeului Tale.

Față de aceasta, templul zeului Atuo, ce se afla în afara cetății și care era, de fapt, doar o curte romboidală, mărginită de un zid nu prea înalt, părea o jucărie.

Atuo, blîndul stăpîn al zorilor, fusese cel mai respectat zeu din întregul arhipelag pînă cînd năvălise în acele locuri un grup de războinici, închinători ai zeului Tale.

Nimeni nu știa precis de unde veniseră cu adevărat. Ei pretindeau că sînt fii zeului urii și că soseau chiar din împărăția acestuia, cu poruncă de a pune stăpînire pe întreaga lume. Și cum „întreaga lume" era în acea vreme o noțiune destul de aproximativă, după ce-și consolidaseră puterea în Insula Înaltă, „fiii" zeului Tale năvăliseră cu flotila lor de pirogi în insulele vecine, supunînd pe localnici. Pretutindeni impuneau credința în crudul zeu al războiului, pretutindeni impuneau venerarea Marelui Preot. Se găsiseră destui care încercaseră să li se împotrivească, dar cu timpul fuseseră înfrînți, nimiciți.

Casta preoților — luptători ai zeului Tale se mărise treptat. Intraseră în ea fiii năvălitorilor, precum și unii copii ai localnicilor, smulși din mijlocul familiilor lor și crescuți în cetate. Aceștia erau considerați însă luptători de un rang inferior.

La porunca Marelui Preot fuseseră aduși pe Insula Înaltă cei mai pricepuți cioplitori în piatră din arhipelag ca să înalțe cetatea. Lucrarea costase multă trudă, multe vieți omenești, dar în cele din urmă se realizase, într-adevăr, ceva cu totul deosebit pentru acele vremuri și locuri.

Casele din jurul cetății erau cît se poate de rudimentare; de formă ovală, se construiau din stîlpi bătuți în pămînt. Un schelet de lemn susținea frunzele de palmier care formau acoperișul. De sub acoperiș atîrnau niște rogojini împletite tot din frunze de palmieri, formînd un fel de pereți.

Astfel de locuințe se aflau și în interiorul cetății, pe lîngă ziduri. În ele se adăposteau luptătorii de rang inferior, adică cei proveniți din rîndurile băștinașilor.

Minutele acelui sfîrșit de noapte, în care majoritatea locuitorilor Insulei Înalte, treziți de strigătul străjilor, văzuseră „Steaua cu limbă de foc" oprită undeva, nu prea departe de ei, și apoi prăbușindu-se în ocean, fuseseră minute de groază.

O dată cu venirea deplină a zilei, oamenii se mai liniștiseră și începuseră să-și vadă de treburile obișnuite. Totuși discuțiile se purtau aproape exclusiv în jurul fantasticului spectacol la care asistaseră...

În marea sală de închinăciune din templul zeului Tale se aflau doi inși ; un bătrîn cu părul complet alb, cu fața suptă și pielea ca un pergament străvechi. Peste ochi îi plutea parcă o ceață alburie. Ținea pleoapele pe jumătate închise, clipea des și-și ștergea adesea ochii cu dosul palmelor mari, vînoase, aspre.

Avea ca tovarăș un băietan zvelt, cu față gînditoare și puțin tristă.

Urcați pe niște buturugi, amîndoi tăiau, cu ajutorul unor dălți de piatră foarte dură, în care loveau cu ciocane de lemn, frînturi dintr-un bloc de piatră, în bună parte prelucrat. Se conturau precis formele unui corp omenesc acoperit de un fel de togă. Acum sculptorii căutau să desprindă din piatră capul statuii.

Ecourile loviturilor se rostogoleau de la un perete la altul, legîndu-se într-un lanț neîntrerupt.

Cei doi lucrară multă vreme fără oprire. Bătrînul arunca din cînd în cînd priviri scurte spre băiat, sau, mai precis spus, spre mîinile lui. În clipele acelea i se aprindea parcă în ochi o luminiță deosebită.

Băiatul era absorbit cu totul de muncă şi zîmbetul puţin crispat care nu-i dispărea de pe buze oglindea o mare satisfacţie.

La un moment dat, bătrînul se opri din cioplit ca să-şi şteargă cu insistenţă ochii. Apoi, după ce clipi mult şi des, scuturîndu-şi capul de parcă ar fi vrut să alunge o muscă sîcîitoare, prinse mîna băiatului, oprindu-l din lucru. Tînărul cioplitor îl privi buimăcit, de parcă ar fi fost smuls dintr-un tărîm de vis.

— Ca să tai mai uşor piatra în bucăţi mari să ţii dalta aşa...

Bătrînul aşează dalta puţin oblic şi-o lovi nu prea tare cu ciocanul. O felie de piatră de-o palmă şi groasă cam de două degete căzu pe podea. Băiatul repetă aproape identic mişcările bătrînului şi desprinse din piatră o bucată aproximativ la fel de mare.

— Acum e bine... E bine... rosti bătrînul, dînd din cap într-o mişcare repetată şi aşezîndu-se pe buturuga pe care pînă atunci stătuse în picioare făcu semn băiatului să-i urmeze exemplul.

Rămaseră aşa, faţă în faţă, fără să rostească un cuvînt, privindu-se însă cu atenţie, de parcă nu se văzuseră de multă, de foarte multă vreme.

„S-a schimbat copilandrul! Faţa i s-a asprit, braţele şi pieptul i s-au întărit... Începe să iasă la iveală bărbatul", cugeta bătrînul.

«Cu fiecare zi se trece parcă mai mult „Mînă Îndemînatică!» gîndea băiatul. Acum cîteva zile nu avea dunga aia din josul gurii."

Într-un tîrziu, după ce-şi frecă iarăşi ochii, bătrînul rosti încet :

— Mă lasă vederea... Mă lasă... Teamă mi-e că nici n-am să pot ciopli toate chipurile de piatră pe care le mai avem de făcut în templul ăsta...

— Eşti obosit, „Mînă Îndemînatică". Dacă o să te odihneşti mai mult poate...

— Da, Tujiro, am nevoie de odihnă, de foarte multă odihnă. Se apropie ziua cînd o să intru în odihna cea fără de sfîrşit...

Băiatul încercă să spună ceva, poate o încurajare, dar bătrînul îl opri cu un gest şi adăugă :

— Da, da. Mi se apropie şi mie sfîrştiul ca oricărui om. Şi dacă aş vrea să mai trăiesc şi să mai pot lucra e ca să-ţi dezvălui şi acele taine ale cioplitului în piatră pe care încă n-am apucat să ţi le fac cunoscute. Cu toate că şi singur ai reuşi să le cunoşti. Tu, băiatule, eşti dintre acei puţini oameni cărora piatra li se supune. Eşti dintre cei aleşi. Pînă acum nu ţi-am spus, dar mă simt tare mulţumit de tine. Şi-am să trec mai uşor în insula zeului Morţii ştiind că dălţile şi ciocanele mele sînt în mîinile tale.

— De ce vorbeşti de moarte, Mînă Îndemînatică ?! Eşti încă puternic. Văd eu că mîna nu-ţi tremură de loc cînd tai piatra.

— De tremurat nu tremură, dar simt eu bine că puterea i s-a scurs undeva, poate cîte puţin în toate pietrele pe care le-am cioplit. Şi de ce n-aş vorbi de moarte ? Moartea-i mereu lîngă noi. Azi-noapte luase înfăţişare de stea cu limbă de foc. Dacă se prăbuşea peste insulă...

— Ai văzut ; steaua a căzut o dată cu ivirea zorilor. Se spune că zeul zorilor, Atuo, e mînios şi a vrut să prăvălească steaua peste insulă pentru că oamenii au început să-l uite. Ce zici ? E adevărat ?

Înainte să răspundă, bătrînul se şterse la ochi cu gestul acela care îi intrase în reflex, apoi, plecîndu-se spre băiat, rosti aproape în şoaptă :

— Ştiu şi eu ce să zic şi de zeii ăştia ?! Am cioplit atîţia cu mîna mea, şi cum i-am închipuit eu încît... Măcar unul să fi văzut aievea... Dar aşa... Oamenii se închină la pie-

trele cioplite de mine, dar mie, drept să-ţi spun, nu prea-mi vine... Şi apoi... unii oameni slăvesc un zeu. Vin alţi oameni mai tari şi-i silesc pe oamenii mai slabi să creadă în alt zeu. Şi ei încep să creadă şi uită cu totul zeul socotit pînă atunci cel mai puternic. Aşa îşi schimbă oamenii zeii, siliţi de alţi oameni şi nu de zeii pe care nimeni nu ştie cum or fi arătînd. Noi, cioplitorii, le născocim chipurile. Dar se mai întîmplă şi altfel. Ştii că acum trei zile Marele Preot m-a chemat la el. Ce crezi că mi-a poruncit ?! Să dau zeului Tale, pe care îl cioplim acum, chipul său.

— Chipul Marelui Preot ?!

Băiatul izbucni în rîs.

— De ce rîzi ?

— Mă gîndesc cum ar arăta necruţătorul zeu al războiului dacă l-am înfăţişa cu chipul strîmb de frică pe care îl avea Marele Preot, în zori. L-am zărit cînd a fugit în groapa cea largă de sub zidul templului. Băgase rău spaima în el „Steaua cu limbă de foc !"

— Să nu mai spui nimănui că l-ai văzut pe Marele Preot speriat, ascunzîndu-se ! Dacă ajung la urechile lui asemenea vorbe, viaţa ta n-ar mai preţui nici cît o pietricică. Şi pentru mine n-ar fi durere mai mare decît să ţi se întîmple ţie un rău, Tujiro, fiul meu.

Era pentru prima oară cînd bătrînul îi vorbea astfel, şi băiatul îngînă :

— Voi fi tăcut ca o piatră... tată.

Niciodată nu-i mai spusese „tată". De aproape trei ani nu mai avea cui spune astfel. Tatăl său fusese ucis, cu trei ani în urmă de luptătorii Marelui Preot. Dar Mînă Îndemînatică se purtase cu el ca un adevărat părinte.

După ce-l răpiseră din mijlocul alor săi, Tujiro fusese tîrît, împreună cu alţi băieţi, în cetate. Aici intraseră pe mîinile „educatorilor", care trebuiau să formeze din ei luptători nemiloşi, supuşi orbeşte Marelui Preot.

Viitorii luptători erau crescuţi cu deosebită asprime. Loviturile de baston curgeau pe spinările lor ca ploile repezi ale tropicelor.

Tujiro îndura mai multe pedepse decît alţii, pentru că era socotit un nevolnic încăpăţînat. El refuzase să privească la schingiuirea unui rob, care se făcea în faţa băieţilor, pentru a-i deprinde cu cruzimea, cu sîngele. Tot el eliberase mica pasăre căreia trebuia să-i sucească gîtul încetul cu încetul : acesta era un „exerciţiu educativ" pentru ucenicii zeului Tale.

Gîndurile lui Tujiro zburau mereu spre mama sa, spre bunii săi prieteni Ahio, Wiveru şi Oma.

Într-o oră de răgaz se apucase să cioplească în lemn chipul Omei. Învăţase puţin din acest străvechi meşteşug de la un bătrîn vecin.

Figurina de lemn rămăsese apoi uitată undeva, lîngă zidul cetăţii.

Mînă Îndemînatică, trecînd întîmplător prin acel loc, o zărise şi ochiul său experimentat descoperise în statuetă marele talent al celui care o cioplise. Bănuind că unul dintre copiii captivi făcuse figurina, pornise cercetări discrete, care îl conduseseră la Tujiro.

După ce-l pusese să mai cioplească cîteva statuete şi se convinsese pe deplin că avea de-a face cu un talent ieşit din comun, Mînă Îndemînatică ceruse ca băiatul să-i fie încredinţat, pentru a forma din el un „cioplitor de zei", meserie ce se află la mare cinste printre oamenii acelor locuri şi timpuri.

Tujiro avea de ce să-i poarte recunoştinţă bătrînului.

Marele Preot aprobase cererea, dar interzisese în continuare băiatului să iasă din cetate.

De peste un an şi jumătate, Tujiro nu-şi văzuse mama şi prietenii. Poate că şi din această pricină se legase sufleteşte

atît de mult de bătrînul meşter, încît ajunsese să-i spună „tată"...

Tujiro şi Mînă Îndemînatică îşi reluaseră lucrul cînd îşi făcu apariţia Preotul Şchiop, sfetnicul de credinţă al Marelui Preot, cel care urmărea executarea întocmai a ordinelor, cel care împărţea pedepse de o neînchipuită cruzime, omul pe care copiii din întregul arhipelag îl visau în groaznice coşmare.

Acest preot-luptător născocise în jurul infirmităţii sale — îşi tîra uşor piciorul drept — o adevărată legendă : susţinea că pe cînd se afla în ţara zeului Tale — făcea parte dintre primii năvălitori — un balaur cu zece capete ieşise din Ocean şi se apucase să distrugă pădurile de cocotieri. El înfruntase balaurul de unul singur şi-i strivise pe rînd toate capetele. Din năpraznica înfruntare se alese cu o rană la picior, în urma căreia rămăsese şchiop pe viaţă.

Adevărul era că se născuse cu un picior puţin mai scurt, dar astfel de legende mincinoase despre trecutul lor glorios născociseră toţi năvălitorii ca să apară în ochii localnicilor drept fii ai zeului Tale, înzestraţi cu forţe supraomeneşti.

Vicleni, nici unul nu povestea propria sa legendă, fiecare lăsa pe alţi preoţi să răspîndească minciuna nemaipomenitelor sale fapte vitejeşti. Şi pentru că majoritatea năvălitorilor erau oratori destoinici, se găseau destui să-i creadă...

Preotul Şchiop se opri lîngă cercul marcat cu pietricele care înconjura statuia neterminată şi strigă cu voce dogită :

— Mînă Îndemînatică ! Mînă Îndemînatică !

Bătrînul îl auzi din prima clipă, dar nu se întoarse. Făcu şi lui Tujiro un semn discret cu ochiul.

Băiatul înţelese imediat despre ce era vorba. Mai luase şi altădată parte la acest joc. Îşi văzu de lucru, ca şi cînd nici el n-ar fi auzit chemarea.

— Mînă Îndemînatică !... Ai surzit cu totul, bătrîne ?! Ascultă !

Preotul se învîrtea în jurul statuii, pe lîngă cercul de pietricele, strigînd din ce în ce mai mînios :

— Ascultă, nucă de cocos putredă, cap de piatră ! Ascultă, bătrîne !

Dar Mînă Îndemînatică se prefăcea că nu-l aude şi Şchiopul nu cuteza să păşească în cerc, deşi tare ar mai fi dorit.

Bătrînul impusese încă de mulţi ani un obicei, devenit, cu vremea, o adevărată lege sacră : nimeni, în afara Marelui Preot, nu avea îngăduinţa să intre în cercul marcat de pietricele, în cercul acela cu diametrul de circa zece paşi, cît timp statuia nu era terminată.

Bătrînului cioplitor îi făcea plăcere să se folosească de această lege care îi enerva pe unii preoţi şi mai cu seamă pe şchiopul cel atît de iute la mînie.

Într-un tîrziu, Mînă Îndemînatică se îndură să se oprească din lucru şi să dea atenţie preotului. Îl privi cu ochi atît de nevinovaţi, încît Şchiopul ar fi putut crede că, într-adevăr, strigătele lui nu fuseseră auzite, dacă n-ar mai fi păţit şi altădată la fel. Era convins că bătrînul îl lasă dinadins să strige. Se răsti, înecîndu-se de furie :

— De ce te prefaci că ţi-ai pierdut auzul ?! Cutezi cumva să-ţi baţi joc de mine ?!

— Cum se poate să gîndeşti una ca asta ?! Eşti de mult aici ?

— Nu te mai preface ! L-ai învăţat şi pe băiatul ăsta să se prefacă. E cu neputinţă să nu mă fi auzit, atît de tare am strigat !

— O ! Atunci cînd cioplim chipul unui zeu nu mai auzim decît glasul lui care răsună în făptura noastră. Şi glasul preaputernicului Tale e ca un tunet !

Tujiro abia se stăpînea să nu izbucnească în rîs. Straşnic îşi mai bătea bătrînul joc de preot !

Şchiopul se văzu silit să bombănească :

— Bine... Bine... Acum ascultă porunca Marelui Preot ! A hotărît ca în templu să se ridice şi chipul zeului mării, a preaputernicului Kapu. El s-a dovedit totdeauna prietenul nostru atunci cînd tăiam valurile împărăţiei sale. Iar în dimineaţa aceasta a înghiţit „Steaua cu limbă de foc", steaua trimisă de Atuo să ne aprindă insula, să ne nimicească. Marele zeu Tale a prins steaua din zbor. Aţi văzut-o şi voi oprită din cădere de braţul său neînfrînt. Apoi a azvîrlit-o în adîncurile necuprinse ale împărăţiei prietenului său Kapu. Atuo a vrut pieirea noastră şi a tuturor celor de pe Insula Înaltă, Atuo e duşmanul nostru, templul lui va fi dărîmat... Tu gîndeşte-te bine cum să-l înfăţişezi pe preaputernicul Kapu. Aceasta e porunca Marelui Preot !

După plecarea Şchiopului, bătrînul cioplitor rămase multă vreme tăcut, gînditor. Tujiro îi respectă tăcerea. Credea că meşterul începuse să se gîndească la înfăţişarea viitoarei statui pe care primise poruncă să o cioplească. De asta nu mică îi fu surpriza cînd îl auzi rostind rar şi încet, de parcă ar fi vorbit cu el însuşi :

— Au găsit un prilej nimerit ca să nimicească templul Zeului Zorilor. Un astfel de prilej aşteptau ei de multă vreme. Vorbele pe care Şchiopul le-a spus în faţa noastră or să le repete preoţii în faţa tuturor oamenilor din insulă, ca aceştia să creadă că, într-adevăr, Atuo a vrut să le aducă pieirea şi să-l scoată pentru totdeauna din inimi. Sînt vicleni preoţii zeului Tale. Foarte vicleni.

— Oare nu crezi că „Steaua cu limbă de foc“ a fost aruncată de Zeul Zorilor ? întrebă Tujiro, buimăcit de felul în care îl auzise judecînd pe bătrîn.

— Ce ştiu eu, băiatule ?! Nu pot şti nici măcar dacă Atuo există cu adevărat. Chipul i l-am cioplit de multe ori, dar de văzut nu l-am văzut decît aşa cum îl vedeam cu toţii : ca o dîră roşiatică de lumină lipită de faţa mării. Dar dacă se află pe undeva cu adevărat, nu poate fi decît un zeu blînd, căci e un zeu al luminii. De asta mă îndoiesc că el a aruncat asupra noastră steaua cu limbă de foc. Ar trebui să ştie că în Insula Înaltă sînt încă destui care, chiar dacă nu-l mai slăvesc în cîntece puternice ca altădată, de teama preoţilor lui Tale, îi păstrează totuşi toată dragostea şi respectul.

Cuvintele bătrînului stîrniră în inima şi mintea băiatului un adevărat vîrtej. Abia reuşi să îngîne :

— Oare tu nu te temi de zei, Mînă Îndemînatică ?! Vorbeşti cu atîta uşurinţă despre ei ! Nu te temi că ar putea să-ţi audă vorbele, să se mînie şi să te pedepsească ?!

— Lui Tale nu i-am cioplit capul, deci nu mă poate auzi, răspunse bătrînul, zîmbind. Nu, nu mă tem de zei. Sînt prea bătrîn ca să mă mai tem de ceva în afară de neputinţa la care voi ajunge într-o zi, de neputinţa ce mă va face să nu mai fiu în stare să ţin dalta în mînă. De ce m-aş teme de zei ?! Ai văzut vreodată un copil temîndu-se de păpuşa pe care singur şi-o făcuse din frunze de palmier ?! De pietrele pe care le-am cioplit nu mă pot teme. Să vină zeii să-i văd aievea cu bătrînii mei ochi şi atunci... Poate că atunci mă voi teme... de voi mai găsi puţină teamă-n mine...

Sub lovitura puternică a ciocanului, dalta din mîna bătrînului smulse blocului de piatră o aşchie mare cît un deget...

„MUŞTELE VRĂJITE“ ŞI „OCHIUL ZEULUI TALE“

Pe Insula Înaltă apăruseră de la o vreme nişte gîze foarte ciudate, un fel de muşte, poate chiar ceva mai mici decît o muscă obişnuită, argintii, cu corp prelungit, şi parcă fără cap. Aripile transparente băteau cu o viteză extraordinară. Nimeni nu putuse vedea o astfel de „muscă“ de aproape.

Ciudatele gîze păstrau permanent o distanţă de circa trei metri de orice făptură vie şi nu se aşezau niciodată pe ceva.

Urmărindu-le zborul, cîţiva inşi observaseră că muştele argintii dispăreau în ocean, ceea ce era cu totul extraordinar.

Începură să se facă diferite presupuneri cu privire la originea nemaipomenitelor gîze şi presupunerile acestea plămădiseră două legende. Una susţinea că muştele erau tot un fel de solii ale Zeului Zorilor.

Preoţilor războinici nu le convenea însă o asemenea legendă şi de aceea creaseră alta, cel puţin tot aşa de verosimilă ca prima, avînd în vedere faptul că muştele argintii ieşeau şi dispăreau în valuri.

Versiunea lor susţinea că nemaipomenitele gîze erau create de Kapu, Zeul Mărilor, care le trimitea pe insulă ca să vadă dacă oamenii îl slăvesc şi pe el aşa cum se cuvine.

Preoţii porunciră localnicilor să aducă zilnic slavă Zeului Mărilor o dată cu închinarea pe care o datorau lui Tale.

Lui Mînă Îndemînatică i se ceruse chiar să părăsească un timp lucrul la statuia zeului Tale, căreia îi rămăsese de

cioplit doar capul, şi să se apuce grabnic de sculptat statuia Zeului Mării, o statuie de aceeaşi proporţie cu cea a Zeului Războiului. Statuile trebuiau terminate odată şi amîndouă urmau să fie aşezate la loc de cinste în templul cel nou.

— S-au cam speriat preoţii de cînd muştele argintii au început să se ivească şi prin cetate, spusese Mînă Îndemînatică, ucenicului său. Acum vor să se pună bine cu Zeul Kapu, să slujească doi stăpîni deodată.

Tujiro se obişnuise să-l audă pe bătrîn vorbind astfel despre zei şi preoţi, ba, mai mult chiar, începuse şi el să se gîndească la zei ca la nişte statui pe care le putea ciopli după imaginaţia sa.

Totuşi, apariţia gîzelor argintii îl impresionase puternic. Nu se temea însă de ele, cum se temeau mulţi dintre locuitorii insulei, ci era mai degrabă curios să le vadă de aproape, să prindă una.

Cînd îi spusese lui Mînă Îndemînatică intenţia sa, bătrînul zîmbise amuzat :

— N-ar fi tocmai rău. Poate că preoţii or să ne ceară curînd să cioplim în piatră şi o muscă de asta, pe care să o pună în templu şi căreia să i se închine. Dacă ai prinde una, ai şti mai bine cum să o faci din piatră, pentru că cinstea de a ciopli un asemenea zeu ţi-aş lăsa-o cu totul ţie. N-o să mă apuc la bătrîneţe să fac zei-muşte !

Într-o dimineaţă, Tujiro se găsea singur în marea sală a templului lui Tale.

Stătea în faţa unui bloc de piatră înalt de aproape trei metri.

Încremenise aşa de multă vreme, cu privirea ţintă pe piatră, de parcă ar fi dorit să vadă ceea ce se află înăuntrul ei.

Din blocul acela urma să fie cioplit Zeul Mărilor.

Cu o seară înainte, Mînă Îndemînatică îi vorbise îndelung despre aspectul viitoarei statui.

Peste noapte îi veniseră şi lui cîteva idei, care erau oarecum în contradicţie cu concepţia bătrînului. Această contradicţie se năştea probabil din faptul că Mînă Îndemînatică vedea în Ocean o forţă mai curînd duşmănoasă decît prietenă omului şi socotea că viitoarea statuie trebuia să exprime forţă, brutalitate, cruzime chiar.

Tujiro, care îşi amintea adesea minunatele clipe cînd se cufunda cu Oma în ocean, nu putea să fie de acord ca statuia zeului Kapu să exprime numai cruzime.

Privind blocul de piatră, îi veni ideea că Zeul Mărilor ar putea să aibă două feţe cu totul diferite : una exprimînd zbucium, cruzime, cealaltă oglindind o linişte misterioasă, ca liniştea din adîncul apelor.

Privea blocul de piatră şi imaginaţia desprindea parcă din el chipul zeului, care se prefăcea încetul cu încetul în valuri, în valuri ce loveau un ţărm de piatră.

Pe ţărmul acela se vedea parcă pe el însuşi. Era împreună cu Oma. Alerga după ea, încercînd să o prindă. Fata rîdea, dar rîsul nu i-l putea auzi.

Deodată Oma se aruncă în valuri. El o urmă fără să şovăie.

Se cufundară în ape şi parcă acolo, în adînc, apăru aievea obrazul cel liniştit şi misterios al lui Kapu.

Vedea chipul zeului numai dintr-o parte, îi vedea numai obrazul liniştit. Ochiul lui blînd şi parcă puţin trist îi îndemna să se apropie, să se mai cufunde.

Oma îi urmă chemarea.

Se repezi să o oprească, pentru că el ştia cum arăta cealaltă faţă a lui Kapu. Dar fata înota repede. Întotdeauna îi fusese greu să o ajungă. Oma era o adevărată fată-peşte.

Se apropiau acum de capul zeului.

Tujiro se aştepta ca dintr-o clipă într-alta să-i vadă şi cealaltă faţă, schimonosită, înfiorătoare.

Îl opri însă din înot un bîzîit uniform, sîcîitor. Bîzîitul persistent îl smulse din visul pe care-l trăise cu ochii deschişi.

Revăzu blocul de piatră aşa cum era aievea. Şi Oma şi apele şi chipul lui Kapu se topiseră.

Bîzîitul însă persista.

Întorcîndu-şi privirea, zări o muscă dintr-aceea argintie. Se învîrtea în jurul statuii lui Tale într-un cerc perfect.

Tujiro mai zărise pînă atunci de două ori asemenea gîze ciudate, dar de la distanţe mult mai mari. Acum musca se afla doar la vreo şase paşi şi dorinţa pe care o mărturisise, ca pe o glumă, lui Mînă Îndemînatică, se redeşteptă în el : Ce-ar fi să prindă musca argintie ?!

O teamă explicabilă în faţa necunoscutului încercă să stăvilească ispita, dar nu reuşi.

Băiatul luă mica rogojină împletită din frunze de palmier în care ţinea uneltele de sculptat şi făcu din ea un fel de cornet în care socotea că va prinde mai uşor gîza misterioasă.

Se apropie un pas de statuia lui Tale.

Musca se rotea în continuare, de parcă nu l-ar fi observat şi nădejdea începu să crească în sufletul băiatului. Dar numai pentru o clipă, căci de îndată ce făcu tiptil pasul următor, musca se depărtă brusc, nu mult, exact cu aceeaşi distanţă cu care se apropiase el de statuie.

Jocul acesta se repetă de cîteva ori. Musca păstra permanent între ea şi băiat cam cinci paşi depărtare. La un moment dat, Tujiro renunţă la încercarea de a se apropia de gîză pe furiş şi se repezi brusc.

Rezultatul fu însă acelaşi.

În sala mare a templului Zeului Tale începu o adevărată cursă.

Tujiro, întărîtat la culme, alerga după gîza care parcă-şi bătea joc de el, pentru că, ferindu-se, se rotea totuşi în jurul lui. Băiatul avea chiar impresia că musca îl cerceta, aşa cum ar fi dorit el să o cerceteze, prinzînd-o.

După o vreme, plictisită parcă de joc, gîza argintie se avîntă în sus, la o înălţime nu prea mare şi Tujiro avu impresia că dispăruse prin zid.

Teama puse stăpînire pe el. Se gîndi că dacă ciudata muscă poate trece şi prin piatra zidului, avusese noroc nereuşind să pună mîna pe ea. Cine ştie ce grozăvie i s-ar fi putut întîmpla.

În această stare sufletească îl găsi Mînă Îndemînatică. Tujiro se grăbi să-i povestească totul. Bătrînul îl ascultă cu atenţie, apoi fără să scoată un cuvînt, luă cele două buturugi pe care se urcau de obicei atunci cînd sculptau partea de sus a statuilor, le aşeză una peste alta şi, cu ajutorul băiatului, se sui pe ele.

Putea cerceta astfel cu uşurinţă porţiunea de zid pe unde dispăruse musca argintie.

Nu-i trebui mult timp ca să descopere o crăpătură destul de mare pentru a trece prin ea o gîză. Crăpătura, sau mai corect spus, deschizătura, se afla la unirea a două blocuri de piatră.

Mînă Îndemînatică îşi lipi ochiul de gaura aceea şi zări o dîră de lumină.

Tujiro încremeni de uimire văzîndu-l cum împinge deoparte unul din blocurile de piatră, ca pe o portiţă glisantă. În perete se deschise o gaură de vreo jumătate de metru pătrat.

— Vino să vezi pe unde a dispărut musca, spuse Mînă Îndemînatică.

Băiatul se urcă pe buturugă.

În partea din fund a găurii era o crăpătură lată cam de un deget, prin care lumina puternică a soarelui se zărea ca o lamă strălucitoare de cuţit.

— O fi musca după care ai alergat, făcută de zei, dar a ieşit ca orice muscă, prin deschizăturile astea şi nu prin piatră, rosti bătrînul puţin ironic.

Pe Tujiro nu-l mai interesa însă musca, ci gaura din zid. Ştia că sub ziduri şi sub lespezile templului se aflau nişte gropi secrete. Una dintre ele era chiar în imediata apropiere a locului unde se găsea statuia neterminată a Zeului Tale. Însuşi Preotul Şchiop fusese nevoit să le dezvăluie secretul existenţei acelei gropi, pentru că placa de piatră ce o acoperea s-ar fi spart dacă blocul din care urma să fie cioplită statuia ar fi fost aşezat deasupra ei.

Tujiro înţelesese că toate acele gropi erau nişte eventuale refugii pentru preoţii lui Tale, în schimb nu putea pricepe rostul găurii din zid şi a pietrei rotunde, cu o faţă şlefuită şi strălucitoare, care se afla înăuntru.

Mărturisi bătrînului nedumerirea sa.

Mînă Îndemînatică nu răspunse însă decît prin nişte sunete guturale, apoi împinse deoparte şi placa de piatră din fundul găurii.

Soarele năvăli peste ei.

Faţa şlefuită a pietrii reflectă razele într-un fasciul puternic, pe care bătrînul îl urmări cu privirea. Tresări, zărind locul pe care cădea : era chiar altarul „Marii Jertfe", aşezat în centrul curţii templului.

— Ăsta e „ochiul Zeului Tale", şopti bătrînul, aruncînd priviri îngrijorate spre uşă.

Trase apoi la loc cele două plăci de piatră care acopereau deschizătura din zid şi coborî de pe buturugi mai repede decît l-ai fi putut crede capabil, poruncind şi băiatului să facă la fel. Cu aceleaşi mişcări febrile puse buturugile la loc, apoi se aşeză pe una dintre ele.

Rămase încordat, cu figura atît de concentrată, încît Tujiro nu cuteză să-l tulbure, deşi îşi simţea buzele arse de întrebări.

Într-un tîrziu, bătrînul rosti în şoaptă :

— Ăsta e „ochiul Zeului Tale", fără nici o îndoială ! Apoi, izbucnind pe neaşteptate în rîs, adăugă : Bănuiam că şi povestea cu „Ochiul de foc" trebuie să fie o înşelătorie. Toate le-a născocit, desigur, Taire. Şi poate că din pricina acestui „ochi de zeu" a pierit el, aşa, deodată. Cred că după ce le-a făcut „ochiul", preoţii i-au pregătit moartea. Vor ca numai ei să cunoască felul în care îi înşală pe oameni. E deci înţelept ca şi noi să uităm că în zid e ascunsă o piatră şlefuită. Altfel am putea pieri fără urmă, asemeni lui Taire.

Tujiro încercă să înţeleagă cît mai bine vorbele bătrînului. Ştia că Taire condusese lucrările de construcţie a templului, ştia că, după ce clădirea fusese isprăvită, pe priceputul maestru nu-l mai văzuse nimeni.

Cunoştea destule şi despre „Ochiul de foc" al Zeului Tale.

Preoţii obişnuiau să facă o dată pe an jertfe omeneşti în cinstea patronului lor. Atunci, în faţa mulţimii căreia i se îngăduia să intre în curtea cetăţii, se înjunghiau doi copii pe „altarul marilor jertfe".

Copiii nu erau ucişi decît după ce Marele Preot, invocîndu-şi stăpînul, îl implora să-şi plece ochiul asupra jertfelor. Şi totdeauna un fascicul de raze cădea pe altar.

Preoţii pretindeau că razele acelea sînt ţîşnite din „Ochiul de foc" al zeului războiului.

Victimele n-ar fi putut scăpa decît în cazul cînd Tale nu şi-ar fi plecat „ochiul" asupra lor. Dar aşa ceva încă nu se întîmplase.

Gîndindu-se la toate acestea, Tujiro începu să-l înţeleagă pe bătrîn, dar nu pe de-a-ntregul. Întrebă :

— Oare crezi că piatra aceea poate arunca raze ?

— Ea nu face altceva decît să întoarcă din drum razele soarelui şi să le trimită acolo unde doresc preoţii, adică spre altar. Poate că ai văzut şi tu uneori stîncile scînteind din pricina soarelui. Acelaşi lucru se petrece şi cu...

Nu apucă să-şi termine fraza. Pămîntul se cutremură.

Un cutremur brusc, destul de puternic, dar atît de scurt, încît cei doi nici nu avură timp să reacţioneze.

— Se zguduie insula, rosti bătrînul calm, ca unul care asistase la numeroase cutremure, pentru că trăise într-o regiune unde mişcările seismice aveau loc destul de des. Acum care zeu o fi zguduit temeliile pămîntului ? Tale, Kapu, Zeul Zorilor sau altul de care nu avem habar ?! Poate că s-a supărat Tale pentru că am dat de ochiul lui !

— Poate, îngînă Tujiro.

Buimăcit de cele descoperite şi de scurta, dar mînioasa scuturare a pămîntului, nu sesizase ironia din vorbele bătrînului.

Mînă Îndemînatică rîse încet :

— Atunci, spune-mi, de ce zguduia insula şi pe vremea cînd oamenii din aceste locuri habar nu aveau că există un zeu pe nume Tale ?

Capitolul V

ZEII DIN „STEAUA CU LIMBĂ DE FOC"

— Deocamdată intensitatea cutremurelor nu reprezintă o primejdie. Putem continua liniştiţi lucrările. Am dat automatelor instrucţiunile necesare pentru exploatarea zăcămintelor de combustibil... Eu o să mai întîrzii puţin. Pri-

veliştea este extraordinară ! N-am mai văzut niciodată o asemenea bogăţie de animale şi plante ! Deşi rătăcim de trei generaţii prin Univers, ne sufocăm încă în prejudecăţi. Iată că planeta asta pe care socoteam că nu poate exista nici o formă de viaţă, deoarece în atmosfera ei domină gazul cel mai otrăvitor pentru noi, oxigenul, e mult mai bogată în vegetaţie şi animale decît planeta strămoşilor noştri, decît Lumea Galbenă. Şi pe deasupra... fiinţele cugetătoare ! De abia aştept să luăm legătura cu ele în mod nemijlocit ! Cred că şi tu eşti nerăbdător, nu ?

— Desigur. Dar va trebui să fim foarte precauţi. Nu cumva să ieşi din mediul lichid, Or ! Întoarce-te la navă !

— Mai tîrziu puţin ! Totul în jur e minunat ! Culorile, mai ales, sînt nemaipomenite ! Asta e Planeta Culorilor ! Planeta Culorilor, Io !

— Vremea care s-a scurs peste tine nu te-a putut schimba ! Ai rămas acelaşi entuziast din tinereţe.

— Lasă ! Sînt convins că şi tu eşti la fel de impresionat de ceea ce ne-a fost dat să întîlnim aici. Dar spre deosebire de mine, totdeauna ai ştiut să-ţi ascunzi emoţiile. Recunoşti ?

— Dacă îţi face plăcere... recunosc !

— Accidentul ne-a oferit marea şansă, cea pe care n-au avut-o patru generaţii. Iată o planetă vie, locuită de fiinţe cugetătoare...

— Nu trebuie să uităm că accidentul poate să ne ofere şi „şansa" de a nu ne mai întîlni niciodată nava bază. Atunci extraordinara noastră descoperire va rămîne necunoscută semenilor noştri.

— Nu fi îngrijorat ! Vom pleca la timp. Se pare că zăcămîntul de combustibil e foarte bogat. Automatele vor putea lucra cu maximum de randament şi... Cu ce roşu extraordinar e colorat animalul acesta !

— Te entuziasmezi ca un copil, Or !

— Da, copiii noştri... copiii care trăiesc... ar fi nespus de fericiţi să vadă ceea ce văd eu acum... Şi el cred că ar fi fost...

Io îşi dădu seama că nu trebuia să amintească de copii. Rana din sufletul lui Or, al cărui fiu pierise cu destul de puţină vreme în urmă, era încă deschisă.

— Nu mai-întîrzia, Or ! Vino să hotărîm metodele de cercetare ale uscatului !

Cu toate că se aflau la o distanţă de peste trei kilometri, unul în nava cosmică fixată pe fundul oceanului, la vreo optzeci de metri adîncime, celălalt în imediata apropiere a Insulei Înalte, cei doi nu foloseau nici un fel de aparat pentru a conversa. Puteau să-şi transmită cu uşurinţă gîndurile chiar la distanţe mult mai mari.

Erau două fiinţe cugetătoare care făceau parte dintr-o expediţie pornită cu foarte multă vreme în urmă de pe o planetă numită de ei Lumea Galbenă. Aflaseră de la părinţii şi bunicii lor că planeta mamă purta această denumire pentru că pe ea predomina culoarea galbenă. Şi trupurile lor aveau această culoare, şi ochii uriaşi, şi părul ca un puf care acoperea o mică porţiune a capului excepţional de dezvoltat. De fapt nici nu era păr, ci nişte tentacule minuscule, organe de orientare deosebit de sensibile.

Expediţia lor cosmică era o adevărată colonie astrală. Pe ea se născuseră trei generaţii.

Fiinţele cugetătoare din Lumea Galbenă trăiau, comparativ cu pămîntenii, extraordinar de mult, nava lor bază atingea aproape viteza luminii şi totuşi se socotise că numai o expediţie-colonie, în care să călătorească toată viaţa cinci sau şase generaţii, ar putea să adune datele necesare pentru o cunoaştere cît de cît detailată a unei frînturi din Cosmos.

Se sperase mai ales că se vor putea descoperi „planete vii", cu forme superioare de viaţă, şi, eventual, cu fiinţe

cugetătoare. Dar, deşi se cercetaseră, în decursul a trei generaţii, peste două sute de planete, numai pe trei dintre ele se descoperiseră forme de viaţă foarte rudimentare.

De obicei nava-bază zbura pe o traiectorie spiralată şi pentru cercetarea planetelor se trimiteau echipaje mici, pe nave de dimensiuni reduse. Zborul navei şi al „navelor-pui" era coordonat în aşa fel, încît atunci cînd baza executa o buclă din spirala pe care zbura, reîntîlnea nava trimisă în explorare. Întîlnirea avea loc cu o precizie desăvîrşită.

În cazul unei întîrzieri a „navei-pui", baza ar fi fost nevoită să-şi continue zborul fără să se mai poată face ceva pentru recuperarea vehiculului întîrziat. Viteza navei bază fiind extrem de mare, manevrele pe zone mai reduse erau imposibile.

Niciodată nu se întîmplase însă ca vreo navă-explorator să întîrzie la întîlnirea calculată cu cea mai desăvîrşită precizie.

Pentru cei doi inşi ajunşi pe Terra exista însă şi această perspectivă foarte puţin îmbucurătoare.

Nava lor suferise un accident cu totul neobişnuit. Trimişi să cerceteze sistemul solar din care face parte Terra, Io şi Or îşi fixaseră ca ţinte două planete : Venus şi Marte. Terrei nu-i acordaseră atenţie. Analizele spectroscopice arătaseră că în atmosfera Pămîntului predomină oxigenul, şi concepţia savanţilor din Lumea Galbenă era că acolo unde există oxigen într-o cantitate dominantă e imposibil să se ivească viaţa. Pentru cei din Lumea Galbenă, care trăiau respirînd argon, oxigenul era gazul cel mai otrăvitor.

Aşadar, Or şi Io porniseră spre sistemul nostru solar cu intenţia de a se apropia mai mult de Venus.

Întîlniseră însă un roi de meteoriţi, cu totul neobişnuiţi. Cîmpurile antimagnetice din jurul navei nu-i putuseră respinge. Loviseră nava în partea unde se afla depozitul de

combustibil şi, înainte ca cei doi astronauţi să poată interveni, rămăseseră fără 90% din energia necesară zborului de explorare şi de întoarcere.

Situaţia era atît de critică, încît Or şi Io începuseră chiar să se împace cu gîndul că nu vor mai putea reveni niciodată la nava-bază.

Detectoarele descoperiseră însă pe Terra — „planeta gazului morţii" cum o numise la început Or — zăcăminte de minereu din care se putea obţine energia necesară zborului.

În aceste condiţii coborîse pe Pămînt, în ultimele minute ale unei nopţi, nava pe care locuitorii Insulei Înalte o crezuseră stea, „Steaua cu limbă de foc".

Întorcîndu-se pe navă, Or împărtăşi tovarăşului său impresiile culese :

— Fiinţele cugetătoare de pe insulă par agitate, foarte agitate.

— Şi totuşi trebuie să fie obişnuite cu cutremurele. Dar frecvenţa lor din ultima vreme i-o fi speriat.

— Mai agitaţi sînt cei care locuiesc în marile clădiri de piatră.

— E explicabil : cînd se prăbuşeşte peste tine o clădire de frunze e una, şi e cu totul altceva să te gîndeşti că poţi fi strivit sub greutatea lespezilor.

— Totuşi pînă acum construcţiile de piatră au rezistat. Înseamnă că sînt foarte bine făcute. Neaşteptat de bine pentru stadiu de civilizaţie la care se află aceste fiinţe cugetătoare. Şi, după o scurtă pauză, Or adăugă : Crezi că e încă prea devreme să încercăm să luăm legătura cu ei ?

— Da. Deşi am înţeles unele lucruri cu privire la viaţa lor, au mai rămas destule nelămurite. Din pricina asta nu avem cum să prevedem care le va fi reacţia cînd ne vor întîlni. Şi încă ceva ; ei comunică prin organe vocale, prin sunete. Cred că le-am putea transmite şi direct gîndurile,

dar asta i-ar îngrozi, fără îndoială. Va trebui deci ca studiul asupra mijlocului lor sonor de comunicare să fie terminat şi să construim un aparat care să ne pună în legătură cu ei în mod direct, pe baza gîndurilor transmise prin sunet.

— Cît de greu e să iei legătura cu fiinţe cugetătoare din alte lumi, chiar cînd te afli lîngă ele !

— Eşti lîngă ele şi totuşi te despart atîtea lucruri. Îţi dai seama ce vor putea pricepe locuitorii insulei din ceea ce vom încerca să le explicăm, dacă nouă ne vine atît de greu să-i înţelegem !

Într-adevăr, celor doi „zei" nu le fusese de loc uşor să-şi explice unele comportări ale pămîntenilor, deşi aveau la îndemînă mijloace de investigaţie ultraperfecţionate.

Ciudatele muşte argintii nu erau altceva decît un fel de micro-emiţătoare de imagini teleprogramate să păstreze permanent o distanţă fixă faţă de orice fiinţă vie.

Cei doi astronauţi urmăriseră pe cîteva ecrane, concomitent, imaginile transmise de „muşte" şi astfel cunoscuseră destul de amănunţit viaţa de pe Insula Înaltă.

Descoperirea oamenilor fusese un moment deosebit de emoţionant, mai ales că în multe privinţe aspectul lor fizic era familiar extratereştrilor.

Dacă înţeleseseră oarecum mai uşor misticismul Pămîntenilor, pentru că şi strămoşii lor trecuseră printr-o „etapă mistică", le fusese foarte greu să priceapă orînduirea socială a celor de pe Insula Înaltă, caracterizată prin dominarea majorităţii de către un grup de preoţi. Experienţa istorică a umanităţii de pe Planeta Galbenă nu le putea fi de nici un ajutor. Acolo nu se trecuse printr-o etapă cît de cît asemănătoare.

— Numai atunci cînd vom lua direct legătura cu aceste fiinţe raţionale vom putea să ne facem o părere mai clară în această problemă, susţinea Or.

— Oare cu cine ar trebui să comunicăm mai întîi : cu cei care locuiesc în casele de frunze, sau cu cei din clădirile de piatră ? S-ar putea ca unii să fie mai avansaţi din punct de vedere intelectual, în schimb au instincte animalice mai puternice decît ceilalţi. Ai văzut : lovesc adesea alte fiinţe cugetătoare, le ucid chiar... Totuşi poate că ei ne-ar înţelege mai uşor.

— Poate, dar eu aş lua mai bucuros legătura cu ceilalţi. Nu-mi plac de loc apucăturile animalice ale fiinţelor din clădirile de piatră.

Dilema în care se găseau cei doi „zei" avea să se rezolve însă de la sine şi chiar mai repede decît ar fi dorit-o.

Capitolul VI

COPII ŞI „ZEI"

Oma, Ahio şi Wiveru se aflau iarăşi pe ţărmul oceanului. Veneau aci aproape zilnic, mai ales spre amiază, dornici să scape cît de cît de dogoarea soarelui.

De cînd aflaseră că în preajma insulei îşi făcuseră apariţia „peştii morţii" — rechinii — se îmbăiau mai ales într-un golf, care, în urma ultimelor cutremure, se despărţise aproape cu totul de ocean prin prăbuşirea cîtorva stînci ce-i gîtuiseră intrarea. Aici socoteau că sînt în siguranţă, că nu pot fi atacaţi de rechini.

În ziua aceea, Oma avea însă cu totul alte gînduri, pe care le mărturisi prietenilor săi abia cînd ajunseseră la marginea golfului.

— Vreau să înot în mare. M-am săturat de băltoaca asta, adăugă, arătînd golful. De cîteva zile, de cînd se zguduie pămîntul, apa de aci a scăzut mult, nu ştiu de ce.

Nici nu apuc să cobor bine şi am şi dat de fund. Eu vreau să înot în marea cea mare.

Zadarnic încercară Ahio şi Wiveru să-i schimbe hotărîrea.

Fata legă de brîul pe care îl purta o piatră, dovadă că avea intenţia să se avînte cît mai adînc în ocean. Tocmai se pregătea să sară în apă, cînd îşi făcu apariţia una dintre acele ciudate gîze argintii.

„Musca" începu să dea tîrcoale băieţilor şi Omei.

Cei trei nu se speriară. Se obişnuiseră cu această prezenţă ciudată. De mai multe zile, gîza argintie le ţinea tovărăşie de cîte ori veneau la ţărm.

Wiveru socoti că avea un nou argument ca să o determine pe prietena sa să renunţe la scufundare.

— Priveşte solia zeului mării ! Eu cred că doreşte să-ţi spună să nu te cufunzi în apele adînci. Poate însuşi Kapu a trimis-o. Vrei să-l mînii pe preaputernicul zeu ? !

— De ce să se mînie ? Trebuie că ştie cît de mult îndrăgesc eu marea. Şi gîza asta e mereu cu noi de cîteva zile. Nu mi se pare că are vreun gînd rău.

Fata se aruncă în apă.

Musca argintie o urmă, spre uimirea şi spaima băieţilor. Amîndoi gîndeau acelaşi lucru : cine ştie cu ce intenţii duşmănoase pornise gîza pe urmele prietenei lor. Oare presupunerea lui Ahio cu privire la mînia zeului Kapu n-o fi adevărată ? ! Dacă Oma n-o să mai iasă niciodată la suprafaţă ? !

Băieţii îşi aruncară unul altuia priviri care spuneau mai mult decît ar fi putut spune orice frază.

Or o urmărea pe Oma pe unul dintre ecrane. Îşi dădea foarte bine seama cîte greutăţi, cîte riscuri trebuia să înfrunte fata care se scufunda în adîncul oceanului fără nici

un mijloc tehnic şi de asta încercă o mare admiraţie pentru cutezanţa ei.

Ştia că Oma e un copil, ca şi ceilalţi doi care o însoţeau la malul oceanului. De cîteva zile le urmărea cu insistenţă comportarea, prin intermediul „muştelor argintii".

Deşi nu mărturisise asta nici faţă de el însuşi, Or căutase tot timpul, în aspectul şi mai ales în felul de a se purta al fiilor de pămînteni, asemănări cu copiii celor de pe „Planeta Galbenă", şi mai ales cu propriul său fiu, a cărui pierdere îi lăsase în suflet o rană de nevindecat.

Îşi dăduse seama, prin intermediul lui Ahio, Wiveru şi al Omei că fiinţele cugetătoare de pe insulă au caractere diferite, ca şi semenii săi. Îşi făcuse o părere despre fiecare dintre cei trei copii şi totodată începuse să simtă pentru ei o simpatie deosebită.

„Muştelor argintii" li se adaptase un emiţător de sunete cu ajutorul căruia se recepţionau pe navă cuvintele insularilor. O maşină specială prelucra datele culese. Pe baza acestora se începuse construirea unui „translator" care să convertească gîndurile astronauţilor în sunete, în fraze inteligibile pentru pămînteni.

Or credea însă că ar putea să-şi transmită direct gîndurile celor trei copii, fără să-i sperie. Socotea că-i cunoaşte destul de bine ca să ştie cum să li se adreseze cît mai clar şi convingător.

Tovarăşul său de zbor se opunea însă acestei idei, susţinea că e strict necesar ca primele legături cu locuitorii insulei să fie făcute prin intermediul „aparatului de convertit gîndurile în sunete".

Acum, privind pe ecran scufundarea Omei, extrapămînteanul îşi zise : „S-ar putea totuşi ca eu să am dreptate. Copilul acesta pare să fie foarte îndrăzneţ. Cred că nu s-ar sperla prea tare dacă mi-ar „auzi" gîndurile. Cred că am

lua mai uşor legătura cu copiii, decît cu fiinţele mature. Poate că ei n-au avut timp să fie cu totul subjugaţi de misticism... Poate..."

Ahio şi Wiveru aşteptau cu o încordare aproape dureroasă ca prietena lor să iasă la suprafaţa apei.

Fiecare îşi închipuia în felul său pericolele care o pîndeau pe Oma. Wiveru, cu imaginaţia dezlănţuită, parcă vedea musca argintie, pornită pe urmele fetei, prefăcîndu-se într-un fel de crab gigantic şi năpustindu-se asupra Omei cu cleştii mari cît braţul unui bărbat.

Ahio credea că prietena lui poate să cadă în plasa unor plante ciudate de pe fundul oceanului, sau să fie atacată de un animal fioros, necruţător.

Aceste gînduri se oglindeau pe chipurile lor, în ochii dilataţi cu care priveau oceanul.

Oma avea calităţi de scufundător ieşite din comun, despre care se vorbea în toată insula. I se dăduse porecla de „fata-peşte". Acum poate că întîrziase, într-adevăr, în ocean puţin mai mult ca de obicei, dar băieţilor li se păruse nesfîrşită fiecare clipă, şi de asta, cînd Oma ţîşni din apă, începură să strige de bucurie atît de puternic, încît fata se sperie.

— Ce v-a apucat ? !

Băieţii nu putură să-i răspundă o bucată de vreme, pentru că amîndoi izbucniseră într-un rîs nefiresc. Doar apariţia din valuri, în apropierea fetei, a muştii argintii, îi făcu să se liniştească.

— Credeam că te-ai înecat, spuse Ahio cu oarecare stînjeneală.

— Credeam că te-a sfîşiat musca, adăugă Wiveru.

— Să mă sfîşie o muscă ? Ţi-ai pierdut minţile ? !

— Nu musca. M-am gîndit că s-o fi schimbat în...

Wiveru făcu un gest cu mîna, renunțînd să continue explicația.

Fata înotă în imediata apropiere a malului, dar nu ieși din apă. Ridică însă un braț și băieții văzură că ține o floare cu petale lungi și subțiri, o floare de un roșu extraordinar de pur, strălucitor. Ahio, Wiveru și chiar Oma scăpară cîte o exclamație de surpriză și încîntare. Fata părea mai uimită decît prietenii ei. Îngînă :

— În fundul apei, era aproape neagră și acum... Apoi izbucni într-o explozie de bucurie : E o floare fermecată... Cea mai frumoasă floare !

— Așa e... Pare un mic soare roșu... șopti Wiveru.

— De ce în apă a fost neagră și acum e atît de roșie ? întrebă Ahio. (De fapt, se întreba pe el însuși.)

— De ce.... De ce... Tu totdeauna te întrebi : „de ce". Fiindcă floricica mea e fermecată !

Și fata începu să facă adevărate salturi de delfin.

— Vino, Oma ! Vino și arată-ne mai de aproape micul soare roșu, o rugă Wiveru.

— Vreți să-l vedeți de aproape ? ! Atunci săriți în apă !

Băieții nu mai stătură pe gînduri. Curiozitatea era prea puternică.

Înotînd numai cu o mînă — cu cealaltă ținînd floarea deasupra apei — Oma se depărtă de țărm, rîzînd și îndemnîndu-și prietenii :

— Hai mai repede ! Prindeți-mă ! Mai repede !...

„Musca argintie" zbura pe deasupra lor, dar nimeni nu-i mai dădea atenție. Numai floarea, floarea de jar încins îi interesa în clipele acelea.

Or urmărea pe ecran jocul copiilor și zburdălnicia fetei îi aminti iarăși de fiul său.

Amintirea îi provocă o durere aproape fizică şi-l îndemnă să-şi rupă privirea de pe imaginea transmisă de „musca argintie", să întoarcă puţin capul.

Ochii i se fixară însă pe un ecran alăturat şi zări rechinii, patru rechini, uriaşi, argintii.

Pe ecranul acela se recepţionau imagini ale unui emiţător fixat nu departe de locul unde se aflau copiii.

Or îşi dădu seama că monştrii şi fiii pămîntenilor se îndreptau unii spre ceilalţi.

Cunoştea cruzimea rechinilor — chiar şi pe el îl atacaseră — de asta realiză pe deplin situaţia în care se aflau acele fiinţe cugetătoare pe care se obişnuise să le socotească prietenii săi.

Băieţii erau gata-gata s-o ajungă pe Oma, pentru că ea înota cu o singură mînă, şi astfel să obţină floarea, cînd fata, aruncîndu-le în faţă un hohot de rîs, se scufundă în adînc.

Pentru cîteva clipe, băieţii rămaseră dezorientaţi. Ştiau bine că la scufundări le vine foarte greu să o întreacă.

Wiveru se hotărî totuşi să-şi încerce norocul. Tocmai trăgea aer în piept, pregătindu-şi rezerva necesară, cînd în imediata lor apropiere apăru Oma, cu figura răvăşită de spaimă. Scăpă un strigăt gîtuit :

— Peştii morţii ! Peştii morţii !

Prima senzaţie pe care o încercară băieţii a fost cea de paralizie totală.

Abia cînd simţiră că se duc la fund, abia după ce înghiţiră cîteva guri de apă, începură să bată iarăşi automat din mîini şi din picioare, să bată din ce în ce mai repede, din ce în ce mai tare, căutînd ţărmul cu priviri lacome, disperate.

Ţărmul era însă destul de departe.

La un moment dat, la cîțiva metri în față, între ei și țărm, zăriră trupul alburiu al unui rechin. Se părea că „peștii morții" le tăiau drumul.

Oma, recăpătîndu-și în oarecare măsură calmul, spuse repede :

— Să încercăm să înotăm mai mult pe sub apă. Știu de la tata că „peștii morții" îi atacă mai curînd pe cei care înoată deasupra. Dacă încep să ne dea tîrcoale, stăm aproape unul de altul și lovim apa cît putem de tare cu picioarele și brațele.

— Kapu și-a trimis slujitorii să ne pedepsească, cugetă Wiveru cu voce tare. S-o fi mîniat că i-ai luat din adînc micul soare roșu.

Oma nu-l mai ascultă. Se scufundă cam un metru și începu să înoate spre țărm.

Băieții îi urmară exemplul.

Înotau pe sub apă, ieșind pe rînd, numai pentru cîteva clipe, ca să respire.

După un timp începu să încolțească în ei speranța că „peștii morții" se depărtaseră, că vor putea ajunge cu bine la țărm.

Speranța pieri însă ca un abur în clipa cînd patru rechini uriași se apropiară în plină viteză și se apucară să le dea tîrcoale, să horească în jurul lor, după un obicei pe care îl au de mii de ani.

E drept că mișcările violente ale tinerilor îi surprinse la început, îi făcu chiar să se depărteze puțin, dar numai pentru scurtă vreme. Apoi începură să strîngă cercul, mărind totodată viteza de rotire.

Atacul lor direct trebuia să se producă dintr-o clipă în alta. Unul dintre rechini se va rupe brusc din horă și se va repezi fulgerător spre prada aleasă. Apoi vor da năvală ceilalți monștri și...

Ahio, Wiveru și Oma înțeleseră pe deplin că le rămăsese de trăit doar cîteva clipe.

«De m-ar sfîşia repede, gîndea Ahio, ca apoi să-şi pună întrebarea poate nefirească pentru acele clipe : Cîţi dinţi or fi avînd „peştii morţii" ?»

Wiveru se trezi fredonînd în gînd un crîmpei dintr-un cîntec pe care îl compusese singur, ascultînd trilurile păsărilor. Aproape că nu mai zărea trupurile monştrilor ce treceau prin faţa lui. Cîntecul se amplifica, învăluindu-l parcă în nişte aripi multicolore, strălucitoare, care îl izolară de realitate.

Oma striga fără glas : „O, Zeule Kapu ! De ce ţi-ai trimis slujitorii să ne ucidă ? Ştii doar cît de mult te respect, ştii cît de mult îndrăgesc marea ! Te-ai mîniat că am luat floarea roşie ? ! Dar tu ai flori ca astea fără număr, şi dacă vrei, îţi dau floarea înapoi. Ţi-o dau şi..."

Abia atunci observă însă că pierduse floarea. Nu mai cuteză să-şi continue rugămintea pe care dorise să o facă zeului Kapu.

Aripile cîntecului ce ţîşneau parcă de-a dreptul din inima lui Wiveru se frînseră şi băiatul fu proiectat brutal în realitate. Revăzu cu claritate rechinii, boturile lor rînjind parcă ironic, răutăcios. Dar nu-l mai cuprinse groaza, ci o mînie neputincioasă.

„Veniţi ! Repeziţi-vă odată !" strigă el în gînd „peştilor morţii".

Ei continuau însă să horească, strîngînd cercul, strîngîndu-l.

Wiveru nu mai putu să îndure tensiunea. Se repezi la suprafaţă, trase o gură de aer, apoi, scufundîndu-se, se avîntă în direcţia rechinilor, bătînd cu violenţă din braţe şi picioare. Se repezi stăpînit de dorinţa nebunească de a lovi pe unul dintre acei monştri, de a-l lovi o dată măcar.

Rechinii, surprinşi de năvala lui neaşteptată, îşi încetară rotirea, îngrămădindu-se unul în altul.

Oma şi Ahio fură la fel de buimăciţi de acţiunea prietenului lor.

Îl văzură pe Wiveru îndreptîndu-se spre ţărm. Totodată zăriră un rechin desprinzîndu-se din grup, ca o săgeată, apoi încetinindu-şi însă brusc mişcările, de parcă ar fi fost cuprins de o moleşeală neaşteptată, puternică.

După cîteva secunde, toţi cei patru monştri păreau morţi, sau adormiţi.

Ahio şi Oma auziră un glas îndemnîndu-i :

— Plecaţi repede spre uscat ! Plecaţi !

Cei doi îşi rotiră privirile şi deodată zăriră o arătare cu trupul aproape omenesc, dar învăluită parcă în raze, şi cu capul asemeni unei porţiuni dintr-un trunchi de copac, un copac strălucitor ca Luna.

Simţiră brusc că se sufocă, deşi respiraseră doar cu puţine clipe înainte. Se repeziră la suprafaţa apei şi începură să înoate, buimăciţi de groază, spre larg.

Arătarea îi speriase mai rău chiar decît rechinii, şi spaima lor crescu cînd îşi dădură seama că „aud" iarăşi glasul arătării, fără ca vreun sunet să le ajungă la urechi.

— Spre uscat ! Înaintaţi spre uscat !

Dar ei continuau să înoate, bezmetici, spre larg.

Or îşi dădu seama că ar trebui să acţioneze direct ca să-i întoarcă spre ţărm, şi asta cît mai repede, pînă cînd amorţeala hipnotică în care cufundase rechinii nu se va topi.

Arătarea strălucitoare apăru în imediata apropiere a lui Ahio şi Omei. Plutea la foarte mică adîncime, tăindu-le calea.

— Întoarceţi-vă pe uscat ! Pe uscat !

Tinerii înţeleseră perfect porunca ce li se transmitea direct în creier.

Ar fi dorit s-o urmeze, dar, din pricina spaimei, nu se mai simţeau capabili să înoate. Reuşeau cu greu să se ţină

la suprafaţa apei, mişcînd mîinile şi picioarele încet, mecanic.

„Avea dreptate, Io, gîndi extraterestrul. Înfăţişarea noastră, costumul de protecţie şi poate şi gîndurile transmise direct pot îngrozi aceste fiinţe cugetătoare. Cum să-i liniştesc ? Cum ?"

Deodată îşi aduse aminte de floarea pe care fata o culesese din adîncuri. Privi în jos. Ochii lui vedeau perfect prin beznă la mari depărtări, pentru el culorile faunei şi florei din ocean apăreau aşa cum erau aievea, nealterate de apă.

Zări la o adîncime nu prea mare cîteva tufe cu flori asemănătoare celei culese de Oma.

Mai înainte ca Ahio şi prietena sa să-şi dea bine seama ce se întîmplă, arătarea luminoasă pieri, ca să apară iarăşi, după foarte scurtă vreme.

Or dădu drumul florilor pe care le culesese. Acestea se ridicară la suprafaţa apei şi începură să plutească în jurul Omei.

— Florile fermecate ! exclamă fata în gînd.

— Ia-le ! Sînt ale tale. Toate ! Ia-le şi înotaţi repede spre uscat. Animalele care v-au atacat dorm acum. Eu le-am adormit. Eu nu vă vreau decît binele. Plecaţi spre uscat !

Oma întinse mîna, prinse o floare, şi parcă atingerea acelei plante pe care o socotea fermecată o ajută să se liniştească, să-şi recapete, în bună măsură, calmul.

Abia atunci îndrăzni să privească cu adevărat la strălucitoarea arătare. În spatele căştii — pe care ea o socotea capul astronautului — zări faţa şi ochii lui. Faţa, dar mai ales ochii, aveau o expresie foarte omenească, exprimau blîndeţe, multă blîndeţe.

„Are două capete ! gîndi fata. Unul ciudat şi înspăimîntător, celălalt aproape la fel cu al oamenilor. O fi Kapu, zeul mării ?"

Astronautul îi auzi gîndul şi-i răspunse :

— Nu sînt zeu... cum crezi tu. Sînt o fiinţă cugetătoare... un om... cum spuneţi voi. Dar vin de departe... de tare departe...

— De pe o insulă ? îndrăzni să întrebe Ahio, care, calmîndu-se şi el puţin, începuse să intercepteze de asemeni gîndurile extraterestrului.

— Nu, vin de pe steaua... De pe o stea foarte, foarte îndepărtată.

— Ai venit pe „Steaua cu limbă de foc" ?! exclamă fata, de data asta cu voce tare.

Or înţelese că astfel numeau locuitorii insulei nava lor cosmică.

— Da !

— Eşti un trimis al zeului cel bun, al „Zeului Zorilor" ? întrebă iarăşi Ahio.

Or vru să înceapă o explicaţie mai largă, dar îşi dădu seama că nu era timp pentru aşa ceva, îşi dădu seama că va fi foarte greu înţeles, ba mai mult, că nu va fi probabil niciodată înţeles pe de-a-ntregul. De asta răspunse evaziv :

— Eu vă vreau numai binele... Să nu vă temeţi de mine... Acum înotaţi spre uscat... Şi să mai veniţi la malul apei... O să mai vorbim.

De data asta cei doi îl ascultară şi porniră spre ţărm.

Înotînd, Oma privea pe furiş floarea pe care o prinsese la cingătoare, de parcă s-ar fi aşteptat ca dintr-o clipă în alta, „micul soare roşu" să săvîrşească o minune.

După ce trecuse de rechini, Wiveru înotase vijelios spre ţărm, la suprafaţă, mînat de un gînd ţîşnit dintr-o îndîrjire nemăsurată :

«Să vină „peştii morţii" să mă sfîşie !... Să vină o dată... Să vină... Apoi acestui gînd i se alăturase altul : Dacă se

reped după mine, Ahio şi Oma poate or să scape ! Veniţi „peşti ai morţii“ ! Veniţi !»

Nici nu-şi dădu seama că se apropiase de ţărm.

Abia cînd se lovi de piatră înţelese că e salvat, dar tot atunci groaza şi deznădejdea îl prinseră în gheare, la gîndul că rechinii rămăseseră, desigur, lîngă prietenii lui şi...

Refuză să-şi ducă gîndul pînă la capăt. Săltîndu-se pe un pinten de stîncă, începu să strige din toate puterile, de parcă ar fi vrut să-şi rupă baierele pieptului :

— Ahio !... Ahio !... Oma !...

Strigătele lui se rostogoliră neputincioase peste ape, ca apoi să se prefacă în plîns, în hohote sfîşietoare...

Cînd Ahio şi Oma ieşiră pe ţărm îl găsiră cu faţa prăbuşită la pămînt, cu umerii scuturaţi de plîns.

— Wiveru ! strigară într-un glas.

Băiatul tresări puternic de parcă ar fi simţit o lovitură de bici. Ridică fruntea, vru să rostească ceva, dar vorbele i se înecară în gîtlej. În schimb, cuvintele celorlalţi se năpustiră, torent, asupra lui :

— L-am văzut pe trimisul lui Atuo !

— El ne-a scăpat de „peştii morţii“ !

— I-a adormit pe slujitorii cei fioroşi ai Zeului Kapu.

— E un zeu bun ca şi Atuo !

— A venit pe „Steaua cu limbă de foc“.

— Trimisul lui Atuo ne vrea binele, numai binele.

— Pe „Steaua cu limbă de foc“ a venit trimisul Zeului Zorilor, al blîndului Atuo.

— „Fata-peşte“ şi prietenul ei, Ahio, l-au văzut.

— I-au înţeles spusele, fără să-i audă glasul.

— Zeul din „Steaua cu limbă de foc“ ne vrea binele, numai binele.

— Slăviţi-l pe Zeul Zorilor ! Slăviţi-l pe blîndul Atuo !

Astfel de fraze se auzeau pretutindeni pe Insula Înaltă. La început erau rostite în şoaptă, de teama preoţilor lui Kapu, apoi cu tot mai multă îndrăzneală, în mici adunări publice.

Preoţii-luptători nu luau nici o atitudine. Aşteptau să primească poruncile Marelui Preot, dar poruncile întîrziau.

Marele Preot şi sfetnicii lui intimi erau dezorientaţi. Găsiră că cel mai înţelept lucru pe care l-ar putea face deocamdată era să aştepte evoluţia evenimentelor. În acelaşi timp însă, Marele Preot fu de părere ca Mînă Îndemînatică...

Capitolul VII

CIOPLITORUL DE ZEI VREA SĂ-ŞI CAUTE „MODELUL"

Tujiro încerca să se concentreze asupra lucrului, dar nu reuşea. Prea multe gînduri, prea multe întrebări îi biciuiau, nemiloase, creierul...

Oare tot ce se spunea despre Oma, Ahio şi zeul din „Steaua cu limbă de foc" să fie adevărat ?!

Învăţase de la bătrînul său meşter că nu e bine să te încrezi cu uşurinţă în vorbe, căci vorbele pot fi adesea ca fumul care-ţi pătrunde în ochi, nelăsîndu-te să vezi realitatea, sau pot deforma adevărul în aşa măsură, încît să nu mai rămînă de fapt nimic din el.

„Ce-o fi văzut *cu adevărat* Oma ?! Cum o fi arătînd *cu adevărat* zeul pe care l-a văzut ?! Oare *e adevărat* că nu i-a auzit glasul şi totuşi a înţeles ce-i spune ?!

De la Mînă Îndemînatică învăţase să se întrebe unde este adevărul şi să-l caute.

Prea multe minciuni şi înşelătorii întîlnise în Cetatea Marelui Preot, încît să nu ajungă să se îndoiască pînă şi de ceea ce socotise, nu de mult, că nimeni nu se poate îndoi : de existenţa zeilor.

Acum voia să afle *adevărul* despre zeul din „Steaua cu limbă de foc". Ştia că numai Oma, sau Ahio ar fi în stare să-l lumineze pe de-a-ntregul. Dar cum să ia legătura cu ei ? Dacă ar căuta să iasă din cetate, l-ar prinde, desigur. În ultimul timp paza se întărise mult şi ar putea plăti încercarea sa cu viaţa chiar.

Din vîrtejul gîndurilor îl smulse intrarea bătrînului cioplitor.

Tujiro ştia că meşterul fusese la Marele Preot. Astfel de „audienţe" nu aveau loc decît în cazuri excepţionale. Bănuia deci că o să afle o veste deosebită.

Bătrînul îi ghici cu uşurinţă nerăbdarea, curiozitatea. Totuşi nu-i spuse nimic. Prinse dalta şi ciocanul şi începu să lucreze. Se aştepta ca întrebările băiatului să ţîşnească dintr-o clipă în alta. Spre marea lui satisfacţie, Tujiro se apucă însă şi el de cioplit, fără să scoată un cuvînt.

„A învăţat să-şi stăpînească bine pornirile, gîndi Mînă Îndemînatică. Va ajunge un înţelept !"

Se opri din lucru şi, aşezîndu-şi mîna pe umărul băiatului, spuse rar, cu un ton neutru, de parcă ar fi rostit cea mai banală dintre fraze :

— Am să mă duc să vorbesc cu zeul din „Steaua cu limbă de foc"... dacă zeul acela există cu adevărat.

Tujiro tresări, dar continuă să lucreze fără să întrebe nimic.

Bătrînul începu să rîdă încet şi se aşeză pe buturugă, îndemnîndu-şi ucenicul să-i urmeze exemplul.

Stătură faţă în faţă şi se priviră lung, aşa cum făceau de obicei înaintea unei discuţii deosebite. Apoi, bătrînul

începu să vorbească cu o bună dispoziţie pe care nu căuta de loc să şi-o ascundă :

— Iată că s-a întîmplat o dată ca dorinţa preoţilor lui Kapu să fie aceeaşi cu dorinţa mea ! Marele Preot mi-a poruncit să aflu care este adevărul despre zeul din „Steaua cu limba de foc", şi, dacă există, să încerc să stau de vorbă cu el, să încerc să-l văd. S-a purtat cu mine cît se poate de frumos. Chiar şi Şchiopul, care era de faţă, m-a numit „Înţelept al Înţelepţilor". Se tem preoţii ! Toată viaţa lor au vorbit despre zei, dar acum, cînd ar putea să întîlnească, într-adevăr, unul, se tem. Eu însă abia aştept să văd un zeu cu bătrînii mei ochi care au început să se stingă. Mai ales că se spune despre zeul din ape că ar fi un sol al blîndeţii. Aşadar, fiule, astăzi chiar voi încerca să vorbesc cu el.

— Nu poţi să mă iei şi pe mine, Mînă Îndemînatică ? îngînă băiatul.

În ochii lui se aprinse o scînteie puternică de nădejde, care îl făcu pe bătrîn să se simtă stingherit şi să rostească, vinovat parcă :

— Ştii bine că asta n-o pot face. Copiii aduşi în cetate nu ies din ea decît după multe, după foarte multe apusuri de soare. Această lege nu poate fi călcată nici chiar cu îngăduinţa Marelui Preot.

— Ai dreptate, îngînă Tujiro. Dar mi-e dor de mama... şi de prietenii mei... „Fata-peşte" şi Ahio au fost prietenii mei buni.

— Ştiu, fiule.

— Mie mi-ar spune care e adevărul adevărat despre zeul din „Steaua cu limba de foc".

— Poate or să-mi spună şi mie... La ei o să mă duc întîi, şi o să-i rog să mă ajute să pot vorbi şi eu cu acel zeu, să-l pot vedea o clipă măcar. O să le spun că eşti ucenicul meu şi poate or să mă ajute mai cu inimă.

— Da, să le spui, se înflăcără Tujiro. Şi să le mai spui că nu i-am uitat, că mă gîndesc adesea la ei... Şi Omei să-i dai asta, adăugă cu sfială, scoţînd dintr-o mică firidă a zidului o statuetă din lemn cioplit înfăţişînd chipul Omei.

Bătrînul îşi aminti că tot o astfel de sculptură miniaturală îl ajutase să descopere marele talent al ucenicului său.

Statueta de acum era însă mult mai bine lucrată, era o operă de artă aproape desăvîrşită. Dovedea că Tujiro pusese tot sufletul, atunci cînd o făcuse, şi se cunoştea, în acelaşi timp, că talentului său i se adăugase o experienţă temeinică.

Bătrînul cercetă îndelung şi profund emoţionat mica statuetă şi avu, poate mai mult decît oricînd, convingerea că cea mai importantă realizare a vieţii sale era descoperirea şi îndrumarea puternicului talent al lui Tujiro.

— Fără îndoială că un asemena dar îmi va aduce bunăvoinţa fetei care e prietena ta şi a zeului din „Steaua cu limbă de foc".

Şi bătrînul se apucă, grijuliu, să învelească statueta în frunze de palmier...

Capitolul VIII

UN NOU MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

— Te aştepţi, desigur, dragă frate, să asculţi în seara asta, capitolul în care Mînă Îndemînatică ia legătura cu extrapămîntenii. Să ştii însă că nu ţi-l voi transmite, deşi e gata, sau, mai corect spus, a fost gata, pentru că acum am de gînd să-l refac. Şi iată de ce: astăzi prietenii mei, împreună cu John Sayers şi Eric Roe au ascultat mai multe capitole pe care nu le cunoşteau. În felul acesta puteau să-şi facă o idee mai clară despre evoluţia povestirii. În

general, părerile au fost favorabile, totuşi un fragment din ultimul capitol a stîrnit destule discuţii. Iată pe scurt ce se întîmpla în această parte a povestirii :

Mînă Îndemînatică reuşea, prin intermediul Omei, să ia legătura cu Or, care îi explica bătrînului, cît putea mai clar, cine este el cu adevărat şi ce era „Steaua cu limbă de foc".

Acest fragment a dat naştere la discuţii, la observaţii. Dacă ar fi fost numai observaţiile lui Bogdan poate că nu le acordam atîta atenţie. Ştii că el e puţin cam cusurgiu. Dar toţi au făcut aceeaşi remarcă : nu e verosimil ca bătrînul cioplitor să înţeleagă aşa de uşor şi pe de-a-ntregul — cum reieşea din povestire — explicaţiile extrapămînteanului, oricît ar fi fost el de inteligent şi oricît de puţin ar fi crezut în existenţa zeilor. Da, socotesc că observaţia e îndreptăţită şi de asta am să refac partea unde Mînă Îndemînatică discută cu Or. În noua variantă, bătrînului îi vor rămîne confuze multe dintre explicaţiile astronautului, dar un lucru va înţelege totuşi aproape pe de-a-ntregul : că ciudata arătare din ocean nu e zeu, ci un fel de om, un om extraordinar, cu puteri aproape asemănătoare cu ale zeilor, totuşi un om. Această înţelegere nu-l va opri însă pe Mînă Îndemînatică să susţină în capitolul următor...

Capitolul IX

„ZEUL DIN APE E SOLUL LUI ATUO"

— Şi totuşi zeul din „Steaua cu limbă de foc" nu e zeu — chiar el mi-a spus-o — iar steaua de foc nu e stea, ci altceva... n-am înţeles bine ce... dar nu e stea, încheie bătrînul cioplitor.

Se afla în sala mare a templului împreună cu Tujiro. Stăteau pe buturugi, foarte aproape unul de celălalt, ca să poată vorbi în şoaptă.

După o tăcere prelungită, băiatul îngînă.

— Nu... nu pot înţelege cine e arătarea din ape şi de unde a venit ea...

— Ţi-am spus: nici eu n-am înţeles prea bine. În schimb, pentru Marele Preot, cu care am vorbit adineauri, totul e cît se poate de limpede.

— Limpede ? ! Cum aşa ? !

Bătrînul începu să rîdă domol, cu satisfacţie:

— El e acum pe deplin convins că pe „Steaua cu limbă de foc" a coborît un sol al lui Atuo, un zeu. Eu l-am făcut să creadă asta.

— Trebuia... să-l minţi ?

— Da... Trebuia ! Şi, de fapt, nici nu l-am minţit prea tare: făptura cu care am vorbit are puteri şi înţelepciune de zeu şi e blîndă, aşa cum ar trebui să fie un sol al lui Atuo, aşa cum ne închipuim că e însuşi Zeul Zorilor. Tu, fiule, să nu destăinuieşti nimănui ceea ce ţi-am spus acum. E foarte bine ca preoţii lui Tale să creadă că au de-a face cu trimisul lui Atuo.

— De ce, tată ? !

Bătrînul rîse iarăşi, vizibil mulţumit:

— I-am spus Marelui Preot: „Zeul din ape, fratele lui Atuo, porunceşte să încetaţi vărsarea de sînge şi jafurile de pe Insula Înaltă şi de pe insulele învecinate. De nu-i veţi da ascultare, preaputernica lui mînă va zgudui cu atîta tărie insula, încît toate zidurile cetăţii se vor nărui". Da, fiule, am minţit, deoarece nădăjduiesc că o astfel de

minciună va stăvili cît de cît cruzimea preoţilor lui Tale. Să-l fi văzut pe Marele Preot cînd îi vorbeam ! De spaimă, ochii i se făcuseră cît pumnul. Şi tot spaima l-a îndemnat să-mi îngăduie să cioplesc, aici, în templul lui Tale, chipul zeului de pe „Steaua cu limbă de foc". Ba, pentru ca statuia să fie cît mai curînd gata şi în felul acesta preoţii să capete mai repede bunăvoinţa solului lui Atuo, mi-a îngăduit să dau statuii neterminate a lui Tale chipul zeului din ape !

Băiatul izbucni într-un rîs furtunos, din care se opri însă brusc, ca să întrebe :

— Dar cum e chipul făpturii aceleia. Ce înfăţişare vei da statuii ?

— E greu să-ţi spun cum arată... Oma zicea că are două chipuri, dar eu n-am văzut decît unul. Poate pentru că l-am zărit numai cîteva clipe. În rest, i-am înţeles spusele fără să-l văd şi fără să-l aud. Chipul său nu are aproape nimic omenesc. Seamănă... cu ce să-ţi spun eu... seamănă puţin cu butucul ăsta pe care stau. Ochi are, da, nişte ochi uriaşi, a căror privire parcă pătrunde prin tine. Dar şi ochii sînt ascunşi în spatele feţii lui netede, care străluceşte orbitor în soare.

— E urît, nu-i aşa ? îngînă băiatul, dezamăgit.

— Nu te grăbi să foloseşti această vorbă, fiule. Despre chipul ciudatei făpturi nu poţi spune „e frumos", sau „e urît". Poţi spune doar : „e altfel, cu totul altfel decît chipul nostru şi poate de asta este puţin înspăimîntător". Atîta tot ! Eu acel chip, pe care l-am văzut, îl voi ciopli. Dar strălucirea lui nu am cum să o înfăţişez. Piatra e piatră, nu soare... Hai la lucru, fiule. De multă, de foarte multă vreme nu am simţit atît de puternic dorinţa de a ciopli.

PREOŢII LUI TALE URZESC TAINICE PLANURI

Într-una din casele construite din frunze de palmier ce se aflau în curtea cetăţii, lîngă zid, stăteau la sfat de noapte Marele Preot al lui Tale şi ajutorul său cel mai apropiat, Preotul Şchiop.

Trecuseră aproape două săptămîni de cînd Mînă Îndemînatică vorbise cu extrapămînteanul Or.

La începutul acestei perioade, cutremurele încetaseră cu desăvîrşire, dar de două zile reîncepuseră, frecvenţa şi intensitatea lor fiind din ce în ce mai mare.

În zidul templului lui Tale apăruseră crăpături, lespezile de piatră desprinzîndu-se pe alocuri, cîte puţin, unele de altele, ceea ce îl determinase pe Marele Preot să părăsească locuinţa sa din templu şi să-şi găsească adăpost într-una din casele construite din frunze de palmier.

— ... Şi de pe Insula Păsării Roşii, trimişii noştri, care trebuiau să adune birul, au fost alungaţi, îşi continuă Şchiopul raportul. Chiar şi aici, pe Insula Înaltă, oamenii au început să se împotrivească poruncilor tale cu tot mai multă cutezanţă. Nu ştiu pînă unde va merge nesupunerea lor, acum cînd pretutindeni se zvoneşte că zeul de pe „Steaua cu limbă de foc", trimisul lui Atuo, nu ne mai îngăduie să vărsăm sînge. Teamă mi-e că războinicii preoţi de pe Insula Înaltă vor ajunge curînd de ocara supuşilor lor şi puternicul nostru neam se va spulbera ca valurile de stînca ţărmurilor.

Marele Preot stătea întins pe o rogojină măiestrit ţesută din frunze de palmier. Nemişcat, cu ochii închişi, părea cufundat într-un somn profund.

Preotul Şchiop ştia însă că fiecare vorbă a sa era ascultată cu atenţie şi bine cîntărită.

Înfăţişarea Marelui Preot nu mai amintea de loc de luptătorul neîntrecut de altădată. Trupul împovărat de grăsime, mîinile durdulii şi mult prea moi, obrajii buhăiţi, dovedea că omul acesta duce o viaţă trîndavă, în care se bucură prea din plin de plăcerile gurii. Numai sclipirea ochilor, amintind de luciul colţilor de fiară, rămăsese aceeaşi ca în urmă cu ani, cînd Marele Preot se repezea vijelios, în fruntea războinicilor săi, în cele mai crunte bătălii.

Cu timpul însă în ochii subţiri apăruse din ce în ce mai clar o lucire de şiretenie, oglindind trăsătura devenită dominanta caracterului său.

După o tăcere prelungită în care se auzi, ca un geamăt stins, vîntul trecînd prin frunzele uscate de palmier din acoperişul locuinţei, Marele Preot întrebă, fără să se clintească :

— Şi ce crezi că ar trebui să facem ?

Glasul lui părea o şoaptă înăbuşită, venită din adîncul pămîntului.

— Ce să facem ?... Ce să facem ?... repetă Şchiopul, vizibil încurcat de întrebarea directă. Apoi rosti şovăitor : Să cerem ajutorul lui Tale ? Preaputernicul zeu ne va scăpa poate de solul lui Atuo...

Marele Preot îşi săltă brusc capul şi sfetnicul simţi ca pe o şfichiuire de bici privirea aspră şi ironică în acelaşi timp.

— Ori ai uitat cui vorbeşti, ori eşti mai prost decît am putut crede vreodată, îl apostrofă Marele Preot. Tale e departe, cine ştie unde, cine ştie în ce cruntă bătălie. N-are el timp să-şi plece urechile la rugăminţile unor slujitori ca noi. Trimisul lui Atuo e aci, oamenii l-au văzut şi l-au auzit cu adevărat, pe cînd pe preaputernicul Tale...

Ar fi vrut să adauge : Nu l-a văzut şi nu l-a auzit nimeni, dar se stăpîni. Asemenea frază nu trebuia rostită nici chiar în faţa celui mai credincios sfetnic al său. Şchiopul putea să înţeleagă şi singur ce-a vrut să spună. Mîniindu-se, ridică puţin glasul : Nădăjduiesc că anii nu ţi-au furat cu totul agerimea minţii !

Şchiopul zîmbi slugarnic şi viclean :

— Gîndurile tale trec în mine fără cuvinte, stăpîne, şi mintea mea încearcă să le înţeleagă... Şi... poate că le-a înţeles...

— Foarte bine ! Foarte bine ! Acum e timpul să ne gîndim cum să scăpăm de la pieire neamul preoţesc de pe Insula Înaltă. Dreptate ai avut spunînd că, de nu ne vor mai şti de frică, supuşii ne vor batjocori. Dar nici porunca trimisului lui Atuo n-o putem călca. Şi aşa pare încă nemulţumit de noi. Noaptea trecută a zguduit atît de puternic insula, încît templul s-a crăpat. Şi adăugă aproape în şoaptă : Marele Tale n-a venit să se lupte cu cel care vrea să-i dărîme templul. Poate că Tale şi-a întors pentru totdeauna faţa de la noi şi atunci...

Se opri, fixîndu-l pe omul dinaintea sa cu o privire prin care îi poruncea să continue el.

Şchiopul abia aştepta ocazia să arate că înţelege perfect gîndurile stăpînului. Reluă fraza ca un şcolar conştiincios, completînd-o apoi :

— Poate că Tale şi-a întors faţa de la noi pentru totdeauna şi atunci... atunci *n*-ar fi rău să găsim un alt zeu care să ne ajute la nevoie. Şi pentru că fratele lui Atuo...

Marele Preot îl opri cu rîsul său ce amintea de hîrşîitul unui ciob de sticlă pe un geam şi spuse mulţumit :

— Nu te-a părăsit înţelepciunea, şarpe bătrîn !... Va trebui să vorbim şi noi cu zeul de pe „Steaua cu limbă de foc". Chiar noi doi vom merge la el.

— Dar oare ni se va arăta ? !

— Îl vom trimite înainte pe Mînă Îndemînatică.

Propunerea nu era pe placul Şchiopului, care nu-l avea de loc la inimă pe bătrînul meşter.

— Nu ştiu, stăpîne, dacă e om de încredere. Teamă mi-e că el a răspîndit vestea că zeul din ape ne-a poruncit să nu mai vărsăm sînge!

Marele Preot îi cîntări cîteva clipe vorbele.

— S-ar putea... S-ar putea... Mai bine să mergi tu la unul dintre copiii aceia care l-au văzut şi au vorbit cu zeul. Să-i dai daruri şi să-i ceri să ne înlesnească întîlnirea cu fratele lui Atuo. Da, da. Un copil e mai nimerit pentru această treabă. Un copil va înţelege mult mai puţine şi e bine să se ştie cît mai puţine din ceea ce vom săvîrşi. Căci iată ce gîndesc să-i spunem zeului din ape...

Capitolul XI

„NU ŞTIU CE-O FI, DAR ZEU SIGUR NU E!"

— ... Şi preoţii de pe Insula Înaltă vor fi slujitorii credincioşi ai lui Atuo şi ai tăi, căci puterea noastră o vom pune în slujba marelui Atuo şi a ta. Dar oamenii sînt proşti, şi răi, şi vicleni, stăpîne. În capul lor nu poţi turna un strop de înţelepciune decît atunci cînd se tem de ascuţişul suliţei, sau de lovitura bîtei. Fără asprime nimic temeinic nu se poate face. Deci cerem supuşi îngăduinţă lui Atuo şi ţie, în numele înţelepciunii, să ne îngăduiţi să cîrmuim oamenii ca pînă acum, spre slava voastră, preaputernici zei.

Astfel îşi încheie Marele Preot lungul discurs pregătit aproape o noapte întreagă.

Stătea împreună cu Şchiopul pe un pinten de stîncă al ţărmului privind cu încordare spre silueta neclară, argintie, care plutea la mică adîncime, destul de aproape de ei.

Şchiopul obţinuse legătura cu Or prin intermediul lui Ahio. La început, băiatul se codise, pe urmă însă vorbele viclene şi mieroase ale preotului îl convinseseră că acesta dorea să aducă la cunoştinţă zeului din ape hotărîrea Marelui Preot de a nu mai îngădui războinicilor săi să verse sînge şi nici să jefuiască.

Or şi Io acceptaseră întîlnirea. Erau curioşi să cunoască un reprezentant al fiinţelor cugetătoare din cetate, mai ales că peste două zile nava lor urma să-şi ia zborul. Dăduseră de un zăcămînt de combustibil excepţional de bogat şi uşor de exploatat care le furnizase nesperat de repede energia necesară călătoriei.

Hotărîrea de a pleca de pe Terra mai curînd decît proiectaseră iniţial fusese determinată şi de pronosticurile detectoarelor seismice. În zona Insulei Înalte se prevedeau cutremure tot mai violente, care puteau periclita nava, o puteau pune în imposibilitate de a-şi lua zborul.

Iată motivele pentru care şi Io, atît de precaut în ceea ce priveşte legăturile directe cu fiinţele cugetătoare de pe insulă, acceptase fără şovăială ca Or să vorbească cu preoţii, să vorbească cu ei pe limba lor sonoră.

„Aparatul de convertit gîndurile în sunete" era gata. Acest ciber avea nu numai calitatea de a „traduce" gîndurile extrapămîntenilor, ci şi pe aceea de a lămuri astronauţilor chiar şi anumite comportări ale locuitorilor de pe Insula Înaltă.

Or înţelesese perfect ceea ce îi spusese Marele Preot, înţelesese, în parte şi intenţiile ascunse ale discursului şi tocmai de asta nu se putea hotărî uşor ce atitudine să ia.

Îşi lansă gîndul spre Io, îi ceru sfatul :

— Fiinţele acestea ne socotesc forţe supranaturale, „zei". Au venit probabil cu intenţia să ne cîştige bunăvoinţa şi să ne facă părtaşi ai acţiunilor lor inumane, care nu sînt, desigur, pe placul celorlalţi locuitori ai insulei. Nu ştiu ce să le spun. Poate că ar fi mai bine să-i las să creadă că sînt, într-adevăr, o fiinţă supranaturală şi să le impun, în această calitate, o comportare mai umană.

— Ştii că aşa ceva nu se poate. Ştii doar ce prevede una din legile zborurilor cosmice: „Dacă veţi întîlni umanităţi într-un stadiu inferior de civilizaţie va trebui să le dovediţi prin toate mijloacele că nu sînteţi făpturi supranaturale, ci nişte fiinţe asemănătoare lor". Şi legea nu trebuie călcată în nici un caz !

— Ai dreptate... Deşi îmi pare rău, desigur că mă voi supune legii.

În timpul acesta, cei doi preoţi aşteptau răspunsul zeului, într-o încordare dusă la refuz. Aşteptau cu teamă să-i înţeleagă vorbele fără să audă însă vreun glas, aşa cum aflaseră că se întîmplase altor oameni.

Totdeauna îşi minţiseră supuşii că sînt capabili să audă glasul lui Kapu, că „vocea de tunet" a zeului răsună în ei, dîndu-le porunci. Acum aşteptau cu spaimă tocmai împlinirea unei asemenea minuni.

Din ocean ţîşni însă spre urechile lor sunetele unei voci puternice, puţin stranii datorită notelor metalice pe care le avea, totuşi o voce foarte asemănătoare cu a oricărui om.

Preoţii se stăpîniră cu greu să n-o ia la fugă. Spaima îi cuprinsese tocmai pentru că „zeul" li se adresa omeneşte şi nu aşa cum se aşteptaseră ei. Surpriza crease şocul şi numai voinţa îndelung călită a Marelui Preot îl ajută „să nu dea cinstea pe ruşine".

— Eu nu sînt zeu ! Asta trebuie să înţelegi bine de la început. Sînt un om ca şi voi, nu zeu. Ştiu că o să vă fie

greu să înţelegeţi ce o să vă spun, totuşi ascultaţi-mă cu atenţie şi mai ales cu gîndul că nu vă vorbeşte un zeu, ci un om asemeni vouă în multe privinţe, venit însă...

Cei doi preoţi ascultară înmărmuriţi explicaţiile amănunţite ale lui Or. Ceea ce li se întipări bine în minte fu fraza repetată de mai multe ori „eu nu sînt zeu!"

Marele Preot asocie această afirmaţie cu faptul că ciudata fiinţă din ape le vorbea în modul cel mai obişnuit posibil şi că nu pomenise nimic despre Zeul Zorilor. Ajunse astfel la concluzia că fusese indus în eroare, că fusese minţit în modul cel mai neruşinat cînd i se spuseseră atîtea lucruri extraordinare despre arătarea argintie.

Se gîndi totuşi că nu e bine să se pripească să tragă concluzii, şi că va trebui să pună cîteva întrebări viclene prin care să afle mai precis ce era cu acea făptură, şi mai ales, la ce se puteau aştepta din partea ei.

Cînd extrapămînteanul îşi încheie explicaţiile, pe care cei doi ascultători le înţeleseseră foarte aproximativ, Marele Preot întrebă :

— Dacă nu eşti zeu şi spui că eşti un om ca noi, de unde ai puterea de a zgudui insula ?

— Nu eu zgudui insula ! O putere obişnuită, cum e vîntul, o putere ce se află undeva în adînc, sub fundul mării, zguduie uscatul. Şi o să-l zguduie din ce în ce mai tare, atît de tare, încît s-ar putea ca foarte curînd insula voastră să piară în ape. De asta ar fi bine să plecaţi cu toţii cît mai repede pe altă insulă.

— Dar zeul din adîncul pămîntului, puterea de care vorbeai, nu poate fi îmblînzit cu jertfe ?

— Nimic nu poate îmblînzi o putere ca aceea, căci ea nu înţelege nici vorbele voastre, nici rostul jertfelor... E o forţă neînsufleţită pe care nimeni şi nimic n-ar putea-o opri să se dezlănţuie.

Toate aceste explicații i se părură Marelui Preot atît de încurcate, încît se trezi în el o bănuială ce se prefăcu repede în certitudine :

„Vrea să ne sperie ! Cine a mai pomenit ca o insulă ca a noastră să piară în ape ? Ne spune asemenea minciuni numai ca să ne înfrozească, să ne facă să părăsim insula, cine știe de ce... Poate ca să rămînă el stăpîn aici. Vrea să cucerească insula prin viclesug, pentru că altfel n-ar fi în stare."

Acest gînd îl îndemnă să pună o nouă întrebare :

— Tu ai avea putere să omori atîția oameni cîți copaci sînt acolo ? și arătă un pîlc de vreo treizeci de cocotieri.

— Chiar de aș avea o astfel de putere, n-aș omorî nici un om. Oamenii nu trebuie să ia viața altor oameni.

„Așa spun cei slabi", gîndi Marele Preot și aruncă o nouă „întrebare-nadă", cum o socotea el :

— Dar tu ai putea să fii omorît ?

— Tot ceea ce trăiește poate fi omorît !

Răspunsul acesta îl convinse deplin pe Marele Preot că făptura argintie era departe de a fi atît de periculoasă pe cît se crezuse, îl convinse că nu avea de ce să se teamă prea mult din partea ei. Imaginația i se înflăcără ; parcă își vedea războinicii doborînd cu sulițele arătarea din apă, strivind-o cu măciucile...

Pe urmă își zise însă că poate ar fi bine ca mai întîi să cîștige prietenia ciudatei făpturi și să afle de la ea cum de reușește să stea sub apă și să vorbească de acolo.

„O ! Ce puteri aș căpăta asupra oamenilor dacă aș ajunge și eu să fiu stăpîn pe aceste taine !"

Or, care îi înțelegea perfect toate intențiile ascunse, era profund dezgustat. Vru să întrerupă brusc discuția cu aceste viclene făpturi primitive, dar se gîndi că-i rămîne

totuşi o datorie umană pe care trebuia neapărat să o îndeplinească. De asta spuse :

— Eu voi pleca de aici înainte ca soarele să apună pentru a doua oară.

— Vei pleca pentru totdeauna ? întrebă Şchiopul.

— Da. Voi zbura undeva departe, tare departe.

— Şi nu te vei mai întoarce ?

— Eu nu !

— Nu ne minţi ?

— Nu v-am minţit nici o clipă. Şi tocmai pentru că am să plec, vă repet acum : părăsiţi insula ! Îndemnaţi-i pe oameni să plece, căci aici vă aflaţi în mare pericol. Părăsiţi insula !

După ce întîlnirea luă sfîrşit, Marele Preot îi spuse Şchiopului :

— Nu ştiu ce-o fi, dar zeu cu siguranţă nu e ! Din tot ce ne-a spus, asta putem s-o credem. Restul sînt minciuni cu care vrea să ne alunge de pe insulă. Dar nici eu nu sînt mai puţin viclean. Pentru ca oamenii de pe Insula Înaltă şi de pe celelalte insule să ni se supună iarăşi ca înainte, pentru ca în ochii lor făptura din ape să nu mai apară drept zeu, iată ce trebuie să facem...

Capitolul XII

ŢĂNDĂRICĂ PRIMEŞTE INDICAŢII

— Atenţiune, Ţăndărică ! Atenţiune ! Îţi comunic întîmplările din următorul capitol, ca să-mi procuri datele ştiinţifice necesare. Înregistrează.

— Înregistrez !

Cătălin rămase cîteva clipe cu ochii ţintuiţi pe nasul enorm al „colaboratorului" său, apoi începu să vorbească rar, de parcă ar fi dictat unor şcolari începători :

— Marele Preot pune la cale un vicleşug prin care locuitorii Insulei Înalte să-şi piardă încrederea în „Zeul din ape". Preoţii încep să îndemne oamenii să se adune cît mai mulţi pe malul oceanului ca să-l implore pe solul zeului Atuo să stăvilească numeroasele cutremure a căror intensitate creşte mereu.

Localnicii, speriaţi de frecvenţa cu totul neobişnuită a cutremurelor, speriaţi de crăpăturile ce li se păreau fără fund, apărute în solul insulei, se lasă uşor convinşi.

Or primeşte să ia legătura cu ei şi în faţa mulţimii adunate pe ţărm repetă, în bună măsură, ceea ce spusese şi Marelui Preot, accentuînd că el nu e zeu, că nu poate stăvili cutremurele şi că oamenii trebuie să părăsească insula cît mai curînd, dacă nu vor să piară în adîncul oceanului.

Toate aceste adevăruri stîrnesc dezamăgiri, confuzie, spaime, de care preoţii profită.

Sub conducerea Şchiopului, încep să propage ideea că teribilele cutremure sînt provocate de preaputernicul Tale. Zeul războiului, spun ei, e mînios că localnicii s-au lăsat înşelaţi de vicleana făptură din ape, care nu doreşte altceva decît să-i facă pe oameni să părăsească insula, ca să devină ea stăpînă a acelor locuri.

Preoţii susţin că numai o „mare jertfă", adică jertfirea unor copii, ar putea îmblînzi pe mîniosul Tale care s-ar îndura poate să curme cutremurele şi totodată să alunge vicleana şi mincinoasa arătare argintie.

Cînd porunceşte slujitorilor săi să răspîndească asemenea cuvinte, Marele Preot porneşte de la convingerea că în nici un caz nu e posibil ca insula să se scufunde şi că, mai curînd sau mai tîrziu, cutremurele vor înceta totuşi. Ţine seama şi

de faptul că făptura din ape, văzînd că nu-i reuşise vicleşugul, ar putea, într-adevăr, să plece, aşa cum spusese. De asta pregăteşte „marea jertfă" — o jertfă excepţională — pentru după-amiaza următoare, făcîndu-şi socoteala că dacă arătarea argintie îşi va lua, într-adevăr, zborul, el va susţine că zeul Tale o alungase şi astfel autoritatea castei preoţeşti va creşte.

Cam acestea ar fi, Ţăndărică, datele noului capitol...

Capitolul XIII

„MAREA JERTFĂ"

Soarele începuse să coboare din cumpăna cerului spre apus.

Urcaţi pe zidul ce împrejmuia cetatea, preoţii luptători se înşirau într-un lanţ neîntrerupt.

Unii dintre ei băteau cu nişte bîte scurte în uriaşe gonguri de lemn, alţii suflau într-un fel de trîmbiţe făcute din scoici mari, care scoteau note prelungi, ascuţite.

Sunetele pătrunzătoare ale instrumentelor se împleteau cu glasurile învălmăşite ale oamenilor care pătrundeau în cetate prin porţile larg deschise, înghesuindu-se în faţa înaltei platforme de piatră, în faţa „Altarului Marii Jertfe".

Era ora fixată pentru jertfa menită — după cum spuneau preoţii — să-l îmblînzească pe Tale, să-l facă să uite jignirea pe care i-o aduseseră locuitorii insulei şi astfel să-l determine să oprească cutremurele.

Marele Preot apăru în uşa templului.

Prinse de părul din creştetul capului, cîteva frunze de palmier, tăiate în benzi subţiri, îi cădeau peste faţă.

Trupul gros, tatuat cu linii şi cercuri dese, întretăiate, se mişca acum cu o vioiciune nebănuită. În jurul şoldurilor purta o fustă scurtă făcută din plăcuţe de sidef, în care razele soarelui jucau ca în oglinzi.

În dreapta sa, puţin în urmă, păşea Şchiopul.

Două şiruri de preoţi luptători, asemeni unor gărzi de onoare, străjuiau drumul Marelui Preot spre altar.

În imediata apropiere a altarului se aflau alţi patru preoţi ale căror feţe tatuate cu linii groase, negre, erau înfricoşătoare. Nemişcaţi ca nişte statui, ţineau ridicate deasupra capului suliţe.

O suliţă vopsită în roşu stătea fixată într-un postament de pe altar.

Cînd Marele Preot urcă cele cinci trepte ale platformei de piatră, gongurile şi trompetele de scoici îşi uniră glasurile. Se lăsă deodată o tăcere grea, încărcată de aşteptare.

Apucînd cu o mişcare bruscă suliţa roşie şi ridicînd-o deasupra capului, Marele Preot sfîşie tăcerea cu un strigăt ascuţit, prelung.

— Tale !

— Talee ! reluară chemarea cei patru preoţi de lîngă altar.

— Taleee ! strigară apoi într-un glas toţi preoţii luptători, înşiraţi pe zidul ce împrejmuia cetatea.

— Tu, cel mai puternic dintre zei, tu, neînfrîntul, ascultă-ne ! strigă iarăşi Marele Preot.

Iar preoţii de lîngă altar şi cei de pe ziduri îşi prefăcură, pe rînd, glasurile în ecou :

— Ascultă-ne !

— Ascultă-ne !

— Mare Jertfă îţi vom aduce spre a-ţi potoli dreapta ta mînie, spre a-ţi cere iertare pentru aceşti oameni care s-au lăsat înşelaţi de o vicleană arătare din ape. Mare Jertfă îţi vom aduce !

— Mare Jertfă îţi vom aduce ! repetară, ecou, toţi ceilalţi preoţi.

Marele Preot se întoarse cu faţa spre templu şi repezi înainte braţul în care ţinea suliţa.

Pe uşa templului apărură patru preoţi, cu feţele tatuate în roşu. Tîrau, perechi, doi copii legaţi la mîini şi la picioare, cu capetele acoperite de glugi împletite din frunze de palmier.

Marele Preot făcu un semn şi Şchiopul păşi înaintea jertfelor cu pas solemn, ţinînd deasupra capului un vas în care se afla un lichid roşu şi dens, asemenea sîngelui.

Preoţii care tîrau copiii se opriră şi Şchiopul turnă lichidul pe pieptul celor sortiţi morţii.

Această parte a ritualului avea un sens bine stabilit : lichidul de culoarea sîngelui trebuia să atragă atenţia lui Tale, să-l facă să-şi întoarcă privirea spre jertfe.

Mînă Îndemînatică, urcat pe un mic meterez de lîngă templu, putea să vadă perfect desfăşurarea ritualului. De altfel, întreaga ceremonie îi era bine cunoscută. De mulţi ani, de cînd se săvîrşea, la început în faţa unor altare improvizate, apoi aici, în curtea cetăţii, asistase adesea la ea.

Totuşi de data aceasta ceva i se păru deosebit : de obicei se jertfeau copii pînă la opt, zece ani. Dar cei de acum, şi îndeosebi unul dintre ei, arătau a fi mult mai mari.

În timp ce victimile erau tîrîte spre altar, bătrînul îl zări pe Şchiop furişîndu-se în templu.

«Se duce la „Ochiul lui Tale" ! În curînd oamenii vor vedea razele căzînd pe altar. Minciuna va învinge şi de data asta... Poate că ar trebui să strig adevărul. Dar cred că înainte de a putea rosti cîteva cuvinte măcar, aş cădea străpuns de suliţele oamenilor. Şi aşa sînt mînioşi pe mine pentru că i-am minţit că arătarea din ape e trimisul lui

Atuo... Nu m-au ucis încă numai fiindcă n-au alt cioplitor de zei. Mi-au poruncit să prefac statuia cea mare, căreia i-am dat chipul făpturii din ape. Vor iarăşi să aibă înfăţişarea lui Tale. Va trebui să mă supun... Şi acum va trebui să tac, altfel nu numai bătrîna mea viaţă ar fi în primejdie, ci şi a lui Tujiro... Dar unde o fi Tujiro ?! Nu cumva, văzînd porţile deschise, s-o fi strecurat afară din cetate ?! De a făcut asta se află în mare primejdie.»

Pe malul oceanului alerga, cu sufletul la gură, cu obrajii scăldaţi în lacrimi, un băiat. Alerga cu disperare, parcă de fuga aceea ar fi depins viaţa sa.

Ajuns pe plaja strîmtă, se aruncă în genunchi şi lansă un strigăt rupt din adîncul fiinţei sale :

— Ajută-i, arătare strălucitoare ! Scap-o pe Oma, scapă-l pe Ahio ! Ajută-i !

Or auzi strigătul băiatului, îi zări imaginea şi-l recunoscu pe Wiveru, care se oprise în apropierea locului unde era instalat un post de tele-radio-emisie.

Aici venea de obicei Oma, Ahio şi Wiveru ca să discute cu „Zeul din ape".

Or înţelese că se întîmplase ceva grav şi deşi se afla în febra pregătirilor dinaintea plecării — peste o oră, nava lor trebuia să decoleze — se grăbi să ia legătura cu Wiveru, să-i ceară explicaţii.

Băiatul îi povesti în fraze scurte şi nu prea clar formulate, ceea ce ştia, repetînd într-una „scapă-i" !

De dimineaţă mama sa îl trimisese spre interiorul insulei, ca să strîngă frunze de palmier bune pentru împletit. Se întorsese abia acum, după-amiază şi alergase la Ahio.

Găsise însă casa pustie.

În spatele casei, într-un tufiș, dăduse de trupul neînsufleţit al mamei prietenului său. Fusese ucisă cu lovituri de suliţă.

Cuprins de o neagră presimţire, alergase în coliba Omei. Îl găsise pe bunicul fetei prăbuşit lîngă masa scundă. Era rănit, foarte grav rănit. Abia reuşise să obţină de la el cîteva cuvinte din care înţelesese că spre zori năvăliseră în colibă nişte preoţi. Bătrînul se afla afară, şi, intrînd, îi văzuse legînd-o pe Oma. Încercase să o apere cu slabele sale puteri, dar loviturile de bîtă îl aruncaseră într-un leşin vecin cu moartea.

Bătrînul mai apucase să-i spună lui Wiveru că Oma va fi jerfită zeului Tale, apoi leşinase iarăşi, sau poate că-şi dăduse duhul.

Două „muşte argintii" ţîşniră din ocean şi după foarte scurt timp, extratereştrii putură să urmărească pe ecrane ceremonia jertfei.

Ahio şi Oma fuseseră tîrîţi pe altar.

Cei patru preoţi cu tatuaj negru se urcaseră şi ei pe platforma de piatră, îndreptînd suliţele spre piepturile tinere.

— Mă duc ! Mă duc să-i salvez ! exclamă Or.

— Prea tîrziu. Totul ar fi inutil. Peste cîteva clipe vor fi omorîţi. Priveşte !

Marele Preot îşi pregăti şi el suliţa, gata să lovească primul, în timp ce scotea iarăşi strigătul acela sălbatic, ca un îndemn la luptă.

— Tale !

— Talee ! repetară toţi ceilalţi preoţi.

— Pleacă-ţi privirea asupra jertfelor, preaputernice Tale ! continuă Marele Preot.

Cei care mai asistaseră la asemenea ceremonii ştiau că imediat va cădea pe altar, „raza de foc" din ochiul zeului invocat.

Iată însă că de data aceasta — lucru ce nu se mai întîmplase niciciînd la o „mare jertfă“ — raza întîrzia să apară. După o așteptare încordată, Marele Preot repetă rugămintea către Tale, dar fără nici un rezultat.

Mulțimea începu să murmure, să se foiască.

Cei patru preoți de pe altar își plecară, dezorientați, sulițele. Același lucru îl făcu, involuntar, și Marele Preot în timp ce din spatele benzilor de frunze ce-i cădeau pe față, arunca priviri îngrijorate spre acea porțiune din zidul templului unde știa că se află „Ochiul lui Tale“.

— Se întîmplă ceva.. Nu știu precis ce... Ceva neobișnuit care... Or își întrerupe gîndul ca să exclame : Zbor acolo ! Să încerc să-i salvez.

Se repezi într-o încăpere alăturată, își puse casca de protecție, încinse peste costum un brîu antigravitațional și aparatul de convertit gîndurile în sunete.

Io nu încercă să-l oprească. Și el socotea că tinerii prieteni ai lui Or meritau să fie salvați. Transmise tovarășului său numai un singur gînd :

— Să te întorci cît mai repede. Nu putem amîna plecarea.

Raza din „Ochiul lui Tale“ refuza să cadă pe altar. Dezorientarea preoților creștea, o dată cu vuietul înăbușit stîrnit de mulțime.

Deodată din templu își făcu apariția Șchiopul. Se apropie grăbit de Marele Preot și începu să-i șoptească ceva.

După ce vărsase lichidul roșu pe trupurile jertfelor, Șchiopul se strecurase în templu și se îndreptase grăbit spre firida din zid, unde se afla piatra șlefuită. Știa că nu poate

fi văzut de nimeni. În ziua aceea şi preoţilor li se interzisese să păşească în templu, aşa cum li se interzisese şi celor doi cioplitori. Se rînduiseră gărzi care să vegheze cu străşnicie la îndeplinirea acestei porunci.

Precauţiile erau strict necesare, pentru că din toată tagma luptătorilor lui Tale numai Marele Preot şi Şchiopul cunoşteau taina pietrei şlefuite din zid.

Tocmai de asta nespusă fusese uimirea şi spaima Şchiopului cînd zărise „Ochiul lui Tale" sfărîmat în bucăţele. Îşi dăduse foarte bine seama că tot spectacolul organizat în jurul „altarului marii jertfe" putea fi compromis şi îl cuprinsese o frică cumplită, dar în acelaşi timp neputincioasă.

Nu îndrăznise din prima clipă să se ducă şi să-l anunţe pe Marele Preot de cele întîmplate. Rămăsese ţintuit locului, cu bucăţelele pietrei şlefuite în mînă, privind dezorientat în jur.

Deodată ochii i se pironiseră pe o placă de piatră din podea dedesubtul căreia ştia că se află una dintre multele ascunzători ale templului. I se păruse că placa aceea era puţin deplasată de la locul ei. Se apropiase şi o dăduse deoparte. Un strigăt ca de fiară turbată îi scăpase din piept cînd îl zărise în ascunzătoare pe Tujiro.

Îşi dăduse imediat seama că el sfărîmase „Ochiul lui Tale".

Şi chiar aşa era !

Aflînd de jertfa care se punea la cale, băiatul se gîndise că ar putea să-i salveze pe cei doi copii sortiţi morţii. Nu ştia cine sînt jertfele, dar socotise că, oricine ar fi fost, trebuiau salvaţi.

Îşi ţinuse tăinuit planul chiar şi faţă de Mînă Îndemînatică şi încă de dimineaţă se strecurase în ascunzătoare.

Pe la prînz îl zărise, printr-o mică gaură din lespedea care acoperea ascunzătoarea, pe Şchiop deschizînd firida din zid şi ştergînd cu o bucată de piele „Ochiul lui Tale".

Imediat după plecarea preotului, sfărîmase piatra şlefuită...

Strigătul de mînie al Şchiopului alarmase gărzile care se aflau la uşi. Trei preoţi năvăliseră în sală şi, după cîteva clipe, sub loviturile necruţătoare, băiatul leşinase.

Socotind că nu-i mai rămîne nimic altceva de făcut, Şchiopul alergase să comunice situaţia Marelui Preot.

Ascultînd atît de neplăcuta veste, o mînie fără margini puse stăpînire pe Marele Preot. Ochii i se injectară şi mîna i se crispă pe suliţă ca o gheară.

Prima pornire pe care o simţi a fost aceea de a înfige suliţa în trupul vestitorului. Pe urmă însă stăpînirea de sine, îndelung educată, învinse, ceaţa mîniei care-i întunecase cîteva clipe mintea se risipi şi creierul începu să lucreze cu febrilitate, căutînd ieşirea din situaţia neplăcută în care se afla.

Se aplecă la urechea Şchiopului şi-i porunci :

— Du-te în încăperea mea din templu. Găseşti acolo o salbă din plăcuţe de sidef. Foloseşte-o în locul pietrei şlefuite. Pe ticălosul ăla de băiat îl pregăteşti de jertfă şi-l trimiţi deîndată aici.

— Poate că a murit, îngînă Şchiopul.

— Mort sau viu ! Îi acoperi faţa şi îl trimiţi !

Şchiopul se depărtă.

Marele Preot stătu o vreme nemişcat înaintea mulţimii care vocifera.

Cîteva glasuri cereau chiar, tot mai insistent, ca cei doi copii de pe altar să fie eliberaţi, aşa cum prevedea „legea sacră" în cazul cînd Zeul Războiului nu şi-ar fi plecat ochiul asupra jertfelor.

Deodată Marele Preot începu să-şi agite mîinile, corpul, de parcă ar fi fost cuprins de o durere bruscă şi căzu în genunchi, urlînd :

— Tale !

Cîţiva dintre preoţii de pe ziduri repetară strigătul, dar fără prea multă convingere, pentru că în spectacolul bine regizat al jertfei, această scenă nu era prevăzută.

— Tale... Tale... Tale... repetă Marele Preot din ce în ce mai stins, apoi înmărmuri în genunchi, cu spatele frînt, cu capul căzut. Mulţimea, impresionată, amuţi cu totul.

Cînd Marele Preot îşi dădu seama că oamenii erau pregătiţi pentru un nou şoc sufletesc, se ridică în picioare şi repetă, la început în şoaptă, apoi din ce în ce mai tare :

— Tale a vorbit !... Tale a vorbit !... Tale a vorbit ! Preoţii de pe ziduri reluară strigătul cu uimire şi spaimă. La fel şi o parte din mulţime.

Marele Preot ridică brusc mîinile, cerînd tăcere.

Tăcerea se aşternu apăsătoare ca o lespede de mormînt.

Glasul Marelui Preot, asemeni ţipătului unei păsări de pradă, spulberă liniştea :

— Preaputernicul Tale, nebiruitul Tale a vorbit ! Glasul său a răsunat în mine ca un tunet. Şi mi-a spus Marele Tale că e prea mînios pe voi, oameni de pe Înalta Insulă şi nu poate fi împăcat doar cu două jertfe. Ca să-l îndurăm să-şi plece ochiul lui de foc spre altarul nostru, îi vom aduce încă o jertfă !

Întorcîndu-se brusc cu faţa spre templu, repezi înainte sulița roşie.

Tobele de lemn începură să răpăiască, trîmbiţele din scoici mugiră sfîşietor.

În uşa templului apărură doi preoţi, ţinînd între ei trupul unui tînăr al cărui cap era acoperit cu o glugă împletită din frunze de palmier. Trupul părea cu totul inert.

Or sosise lîngă zidurile cetăţii cînd Marele Preot spunea mulţimii că auzise glasul lui Tale.

Rămase ascuns între frunzele unui palmier, aşteptînd să vadă ce va urma, hotărît însă să intervină fulgerător, în cazul cînd s-ar fi convins că pentru tinerii săi prieteni pămînteni nu mai exista altă scăpare.

Aparatul de convertit gîndurile în sunete era capabil să facă şi operaţia inversă, adică putea să-i traducă vorbele pămîntenilor, aşa încît înţelegea perfect ce se petrece în curtea cetăţii...

Deodată creierul său recepţionă un mesaj al lui Io. Recepţia era tulburată de un fel de paraziţi, provocaţi, desigur, de emoţia deosebită a tovarăşului său.

— Or ! Atenţiune, Or ! Interceptezi ?

— Interceptez ! Ce s-a întîmplat ?!

— Seismografele au intrat brusc în alarmă. Prevestesc în cel mai scurt timp un cutremur cu totul neobişnuit... Întoarce-te imediat la navă ! Trebuie să decolăm !

Or văzu cum Tujiro e urcat pe altar...

— Mai întîrzii puţin, Io. Chiar acum o să intervin să salvez copiii. Nu pot să-i las... Ar fi...

— Or ! Or ! Se petrece ceva cu totul neprevăzut. Porţiunea din fundul oceanului pe care e fixată nava începe să alunece, să se scufunde.

Interceptînd aceste gînduri bruiate de un fel de bîzîit continuu, ce dovedea extraordinara stare de surescitare în care se afla tovarăşul său, Or realiză aproape instantaneu singura soluţie posibilă :

— Decolează ! Imediat !

— Şi tu ?!...

— Decolează ! Pînă m-aş întoarce eu poate că nava... Decolează imediat ! E prea important ceea ce am aflat pe această planetă. Informaţiile culese trebuie să ajungă nea-

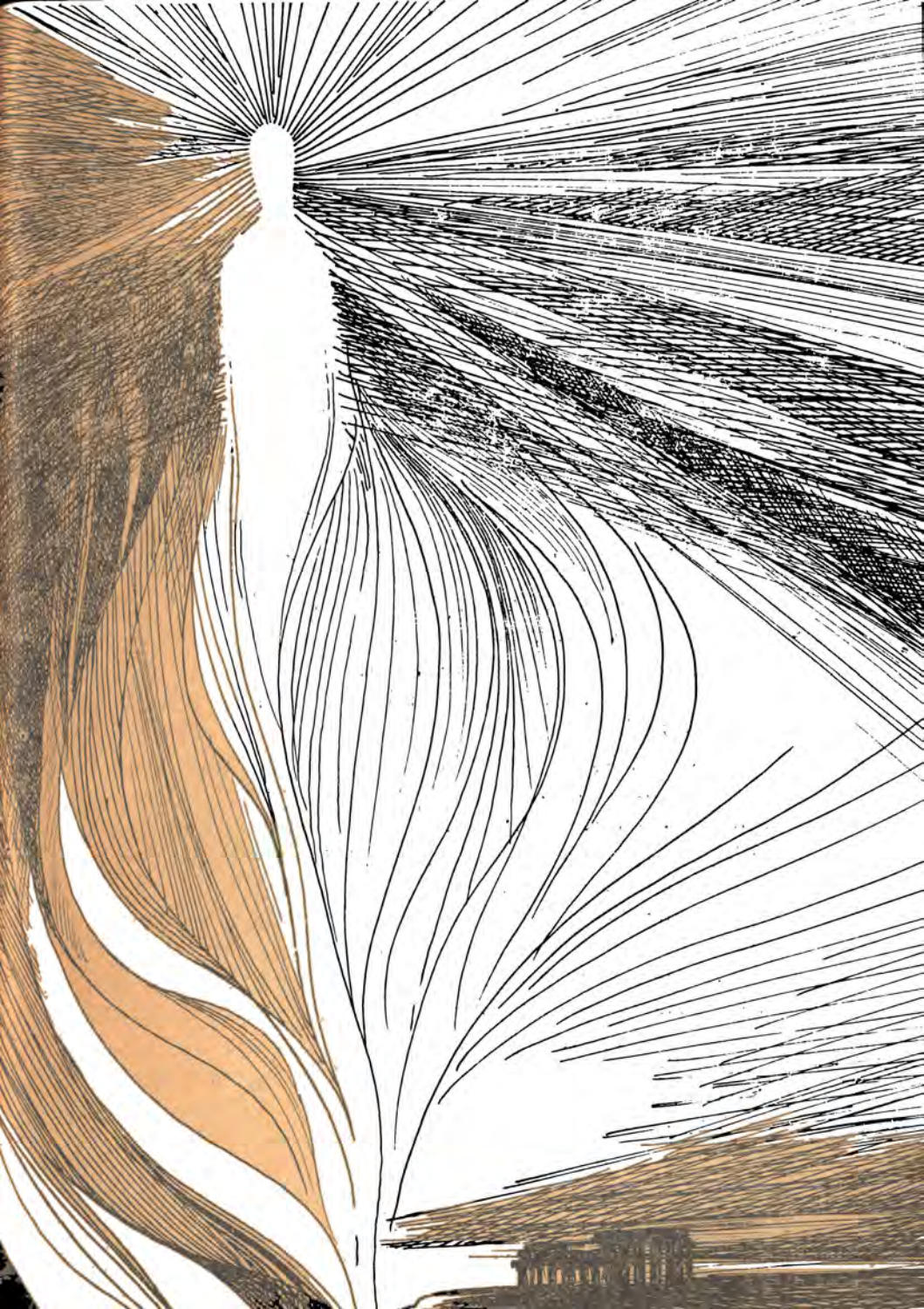

părat la nava bază. Nu putem risca scopul principal... Decolează !

Gîndurile acestea năvăliră torent, aproape suprapunîndu-se.

Or interceptă vag răspunsul tovarăşului său.

— Ai dreptate... Conectez motoarele. Alunecarea pămîntului devine tot mai rapidă. Îţi las un aparat de produs argon şi un robot universal. Le vei găsi plutind deasupra apei... E tot ce pot face pentru tine...

În clipa aceea, Or văzu căzînd pe altar un fascicul de raze.

Şchiopul folosea cu succes salba din plăcuţe de sidef.

Marele Preot strigă cu vădită satisfacţie :

— Preaputernicul Tale s-a îndurat să-şi plece ochiul !

Ridică suliţa, pregătindu-se s-o înfigă în pieptul lui Tujiro.

— Opreşte-te ! Opreşte-te !

Porunca extrapămînteanului răsună, într-adevăr, ca un tunet, de-a dreptul în creierul Marelui Preot, pe care puse stăpînire o groază nemăsurată. Scăpă suliţa şi se prăbuşi în genunchi, spre stupefacţia mulţimii şi a preoţilor care nu mai înţelegeau de loc comportarea conducătorului lor.

În clipa următoare, deasupra curţii cetăţii apăru o arătare care scînteia orbitor în lumina soarelui. Panica muşcă adînc inimile oamenilor. Începură să ţipe, să se înghesuie unii în alţii, să se împingă...

— Liniştiţi-vă ! Nu vă voi face nici un rău ! Vreau numai să opresc omorîrea acestor copii. Liniştiţi-vă !

Arătarea vorbea cu glas omenesc — traducătorul intrase în acţiune — un glas foarte puternic, cu o sonoritate neobişnuită, totuşi un glas omenesc.

— Liniştiţi-vă ! E zeul din ape ! El ne vrea numai binele. Liniştiţi-vă !

Cel care striga acum din toate puterile era Mînă Îndemînatică.

Oamenii se mai calmară. Rămaseră cu privirile ţintuite la extraterestrul care atîrna deasupra capetelor lor...

— Adio, Or !

— Adio, Io ! Povesteşte fraţilor noştri despre frumuseţea acestei planete. Spune-le să revină aici. Să revină...

O flacără ţîşni din ocean, proiectîndu-se parcă spre soare.

Dintre oamenii adunaţi în curtea cetăţii n-o observă nimeni. Atenţia tuturor era concentrată exclusiv asupra lui Or.

Numai astronautul zări cîteva secunde — poate şi datorită privirii sale atît de perfecţionate — săgetarea navei care sfîşia atmosfera...

Arătarea strălucitoare coborî spre altar.

Marele Preot şi ceilalţi patru care trebuiau să-şi înfigă suliţele în jertfe, o luară la goană.

Or dezlegă copiii, le smulse glugile şi căluşurile din gură.

— Tujiro !

Strigătul bătrînului cioplitor, care abia acum îşi dădu seama cine era cea de a treia jertfă, se rostogoli, peste capetele mulţimii. Mînă Îndemînatică încercă să-şi facă loc printre oameni, să se apropie de altar. Dar trupurile prăvălite în genunchi — toţi îngenunchiaseră şi-şi plecaseră capetele de teamă să nu orbească, atunci cînd astronautul coborîse pe altar — trupurile acelea înghesuite unele în altele se dovediră o piedică de netrecut.

— Tujiro !

— Tujiro ! îngînă Oma şi Ahio.

Ucenicul cioplitor nu-şi revenise încă din leşinul prelungit.

Or legă braţele celor trei copii cu un fel de curele ce atîrnau din centura antigravitică.

Pămîntul se cutremură brusc, puternic.

O porţiune din turnul principal al templului lui Tale se nărui cu vuiet prelung.

Oamenii săriră în picioare. Zăriră plutind deasupra lor arătarea strălucitoare şi cei trei copii, cele trei jertfe.

Glasul puternic al „Zeului din ape" îi îndemnă :

— Părăsiţi chiar acum insula ! Părăsiţi-o ! Vor urma cutremure cumplite ! Se poate chiar ca insula să se scufunde cu totul în ape ! Părăsiţi-o !

Or şi cei trei copii zburară apoi spre malul oceanului.

Într-o dezordine cumplită, urlînd, lovindu-se, zgîriindu-se, călcîndu-se, locuitorii Insulei Înalte şi preoţii lui Tale se îngrămădiră spre poarta cetăţii.

Un singur om rămase locului : Mînă Îndemînatică. Se îndreptă liniştit spre intrarea templului. Era sigur că arătarea strălucitoare va face în aşa fel, încît Tujiro să fie salvat.

Acum, după ce văzuse atît de bine ciudata fiinţă — fusese singurul dintre cei adunaţi în curte care cutezase să o privească tot timpul — socotea că trebuie să mai facă unele retuşuri statuii „Zeului din ape".

Chiar la intrarea templului zări trupul Marelui Preot, strivit de lespezile prăbuşite din turn. Îi aruncă doar o privire din mers, apoi, intrînd în sala mare, apucă dalta şi ciocanul, fără să ţină seama că pămîntul începuse să se cutremure din nou.

Or şi patru tineri pămînteni prinşi de centura sa antigravitaţională — îl luaseră de pe malul oceanului şi pe Wiveru — plutiră o vreme deasupra Insulei Înalte. Văzură un furnicar de oameni năvălind pe plaja unde erau trase bărcile preoţilor. Văzură încăierarea cumplită care

se stîrni acolo şi înţeleseră că nici o barcă nu va reuşi să se desprindă de ţărm.

Porniră apoi în zbor spre întinderea mării, lăsînd în urmă insula zguduită tot mai puternic de tentaculele nevăzute ale cutremurului...

Capitolul XIV

ULTIMUL MESAJ AL LUI CĂTĂLIN

— După ce am citit cel din urmă capitol al povestirii — la lectură au asistat toţi prietenii mei, precum şi John Sayers, Eric Roe şi conducătorul grupului de arheologi care cercetează oraşul scufundat — am aşteptat, cu inima cît un bob de mazăre, părerile ascultătorilor.

Nu-mi amintesc, dragă frate, ca la vreun examen să fi fost atît de emoţionat.

Bineînţeles că Bogdan a ţinut să fie consecvent şi de această dată. A luat primul cuvîntul, făcînd următoarea observaţie :

— Oare extrapămîntenii şi, în special, Or nu se poartă „prea terestru", nu au sentimente prea „omeneşti", în sensul pe care-l dăm noi acestui termen ?

Desigur, dragă frate, că nu pot şti precis, aşa cum nu ştie nimeni de pe Terra, cam ce fel de sentimente pot avea nişte extratereştrii. E drept că Io şi, mai ales, Or se poartă aşa cum s-ar purta nişte semeni de-ai noştri descinşi pe o altă planetă şi puşi în situaţiile din povestirea mea. Dar cred că orice fiinţă cugetătoare ajunsă la un înalt grad de civilizaţie poate avea „sentimente umane" asemănătoare.

Toate aceste lucruri le-a susţinut şi Eric Roe, dînd astfel lui Bogdan răspunsul în locul meu.

Enid a obiectat şi ea că povestirea nu e terminată. Vrea să ştie ce s-a mai întîmplat cu Or şi cu cei patru tineri salvaţi de el. Am replicat că asta ar fi, de fapt, altă povestire. În „Cosmonautul de piatră" mi-am propus să explic doar proveniența statuii.

Îţi spun sincer, dragă frate, că toate aceste obiecţii mă interesau mai puţin. Ceea ce aşteptam era părerea conducătorului arheologilor, pe care îl pusesem în curent cu toată povestirea. Văzîndu-l că tace în continuare, n-am putut să mă mai stăpînesc şi am întrebat cu o voce care parcă nu era a mea.

— Dumneavoastră ce credeţi ?

Arheologul e un om mai vîrstnic, cu o faţă colţuroasă şi nişte sprîncene stufoase, împreunate, care fac ca privirea lui să pară aspră şi pătrunzătoare. Nu prea m-am simţit în larg cînd şi-a fixat insistent ochii asupra mea şi parcă mi s-a scurs tot sîngele din vine cînd l-am auzit rostind cu o voce ca un dangăt de clopot :

— Iată ipoteza noastră : statuia înfăţişează un preot în timpul ritualului. Faţa lui e acoperită de o mască sacră. Au mai fost găsite două statui oarecum asemănătoare în nişte insule din apropiere.

S-a lăsat apoi, dragă frate, o tăcere atît de desăvîrşită, încît o puteai asculta ca pe o muzică.

Pe feţele tuturor se citea o mare dezamăgire.

Apoi cine crezi că a luat întîi apărarea ipotezei mele „fanteziste" în faţa ipotezii ştiinţifice a arheologului ?! Bogdan ! Tocmai el care îmi reproşase mereu cîte ceva în legătură cu „baza ştiinţifică" a povestirii, a izbucnit cu o înflăcărare neobişnuită, aducînd însă nişte argumente ştiinţifice mai slabe chiar decît aş putea eu aduce :

— Dar statuia seamănă excepţional cu un astronaut! Excepţional! Şi povestirea e foarte... verosimilă... Foarte!

Se bîlbîia puţin, probabil tocmai pentru că nu găsea argumente.

— Da, foarte, foarte verosimilă! repetă Enid cu lacrimă în glas.

— Oare ipoteza dumneavoastră e definitivă? a întrebat Fay.

Arheologul a zîmbit abia perceptibil, sau poate că aşa mi s-a părut mie.

— Nu ştiu ce înseamnă o „ipoteză definitivă". Lîngă orice ipoteză rămîn întotdeauna semne de întrebare.

Acest răspuns m-a mai înviorat puţin. Poate că aş fi rostit chiar ceva, dacă nu mi-ar fi luat-o înainte John Sayers:

— Îmi permit să fac şi eu o observaţie: oare nu s-ar putea ca statuile care se aseamănă celei de aci să nu înfăţişeze nişte preoţi cu măşti de ritual, ci să fie nişte copii ale „statuii cosmonautului".

— S-ar putea! S-ar putea! a exclamat Enid.

— Sau, ca să pornim de la ipoteza lui Cătălin, n-ar fi posibil ca Or să fi trecut şi prin alte insule şi alţi sculptori să-i fi cioplit chipul?... Poate că, mai tîrziu, chiar preoţii şi-au făcut căştile rituale după modelul căştii de astronaut!

Aceste presupuneri ale lui Eric Roe ne-au dat „apă la moară" şi mie şi Omei şi lui Bogdan şi lui Fay. Toţi patru am izbucnit aproape într-un glas:

— De ce să nu se poată?!

— Se poate foarte bine!

— E foarte posibil să se fi întîmplat aşa!

Dar privirea severă a arheologului ne-a îngheţat exclamaţiile pe buze. Aşteptam să ne „bombardeze" cu noi argumente ştiinţifice care să facă povestirea harcea-parcea.

Cînd colo, ce crezi că s-a întîmplat, dragă frate?! A izbucnit într-un rîs neașteptat, puternic, apoi, deschizînd larg brațele, ne-a spus :

— Cum aș putea să lupt cu atîția visători incorigibili?! Cu ce arme? Cu o ipoteză, care, fie ea oricît de științifică, e deocamdată numai o ipoteză?! Ei da, atunci cînd se va transforma în certitudine voi putea relua „ostilitățile" cu mai mult curaj... Dar, ca să fiu sincer, nu prea cred să ajungem vreodată acolo. Așadar, ipotezele noastre pot și sînt chiar nevoite să conviețuiască în mod pașnic. Mai ales că ipoteza voastră este — recunosc — o „persoană" foarte simpatică și atrăgătoare. De asta mi-am și permis să dau povestirea televiziunii. Am acolo un vechi prieten, regizor, care mi-a spus că Oma, Wiveru, Or și toate celelalte personaje au șanse să apară pe ecranele de televiziune. Sper că autorul nu se va împotrivi.

— Eu nu. Poate Țăndărică... am îngînat.

Acum îmi convenea să glumesc !

Îți dai seama, dragă frate, ce grozav ar fi să revăd pe ecran tot ceea ce mi-am imaginat : locuri, fapte, personaje... Ard de nerăbdare !

Enid îmi repetă însă într-una că povestirea nu e, de fapt, terminată. Știu eu ce să spun?... Au și început să-mi zbîrnîie prin cap niște idei și, poate că într-o zi, cu ajutorul lui Țăndărică, pe care l-am primit în dar, voi închega un roman cu aceleași personaje. Mi se pare că o să trădez cu totul poezia în favoarea prozei. Ei, ce-o fi om vedea ! Deocamdată consider că povestirea „Cosmonautul de piatră" s-a terminat !

Cătălin așează banda pe care imprimase ultimul mesaj către fratele său într-o cutie mare de plastic.

Acolo se mai aflau unsprezece benzi, toate purtătoare ale vechilor sale mesaje. Nu fuseseră niciodată expediate, pentru simplul motiv că adresantul nu exista.

Da ! Cătălin nu avusese nicicînd un frate, dar tare îşi mai dorise unul !

Apoi, aşezîndu-se în pat, îşi ură singur „visuri plăcute".

Şi ce vis mai plăcut şi-ar fi putut dori decît unul în care să se desfăşoare noi aventuri ale lui Or şi ale tinerilor săi prieteni pămînteni...

Partea întîi
VIITORUL

Cap. I. — „Bun venit, prieteni din România !" 9
Cap. II. — Un cibernetician celebru 15
Cap. III. — Primul mesaj al lui Cătălin 20
Cap. IV. — În staţiunea OL. VI 34
Cap. V. — „Cosmonautul amfibiu" 37
Cap. VI. — Al doilea mesaj al lui Cătălin 41
Cap. VII. — Prizonier al noii pasiuni 47
Cap. VIII. — Al treilea mesaj al lui Cătălin 58
Cap. IX. — Şi iată că se naşte un scriitor ! 60

Partea a doua
TRECUTUL

Cap. I. — O stea se prăbuşeşte în ocean 67
Cap. II. — Al patrulea mesaj al lui Cătălin 73
Cap. III. — Cetatea Marelui Preot 74
Cap. IV. — „Muştele vrăjite" şi „Ochiul Zeului Tale" 86
Cap. V. — Zeii din „Steaua cu limbă de foc" 94
Cap. VI. — Copii şi „zei" 100
Cap. VII. — Cioplitorul de zei vrea să-şi caute „modelul" 113
Cap. VIII. — Un nou mesaj al lui Cătălin 116
Cap. IX. — „Zeul din ape e solul lui Atuo" 117
Cap. X. — Preoţii lui Tale urzesc tainice planuri 120
Cap. XI. — „Nu ştiu ce-o fi, dar zeu sigur nu e !" 124
Cap. XII. — Ţăndărică primeşte indicaţii 129
Cap. XIII. — „Marea Jertfă" 131
Cap. XIV. — Ultimul mesaj al lui Cătălin 145

Redactor : VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor : ȘTEFANIA MIHAI

Apărut 1969. Comanda nr. 8501. Hîrtie tipar înalt B de 63 g/m² 610×860/16. Coli de tipar 9,5. C.Z. pentru bibliotecile mici 8R — 31.

Tiparul executat
sub comanda nr. 1/2344
la Întreprinderea poligrafică
„13 Decembrie 1918",
București,
str. Grigore Alexandrescu nr. 89—97.
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

2025

CLUB COLECȚIA Povestiri ȘTIINȚIFICO-FANTASTICE

Scanare și prelucrare digitală

de

Anonim

și

CAT Graur

Antwerpen

2026

AVENTURA

SCORPIONUL

COLECȚIA SFINX

fondată în 1895 bpt serie nouă

COLECȚIA SFINX